

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Datum och tid	2020-04-28, kl. 09.20
Plats	SR Sunnanö, kommunhuset, Östhammar
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information	2
2. Information från tekniska förvaltningen kl. 9.30-9.45 Helen Åsbrink	3
3. Information från mark- och exploateringsgruppen kl. 9.45-10.00 Cecilia Willén Johansson, Johan Morén, Ulf Andersson, Helen Åsbrink	4
4. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016 kl. 10.00-10.10 Martin Lindblad	5
5. Projektplan för VA-plan för Östhammars kommun kl. 10.10-10.30 Cecilia Willén Johansson, Johan Morén	6
6. Beslut gällande bytespunkt Gimo kl. 10.30-10.50 Cecilia Willén Johansson, Johan Morén, Marie Berggren, Martin Lindblad	7
7. Informationspunkt väg 288 kl. 10.50-11.10 Martin Lindblad, Marie Berggren	8
8. Information om situationen med covid-19 kl. 11.10-11.40 Malin Hübinette	9
9. Information om stöd till föreningar och organisationer inom kultur- och fritidssektorn kl. 11.40-12.00 Jonas Lennström, Maria Nyström, Elin Dahm	10
10. Fastställande av ändringar i arbetsordning för fullmäktige Rebecka Modin	11
11. Anmälningssärende, IT-nämndens uppföljning av internkontrollplan 2019	13
12. Anmälningssärende, Internkontrollplan IT-nämnden 2020	14
13. Anmälningssärende, IT-nämndens svar på revisionsrapport	15
14. Anmälningssärende, IT-nämndens delegationsordning	16
15. Anmälningssärende, Anteckningar från möte med Länsstyrelsen m.fl. med anledning av regeringsuppdrag om kapacitetsbrist för elnäten	17
16. Anmälningssärende, Protokoll från styrelsemöte med Gästrike Vatten AB inklusive preliminär budget inklusive investeringar år 2021-2024	18

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

1. Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott och tjänstemän informerar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

2. Information från tekniska förvaltningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från tekniska förvaltningen. För varje enhet informeras kort om:

- problem
- positiva händelser
- större områden som kommer lyftas som egna ärenden
- stora investeringsobjekt
- pågående processer
- ändamålsenlig organisation
- större upphandlingar
- saker som medborgarna lyfter
- status på befintliga fastigheter och underhåll

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

3. Information från mark- och exploateringsgruppen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från mark- och exploateringsgruppen (MEX-gruppen) om:

- prioriteringar som MEX-gruppen arbetar med, avstämning gentemot politiken
- läget inom bostadsektorn samt inom industri, kontor och handel nedbrutet på ort
- planberedskapsarbetet
- större infrastrukturgrepp som kommunen bör ta i framtiden och som helst ska kunna räknas hem i framtida exploateringar
- förfrågningar från företag, vad som når MEX-gruppen och politiken
- diskussion om vissa strategier, t.ex. kring etablering och exploatering samt strategiska förvärv
- omvärldsspaning
- vattenfrågor, där Gästrike Vattens tjänstemän kommer delta på informationsärendet vid behov

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-520

4. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av lägesrapporten för revideringsarbetet av ÖP2016.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningens statusrapport för pågående revideringsarbete av ÖP2016.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2019-11-26, § 290 om återkommande lägesrapporter under 2020. På arbetsutskottet 2020-01-14 ska även förslag till upplägg och syfte för workshop med kommunstyrelsen presenteras.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-324

5. Projektplan för VA-plan för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar projektplanen.

Ärendebeskrivning

I dokumentet beskrivs projektplanen för den kommande VA-planen som kommer genomföras för Östhammars kommun. Projektet kommer bestå av en VA-översikt, VA-policy samt en VA-plan. Projektet tas fram enligt vägledning för VA-planering från naturvårdsverket och havs-och vattenmyndigheten. Alla deldokument kommer bli politiskt antagna. Förutsättningar och riktlinjer för projektet beskrivs i projektplanen.

Beslutsunderlag

Projektplan

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen antog beslut om att medfinansiera samt uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att ansöka om LOVA-medel för utbyggnads och utvecklingsplan för VA 2019-09-03, § 283. Pär-Olof Olsson (M) yrkade återremiss och i andra hand avslag, yrkandena avslogs. Pär-Olof Olsson (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverade sig mot beslutet.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen: Cecilia Willén Johansson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-185

6. Beslut gällande bytespunkt Gimo

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens instämmer med slutsatsen i Region Uppsalas ÅVS om att en ny bytespunkt vid Skäfthammars kyrka i Gimo är det bästa alternativet.

Kommunstyrelsen ger Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta en detaljplan för området.

Kommunstyrelsen åtar sig rollen som planbeställare och står därför för kostnaderna för planarbetet.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget är prioriterat och därmed att andra planuppdrag behöver prioriteras ned.

Ärendebeskrivning

Region Uppsala har tagit fram en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som undersöker alternativa placeringar av bytespunkt för kollektivtrafik i Gimo. I ÅVS:en finns olika förslag där för- och nackdelar specificeras. Åtgärdsvalsstudien kommer fram till att den bästa placeringen för en bytespunkt i Gimo är placerad vid Skäfthammars kyrka. Detta innebär att en planändring behöver göras. Kommunen har, tillsammans med Sandvik Coromant fört en dialog med Regionen kring möjligheten att behålla dagens slinga med 811 runt Sandvik. Detta ska nu ligga som ett förslag på politikernivå hos regionen.

Beslutsunderlag

- Åtgärdsvalsstudien för bytespunkt Gimo
- Bifogat dokument gällande sammanställda fördelar-och nackdelar ur kommunalt perspektiv
- Uppskattad grov tidsbudget för planarbetet
- Skiss över tänkt utformning

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet 2020-03-10, § 82, och beslutade att åtgärdsvalsstudien skulle återremitteras för att det som omöjliggör "OKQ8 Rastplats väg 288-lokaliseringen" förtydligas. Regionen uppmanas att kommunicera med de som deltagit i samrådet angående sina slutsatser innan ärendet behandlas i kommunstyrelsen. Ärendet återupptas när Regionen utfört detta.

Beslutet skickas till

- Plan-och mexenheten: Cecilia Willén Johansson
- Chefsstrateg Marie Berggren
- Region Uppsala

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr

7. Informationspunkt väg 288

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information.

Beslutsunderlag

Sammanträdesprotokoll

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-170

8. Information om situationen med covid-19

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Det pågår just nu en pandemi av ett virusutbrott, Covid-19, i dagligt tal coronaviruset.

Lägesrapport från beredskapssamordnare.

Information om Region Uppsalas statistik.

Diskussion om krisledningsnämndens fortsatta arbete.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-KS-2020-293

9. Information om stöd till föreningar och organisationer inom kultur- och fritidssektorn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Såväl föreningar inom kultur- som fritidssektorn har ett mycket ansträngt läge. Flera av de aktiviteter som bidrar till deras finansiering har eller kommer att, ställas in. Risken är att föreningarna och/eller verksamheten hotas.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-04-07, § 138, gav kommundirektören i uppdrag att skyndsamt utreda vilket stöd ovan nämnda sektor behöver med anledning av Covid-19.

Beslutet skickas till

- Kultur- och fritidsnämnden
- Kommundirektör Peter Nyberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-329

10. Fastställande av ändringar i arbetsordning för fullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer arbetsordning för kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Fullmäktige ska ha en arbetsordning enligt 5 kap. 71-72 §§ kommunallagen som kompletterar lagens bestämmelser och ska reglera vissa saker kring sammanträdet och handläggningen av ärenden. Förslag till ändringar har diskuterats och tagits in och några ändringar har lagts till utifrån Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) exempel på arbetsordning för fullmäktige.

Följande ändringar har lagts in i arbetsordningen:

- Hur ledamot ansöker om att få ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden, utifrån hur SKR har formulerat detta i sitt exempel.
- Deltagande på distans utifrån SKR:s exempel. Det ska understrykas att tekniken för att verkställa denna bestämmelse inte finns när förslaget lyfts till beredning.
- Förtydligande om tillkännagivande av sammanträde och utskick av kallelse utifrån SKR:s exempel och våra arbetssätt.
- Vissa förtydliganden gällande handlingar till sammanträdena (om elektroniskt utskick och att interpellationer och frågor bör läggas upp i arbetsrummet innan sammanträdet).
- Att gruppledarna kontaktar ersättarna i sitt parti om ledamot inte tjänstgör.
- Förtydligande att ledamot som avbryter sin tjänstgöring ska anmäla detta.
- Förtydligande om justering utifrån SKR:s exempel (om flera ordförande tjänstgjort).
- Vissa tillägg gällande yttranderätt: bolagsstyrelsernas ordförande, revisorerna för sina granskningar och ej tjänstgörande ersättare.
- Initiativrätt för bolagen.
- Ändrad beskrivning av förfarandet vid omröstningar (voteringar) utifrån vårt användande av system för detta.
- Övergripande beskrivning av den allmänpolitiska debatten som införts utöver budgetdebatten. Detta kan ändras om fullmäktige önskar ändra arbetssättet.
- Förtydliganden gällande interpellationer på grund av att det funnits missförstånd om inlämningstider. Tillägg om talarordningen vid debatt utifrån önskemål.
- Tillägg om tillkännagivandet av justerat protokoll utifrån SKR:s exempel och vårt arbetssätt.
- Korrigeringar, t.ex. tillägg av hänvisningar till kommunallagen och förtydligande av vad vissa hänvisningar till kommunallagen innebär för att underlätta för läsaren. Även ändringar utifrån förvaltningsorganisationen. Numrering av paragrafer ändras till fastställd version.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Arbetsordning för kommunfullmäktige i Östhammars kommun med förslag till ändringar markerade i rött (tillägg i rött, borttag i överstruket rött)

Arbetsordning med kommentarer läggs upp separat i arbetsrummet

Ärendets behandling

Ändringarna har diskuterats 2020-03-31 på överläggning med fullmäktiges presidium och gruppledare.

Fullmäktiges presidium har godkänt förslaget 2020-04-16.

Beslutet skickas till

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, styrande dokument

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-298

11. Anmälningssärende, IT-nämndens uppföljning av internkontrollplan 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Tierps kommun har en internkontrollplan för alla sina verksamheter. IT-nämndens internkontrollplan följs upp löpande i den dagliga driften samt genom stickprovsförfarande.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag IT-nämnden 2020-03-20, § 3
- Internkontrollplan IT-nämnden 2019

Ärendets behandling

Beslut i IT-nämnden 2020-03-20, § 3

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-299

12. Anmälningssärende, Internkontrollplan IT-nämnden 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Tierps kommun har en internkontrollplan för alla sina verksamheter. Komplement av internkontrollplan antas av it-nämnden och läggs som komplement till Tierps kommunstyrelsens redan antagna internkontrollplan.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag IT-nämnden 2020-03-20, § 4
- Internkontrollplan 2020 Cassiopeia IT

Ärendets behandling

Internkontrollplanen har antagits i IT-nämnden 2020-03-20, § 4

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr

13. Anmälningssärende, IT-nämndens svar på revisionsrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tierps kommun genomfört en granskning av kommunens anpassning till lagstiftningsförändringar. IT-nämnden har lämnat svar på granskningen.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag IT-nämnden 2020-03-20, § 6
- Svar på revisionsrapport - Granskning av kommunens anpassning till lagstiftningsförändringar

Ärendets behandling

Svaret har antagits i IT-nämnden 2020-03-20, § 6

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-301

14. Anmälningssärende, IT-nämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

PwC har efter revision lämnat rekommendation till IT-nämnden att anta egen delegationsordning som tydliggör vilken omfattning av delegering som nämnden har rätt till.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag IT-nämnden 2020-03-20, § 8
- IT-nämndens delegationsordning

Ärendets behandling

Delegationsordningen har antagits av IT-nämnden 2020-03-20, § 8

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-311

15. Anmälningssärende, Anteckningar från möte med Länsstyrelsen m.fl. med anledning av regeringsuppdrag om kapacitetsbrist för elnäten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen i Uppsala län har fått ett regeringsuppdrag (tillsammans med länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland) att kartlägga effektsituationen i länet. Ett möte har genomförts 2020-04-02.

Beslutsunderlag

- Mötesanteckningar, Kommunmöte med anledning av regeringsuppdraget om kapacitetsbrist för elnäten
- Presentation, Uppdrag om kapacitetsbrist för elnäten: analysera förutsättningarna för en trygg elförsörjning
- Presentation från Vattenfall

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-323

16. Anmälningssärende, Protokoll från styrelsemöte med Gästrike Vatten AB inklusive preliminär budget inklusive investeringar år 2021-2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Östhammar Vatten AB har haft styrelsemöte 2020-04-08 och behandlat preliminär budget inklusive investeringar år 2021-2024.

Beslutsunderlag

- Protokoll från styrelsemöte Östhammar Vatten AB 2020-04-08
- Missiv, Preliminär budget inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB år 2021-2024
- Preliminär rörelsebudget och investeringsbudget

Upprättat av:	Senny Ennerfors	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Godkänd av:	Kommunstyrelsen	
Dokumentversion:	Ver 1	

Projektplan

Projekt: VA-plan för Östhammars kommun



Innehåll

1	BP2-beslut	4
2	Grundläggande information	5
2.1	Bakgrund.....	5
2.2	Idé	5
2.3	Syfte	5
2.4	Kopplingar till andra projekt och verksamheter	6
2.5	Lag- och myndighetskrav samt övriga tvingande krav.....	6
3	Mål.....	6
3.1	Effektmål.....	6
3.2	Projektmål.....	6
3.3	Avgränsningar	7
3.4	Prioritet	7
4	Krav på projektet.....	7
4.1	Förutsättningar	8
4.2	Hållbarhetsaspekter	8
4.3	Tekniska aspekter	8
5	Planer	8
5.1	Tidplan	8
5.2	Resursplan/arbetsgrupp.....	9
5.3	Budget och finansiering	9
5.4	Beroenden	10
6	Projektorganisationen och resurser	10
6.1	Styrgrupp	10
6.2	Projektresurser	10
6.3	Mottagare.....	10
6.4	Icke-personella resurser	11
7	Intressenter och kommunikation	11
7.1	Intressentanalys.....	11
7.2	Kommunikationsplan.....	11
7.3	Rapportering till Projektägare och Projektstyrgrupp.....	12
8	Kvalitet.....	12
8.1	Kvalitetsstrategier	12

8.2	Granskningar	12
8.3	Kvalitetssäkringar av leverantörer	12
8.4	Ändringar/avvikelser	12
8.5	Kvalitetssäkring av slutprodukten.....	12
9	Övergripande risker och hantering av dessa	12
10	Leverans och överlämningsprocedur (BP3:or och BP4)	13
11	Projektavslut och framtida uppföljning	13

Definitioner och förkortningar

Begrepp/förkortning	Förklaring
VA-plan	Vatten och avloppsplan
VA-översikt	Beskriver omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och framtida behov inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet.
VA-policy	Beskriver strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder

Projektägare/beställare:

Projektägaren är kommunstyrelsen i Östhammars kommun. Kommunstyrelsen delfinansierar projektet och resten av finansieringen består av LOVA-bidrag.

LOVA (lokala vattenvårdsprojekt).

Projektledare:

Senny Ennerfors, Mark och exploateringssamordnare Samhällsbyggnadsförvaltningen fram till maj 2020 därefter Johan Morén, vik. Mark och exploateringssamordnare.

1 BP2-beslut

Alla kriterier i tabellen nedan behöver inte vara besvarade med Ja för att BP2-beslutet skall kunna tas. Uppdragsägaren bedömer om de, för det aktuella uppdraget, relevanta kriterierna är uppnådda för att denne skall kunna låta uppdraget passera och gå in i nästa fas.

Checklista inför beslut, BP2	Ja	Nej
Förväntat resultat (slutprodukt) från projektet är tydligt definierat, dokumenterat och kopplat till verksamhetens mål och strategier.	X	
Projektets avgränsningar – dvs vad som inte skall levereras - är tydligt definierade och dokumenterade.	X	
Effektmålen är dokumenterade samt hur de skall följas upp.	X	
Mottagaren av projektets leverans är identifierad och har ett tydligt åtagande för att realisera den förväntade nyttan från projektet.	X	
Projektplanen är tidsatt och resurssatt per fas, och samtliga resurser för projektet är utsedda och resurssäkrade	X	
Projektets budget är säkrad.	X	
Legala krav på slutprodukt och projekt är identifierade.	X	

2 Grundläggande information

En VA-plan är ett samlat dokument för flera olika planer som berör vatten och avlopp i en kommun. Dokument som kan ingå i en VA-plan är exempelvis dagvattenplan, vattenskyddsplan, släckvattenplan, utbyggnadsplan, utvecklingsplan, VA-översikt och VA-policy. Dessa dokument tillsammans skapar en VA-plan.

Projektet kommer bestå av en VA-översikt, VA-policy samt en VA-plan. Projektet tas fram enligt vägledning för VA-planering från naturvårdsverket och havs-och vattenmyndigheten. Alla deldokument kommer bli politiskt antagna i kommunfullmäktige.

VA-översikten kommer beskriva omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och framtida behov inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet. VA-policyn framställer vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor samt prioriteringsgrunder. VA-planen baseras på VA-översikt och VA-policy, där VA-planen är en långsiktigt hållbar plan där det framgår hur VA-försörjningen inom kommunen ska utveckla och bygga ut sin VA-infrastruktur för att kunna uppfylla framtida krav. VA-planen beskriver även hur innovativa lösningar kan användas.

2.1 Bakgrund

Östhammars kommun har utmaningar med vattenbrist samt kapacitetsbrist i reningsverken. VA-systemet är åldrande och stora investeringar behöver göras för att möjliggöra tillväxt i kommunen. VA-planen och dess deldokument är viktig för att skapa en strategisk plan för VA-försörjningen i kommunen som kan gynna framtida tillväxt samt samspela med den översiktliga planeringen. En VA-plan och dess deldokument är ett styrande dokument för kommunen som är högst nödvändigt för att uppnå en god och strategisk VA-planering.

2.2 Idé

Planen är viktig för den strategiska VA-planeringen i kommunen. Kommunen har som nämnt tidigare stora utmaningar med VA-infrastrukturen som är åldrande och eftersatt. Planen kommer bli ett viktigt strategiskt dokument som kommer samspela med översiktsplaneringen i kommunen.

2.3 Syfte

Syftet med VA-planen och dess deldokument är att skapa en strategisk VA-planering i Östhammars kommun, denna planering samspelar även med översikts och detaljplanering i kommunen. Syftet är alltså skapa en gedigen VA-planering för Östhammars kommun som kan användas som stöd i den VA-situation som råder.

2.4 Kopplingar till andra projekt och verksamheter

Översiktsplanen genomgick en aktualitetsförklaring under 2019 och där konstaterades det att översiktsplanen skall revideras och att arbetet ändrar riktning från att ha innefattat fördjupade översiktsplaner i varje tätort till att arbeta in fördjupningarna i den kommundäckande översiktsplanen. Utvecklingen som kommunen väljer att arbeta efter i översiktsplanen behöver samspela med hur kommunen väljer var VA-infrastruktursatsningarna skall ske i kommunen.

VA-planen kommer även ha en koppling till flera olika förvaltningar och enheter på kommunen. Framförallt kommer samhällsbyggnadsförvaltningen vara berörd av den kommande VA-planen där både miljö, bygg och planerhetens arbete kan underlättas av en VA-plan.

2.5 Lag- och myndighetskrav samt övriga tvingande krav

Det finns inga lagkrav på att kommuner skall ha en VA-plan men i miljöbalken, vattentjänstlagen samt plan- och bygglagen finns indirekta krav på att kommuner ska ha någon form av VA-planering. Naturvårdsverket och havs och vattenmyndigheten har tagit fram en vägledning för kommunal VA-planering och det finns där beskrivet vilka dokument en kommunal VA-planering ska bestå av. Denna vägledning kommer Östhammars kommun följa när VA-plan med tillhörande dokument tas fram.

3 Mål

3.1 Effektmål

- Östhammars kommun ska ha en tydlig VA-planering som kan underlätta för myndighetsutövning
- En tillväxt kan ske i de områden som har tillfredställande VA-kapacitet
- VA-planeringen samspelar med den översiktliga planeringen

3.2 Projekt mål

Det översiktliga målet är att en VA-plan skall skapas med tillhörande deldokument.

- Planen kommer bestå av tre delar: En VA-översikt, VA-policy samt en efterföljande VA-plan
- Planens tre delar ska skrivas enligt naturvårdsverkets och havs och vattenmyndighetens vägledning för kommunal VA-planering
- VA-systemet och eventuell planerad utbyggnad kommer bestå av olika kartor. Kartorna kommer omfattas av sekretess.
- VA-planen kommer innehålla förslag på innovativa vattenbesparande åtgärder som kan användas vid nybyggnation av bostäder och verksamheter och en del av målet

innebär att Östhammars kommun i VA-planen visar på riktlinjer hur kommunen ska använda vattenbesparande åtgärder

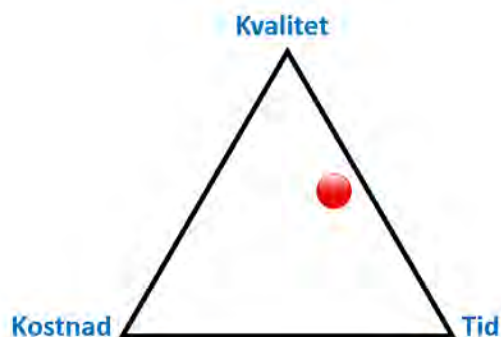
- Kommunen har möjlighet att genomföra inventeringar i VA-infrastruktur på ett mer strukturerat sätt
- Alla deldokument ska antas i kommunfullmäktige

3.3 Avgränsningar

Detta projektet omfattar endast kommunal VA-försörjning. Framtida rekommendationer är att en plan för enskild vatten försörjning tas fram.

3.4 Prioritet

VA-planen och dess deldokument ska hålla hög kvalitet samtidigt som det måste vara ett tidseffektivt projekt. Hög kvalitet är viktigt eftersom den VA-situationen som finns i kommunen kräver tydligare riktlinjer i strategisk VA-planering som både kan kopplas till översiktlig planering, detaljplanering samt bygglovs och miljöärenden. Projektet är begränsat till 2 år eftersom projektet finansieras av ett LOVA-bidrag som löper 2 år framåt. Projektet har prioriterats av kommunen och det har beslutats att konsult kommer tas in som projektstöd för att snabba på och effektivisera processen med VA-planen.



4 Krav på projektet

Projektet är begränsat till 2 år. Fokus är att produkten håller en hög kvalitet. Eftersom tidsplanen behöver hållas så kommer konsultstöd tas in i projektet. Projektet kommer samtidigt projektledas av mark och exploateringssamordnare (intern projektledare) på Östhammars kommun. Det kan finnas möjlighet att förlänga projektet om Länsstyrelsen godkänner detta enligt LOVA-bidragsansökan.

4.1 Förutsättningar

Projektet följer de lagstiftningar som finns inom området dvs. lagen om allmänna vattentjänster, miljöbalken samt relevanta delar i plan och bygglagen.

En annan förutsättning är att projektet lyckas identifiera och ta fram underlag för de tre dokumenten.

4.2 Hållbarhetsaspekter

Projekt bedöms bidra till en ökad hållbarhet för VA-utveckling i Östhammars kommun. Projektet kommer till viss del beröra innovativa lösningar som kan innebära att det i nya bostadsområden används dubbla system där gråvatten bland annat återanvändas för att t.ex. spola i toaletter.

4.3 Tekniska aspekter

En del av VA-planen kommer bestå av GIS-kartor över befintligt VA-system men även kartor över tänkt utbyggnad av VA-systemet. Vissa kartor kommer vara tillgängliga i kommunens GIS-system och vissa kartor kommer omfattas av sekretess.

5 Planer

5.1 Tidplan

Arbetet med VA-plan påbörjas under våren 2020 och skall vara slutförd senast 2022-01-31. Beslut om antagande av VA-plan tas i kommunfullmäktige i slutet av 2021. Dessförinnan skall VA-översikt samt VA-policy vara antagen. OBS tidsplanen kan komma att ändras.

Preliminär tidsplan från konsult

Tidplan med budget för VA-plan Östhammar kommun

Skapad: 2020-03-03

I tidsberäkning för möten ingår förberedelser och efterarbete

M1.2. Möte med projektgruppen på plats i Östhammar, för- och efterarbete inräknat

WS Workshop med politiker och tjänstemän

Lev. Leverans från Sweco

Lev. Leverans från arbetsgruppen

Aktivitet/namn	Resurs	Q1 2020			Q2 2020			Q3 2020			Q4 2020			Q1 2021		Q2 2021		Q3 2021		Boel	Karin
		mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mars	apr	maj	juni	juli			
Steg 1 Planering																					
M1 Startmöte med Östhammars projektledare		M1																		6	8
	Boel	6																			
	Karin	6																			
Steg 2 Nulägesbeskrivning (VA-översikt)																					
M2 Startmöte med projektgruppen		M2																			
	Boel	16																		16	16
	Karin	16																			
Nulägesbeskrivning struktur/rubriker			Lev																		
	Boel		8																	8	8
	Karin		8																		
M3 Avstämningsmöte			M3																		
	Boel		12																	12	12
	Karin		12																		
Slutleverans av texter till Sweco							Lev														
Sweco bearbetar texter																					
	Boel				12															12	12
	Karin				12																
Sweco bearbetar/skriver texter och levererar VA-översikt							Lev														
M4 Avstämning VA-översikt - behov och utmaningar									M4												
	Boel								12											12	12
	Karin								12												
Steg 3 VA-policy																					
Färdigställa underlag för workshop och förbereda														10							
	Boel													10							
	Karin													10							
W1 Workshop redovisning VA-översikt, start VA-policy															WS						
	Boel														16					16	16
	Karin														16						
Sweco levererar utkast ill VA-policy till arbetsgruppen															Lev						
	Boel														8					8	8
	Karin														8						
M5 Möte kring VA-policyn, intro VA-plan																M5					
	Boel															16				16	16
	Karin															16					
Sweco tar fram slutförslag till VA-policy																Lev					
	Boel															8				8	8
	Karin															8					

5.2 Resursplan/arbetsgrupp

Intern projektledare: Mark- och exploateringsamordnare

Extern projektledare: VA-konsult

Miljöinspektör

Bygglövsinspektör

Planarkitekt

Översiktsplanerare

Projektledare, tekniska förvaltningen

Gästrike Vatten

5.3 Budget och finansiering

732160 kr är säkrade med LOVA-bidrag.

183040 kr är säkrade från Östhammars kommunstyrelse.

5.4 Beroenden

Ett samarbete sker med Gästrikre Vatten som sköter de kommunala VA-anläggningarna i kommunen. GIS-data och annat underlag kommer behöva inhämtas från Gästrikre Vatten. Gästrikre Vatten kommer även vara en del av styrgruppen och arbetsgruppen för VA-planen.

Data om enskilt VA kommer även behöva samlas in eftersom detta kommer identifiera eventuella LAV-områden alltså områden som bör ha kommunalt vatten och avlopp. Här finns beroendet till den egna organisationen och miljöenheten som besitter dessa data.

Beroende finns även till den externa konsulten som kommer anlitas för uppdraget.

Vidare kommer projektet vara beroende av de andra tjänstemän från de andra förvaltningarna som kommer delta i mötet.

6 Projektorganisationen och resurser

6.1 Styrgrupp

- Johan Nilsson, Miljöchef
- Cecilia Willén Johansson, Planchef
- Karolina Stenroth, Enhetschef utredning Gästrikre Vatten
- Representant från Östhammar Vatten

6.2 Projektresurser

Redogör för hur projektorganisationen kommer vara bemannad under Genomförandefasen.

- Projektägare: Östhammars kommun genom kommunfullmäktige
- Projektstyrgruppsmedlemmar: se punkt 6.1
- Projektledare: Mark och exploateringssamordnare
- Projektcontroller
- Resurser i form av arbetsgruppen, se punkt 5.2
- Ev Kommunikatör

6.3 Mottagare

Systemägaren är samhällsbyggnadsförvaltningen. Kommunfullmäktige och Östhammar vatten är den slutliga mottagaren av projektet.

6.4 Icke-personella resurser

GIS-data kommer behöva hanteras i någon form av GIS-program eller autocad. Lokaler på kommunen kommer användas för workshopar i projektet.

7 Intressenter och kommunikation

7.1 Intressentanalys

1. Genomförandeintressenter: kommer framförallt vara de kommunala tjänstemännen. Dokumentet kommer underlätta handläggning av olika ärenden. Gästrike vatten kommer också vara en intressent som VA-huvudman genom Östhammar vatten.
2. Resultatintressenter: Det finns ett flertal resultatintressenter såsom företagare, exploatörer men även allmänheten. VA-planen kommer visa hur tillväxten kan ske i kommunen och var bostadsutveckling kan ske kopplat till den VA-infrastruktur som finns eller planeras i framtiden. Kommunen och dess tjänstemän är också en intressent eftersom VA-planen kommer styra mycket av de olika vatten och avloppsfrågorna som finns i kommunen. Gästrike vatten är också en intressent genom VA-huvudmannen Östhammar vatten. Översiktsplanarbetet är även en resultatintressent eftersom både VA-plan och Översiktsplan behöver samspela gällande var kommunen skall utveckla bebyggelse och VA-infrastruktur.

7.2 Kommunikationsplan

Möten interna och med Gästrike Vatten

- Interna möten kommuniceras via en inbjudan till outlook.
- Skypemöten genomförs 1 gång i månaden med Gästrike vatten.
- 3 gånger per år genomförs fysiska avstämningsmöten med Gästrike Vatten.

Ansvarig: Mark och exploateringssamordnare

Möten med konsult

- Externa möten genomförs med konsult, avstämning sker 1 gång per månad.
- Fysiska möten sker vid behov.
- Det första startmötet för projektet sker via skype.

Ansvarig: Mark och exploateringssamordnare

Avstämning med politiken

- Avstämningar kommer ske enligt önskemål från politiken genom KSAU.

Ansvarig: Mark och exploateringsamordnare

7.3 Rapportering till Projektägare och Projektstyrgrupp

Regelbundna avstämningar sker på varje MEX-möte (kommunens mark- och exploateringsgrupp). Projektledaren ansvarar för att sammankalla styrgruppen för möten men även rapportering till politiken.

8 Kvalitet

8.1 Kvalitetsstrategier

Kvalitetssäkring sker genom regelbundna styrgruppsmöten, avstämning med konsult, Gästrike Vatten samt politiken. Kvalitetssäkring sker även genom rapportering av projektet på kommunens MEX-grupp.

8.2 Granskningar

Alla deldokument inom VA-planen kommer gå ut på internremiss till berörda innan de antas i kommunfullmäktige

8.3 Kvalitetssäkringar av leverantörer

VA-konsult som kommer utses genom en direktupphandling: Kvalitetssäkring kommer ske av konsultens arbete. I samband med direktupphandlingen så kommer en kravlista finnas på vad som skall ingå i konsultens uppdrag.

8.4 Ändringar/avvikelser

Projektet stäms med jämna mellanrum av så att projektplanen efterföljs. Avvikelser rapporteras till projektledare. Likaså har konsult ett ansvar att rapportera avvikelser.

8.5 Kvalitetssäkring av slutprodukten

Slutprodukten kravtestas gentemot den kravspecifikation som tas fram i och med direktupphandling av konsult. Slutprodukten stäms även av mot havs- och vattenmyndighetens vägledning gällande kommunal VA-planering. Slutprodukten stäms även av mot projektmålen så att dessa överensstämmer.

9 Övergripande risker och hantering av dessa

Allt material som tas fram till dess att deldokumenterna är antagna räknas som arbetsmaterial och får inte spridas utanför samhällsbyggnadsförvaltningen förrän att varje dokument är antaget. Vid misstanke om att material spridits som är arbetsmaterial eller sådant material som omfattas av sekretess så ska detta genast följas upp och vid eventuell brottsmisstanke polisanmälas. Tidsplan kan utgöra en risk för projektet då projektet är begränsat till 2 år och

därav är det viktigt att satt tidsplan hålls. En annan risk är hur VA infrastrukturen ska prioriteras i den kommande VA-planen, detta blir då en prioritering som politiken får göra.

10 Leverans och överlämningsprocedur (BP3:or och BP4)

Det slutgiltiga överlämnandet sker vid antagande då de tre respektive olika deldokumenterna antas i kommunfullmäktige. Dokumenten överlämnas till samhällsbyggnadsförvaltningen, andra förvaltningar samt till Gästrike Vatten och Östhammar vatten efter antagande i kommunfullmäktige. Deldokumenterna sprids sedan vidare inom respektive organisation. Varje organisation har ett ansvar att implementera deldokumenterna. Tidsplaner för utbyggnad av kommunalt VA som VA-planen kommer resultera i skall följas upp av Östhammars kommun, Gästrike vatten och Östhammar vatten.

11 Projektavslut och framtida uppföljning

Projektet avslutas med en slutrapport efter antagande i kommunfullmäktige. Va-planen i sin helhet överlämnas till samhällsbyggnadsförvaltningen samt andra berörda förvaltningar, Gästrike vatten och Östhammar vatten. Styrgruppen har ett ansvar att planen implementeras i varje organisation på kommunen. Gästrike Vatten får i uppgift att implementera planen i sin organisation. De åtgärder som föreslås i VA-planen ska genomföras enligt den tidsplanen som föreslås. I slutrapporten ska det framgå vilka åtgärder enligt gällande tidsplan som ska följas upp berörd förvaltning på kommunen tillsammans med Gästrike vatten och Östhammars vatten. Detta ska leda till att nya projekt startas för exempelvis utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp i ett visst område där en viss enhet eller nämnd blir utpekad som projektägare. Detta är viktigt för att säkra att åtgärderna som föreslås i VA-planen genomförs.

Åtgärdsvalsstudie

Bytespunkt Gimo

Diarienummer: KT2016-0164



Ett samarbete mellan:

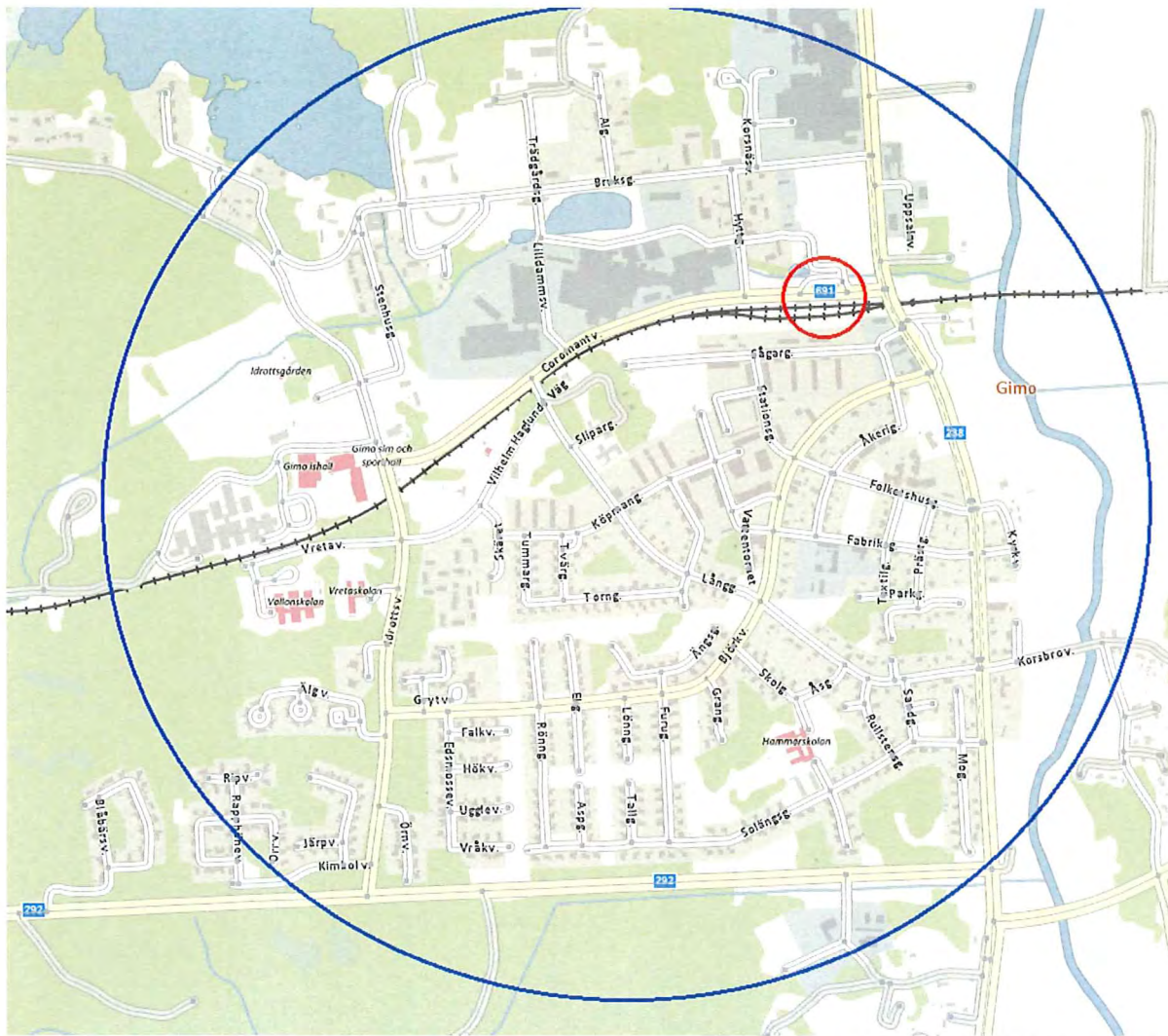


Dokumenttitel: Åtgärdsvalsstudie Bytespunkt Gimo

Författare: Gabriella Canas, Cecilia Carlqvist och Catrin Alvinder

Dokumentdatum: 2020-02-28

Version: 1.0



Karta 1: Avgränsningsområde för åtgärdsvalsstudien. Den röda markeringen visar den befintliga bussterminalens läge. Den blå markeringen visar det sekundära utredningsområdet. Influensområdet syns inte på bilden

Namn på åtgärdsvalsstudie: Bytespunkt Gimo

Ansvarig för genomförande: Region Uppsala

Organisation: Trafik och samhälle, Region Uppsala

Datum - start: 2017-01-27

Datum - avslut: 2020-02-28

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och syfte	7
1.1	Metod och arbetsprocess	7
1.2	Lokala, regionala och nationella mål	8
1.3	Avgränsningar	12
1.4	Aktörer och övriga intressenter	13
1.5	Tidigare planeringsunderlag och gällande planer	13
1.5.1	Östhammars kommuns översiktsplan 2016	13
1.5.2	Problem- och åtgärdsstudie för gång- och cykelkorsningar i Uppsala län: Uppsala, Gimo, Öregrund och Österbybruk	14
1.5.3	Gång- och cykelvägsplan 2016	14
1.5.4	Åtgärdsvalsstudie väg 288	15
2.	Problembeskrivning och behov	16
2.1	Kundmiljön	16
2.2	Tillgänglighet till bussterminalen	16
2.3	Trafikering	17
3.	Nuläge, förhållanden och behov	19
3.1	Kollektivtrafik och stråkets regionala betydelse	20
3.2	Nuvarande Gimo bussterminal	22
3.3	Angränsande utredningar och projekt	22
3.3.1	Nytt trafikupplägg hösten 2017	22
3.3.2	Vägplan och utbyggnad av 288	22
3.3.3	Östhammarsprojektet	23
3.3.4	Fördjupade översiktsplan för Gimo	24
3.3.5	Intressenter	24
4.	Mål	25
4.1	Målformulering	25
5.	Tänkbara åtgärdstyper och alternativa lösningar	26
5.1	Lokaliseringsalternativ 1: Nuvande lokalisering	27
5.2	Lokaliseringsalternativ 2: Väg 288 /Coromantvägen, öster om nuvarande placering av bytespunkten	27
5.3	Lokaliseringsalternativ 3: OKQ8	28
5.4	Lokaliseringsalternativ 4: OKQ8 Rastplats väg 288	28
5.5	Lokaliseringsalternativ 5: Skäfthammars kyrka	29
6.	Utvärdering av åtgärdsalternativen	32
6.1	Lokaliseringsalternativ 1 - Nuvarande lokalisering	32
6.2	Lokaliseringsalternativ 2 - Väg 288/ Coromantvägen öster om nuvarande placering av bytespunkten	32
6.3	Lokaliseringsalternativ 3 – OKQ8	33
6.4	Lokaliseringsalternativ 4 – OKQ8 rastplats väg 288	33
6.5	Lokaliseringsalternativ 5 – Skäfthammars kyrka	33
6.6	Summerande utvärdering	33
6.	Inriktningen	33
7.	Rekommenderade åtgärder	34

8.	Medverkande kompetenser och personer.....	34
9.	Bilagor.....	36
10.	Referenser.....	36
11.	Kvalitetsgranskning.....	37
12.	Avslut av studie.....	37

1. Bakgrund och syfte

Gimo bussterminal är en viktig bytespunkt av regional betydelse. Lokaliseringen av Gimo bussterminal har varit en återkommande fråga både hos Östhammars kommun och Region Uppsala under en längre tid utan att någon större förändring har kommit till stånd. I och med att stråket mellan Uppsala och Östhammar längs väg 288 är utpekad som ett prioriterat stråk i länsplanen för regional transportinfrastruktur 2018–2029 samt att väg 288 enligt plan kommer att byggas om till mötesfri väg blir frågan om bytespunkten lokalisering återigen aktuell. I den åtgärdsvalsstudie som gjordes för väg 288 pekades Gimo bussterminal ut som en brist utav olika aktörer samt i dialogsamtal (Trafikverket 2015). Från ett tillgänglighetsperspektiv upplevs bussterminalen som otrygg och otillgänglig. Den är relativt långt ifrån tätortens målpunkter och det saknas trygga förbindelser för resenärerna till och från hållplatsen. Ur ett trafikförsörjningsperspektiv är den nuvarande placeringen ineffektiv eftersom det krävs en omväg för linjetrafiken från väg 288, där de flesta linjer går. Syftet med åtgärdsvalsstudien är att ta ett helhetsgrepp för bytespunktens lokalisering och funktioner.

1.1 Metod och arbetsprocess

Åtgärder längs det statliga vägnätet finansieras via länsplanen. Förslag om vilka åtgärder som ska ingå i den länsplanen tas fram av Region Uppsala och Trafikverket.

1.1.1 Åtgärdsvalsstudier

Åtgärdsvalsstudier är ett förberedande steg för val av åtgärder som föregår den formella fysiska planläggningsprocessen av vägar och järnvägar. I en åtgärdsvalsstudie ska arbetet vara förutsättningslöst, vilket betyder att flera möjliga lösningar kritiskt ska testas för att åtgärda ett problem utan att vara låst vid tidigare framtagna lösningar. I arbetet har Trafikverkets metodbeskrivning för åtgärdsvalsstudier, *Åtgärdsvalsstudier – nytt steg i planering av transportlösningar, Handledning 2015:171* tillämpats. Åtgärdsval genomförs som ett första utredningsskede för att analysera brister i transportsystemet, formulera projektspecifika mål och pröva åtgärder som kan bidra till att lösa brister och nå överens-komna mål. Resultatet från arbetet med åtgärdsval ligger till grund för åtgärdsplanering och fysisk planering.

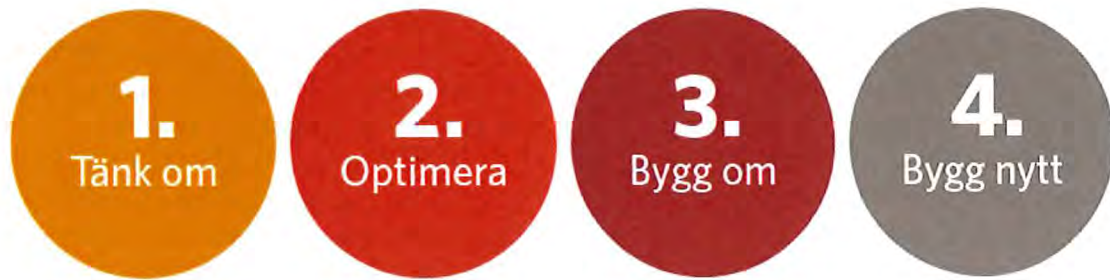
Arbetet med åtgärdsvalsstudien har initierats av Region Uppsala och bedrivits tillsammans med Trafikverket Region Öst och Östhammar kommun. Arbetet med åtgärdsvalsstudier delas in i de fyra faserna Initiera, Förstå situationen, Pröva tänkbara lösningar samt Forma inriktning och rekommendera åtgärder. Faserna redovisas i figur 1.



Figur 1: Åtgärdsvalsstudiens faser

De tänkbara lösningar som föreslås i åtgärdsvalsstudien ska alltid provas enligt fyrstegsprincipen. Fyrstegsprincipen är vägledande i Trafikverkets arbete för att säkerställa effektivitet och hållbarhet i investeringar gällande transportinfrastruktur. I ett första steg ska lösningar som påverkar behovet av transporter samt transportsätt övervägas. Som ett andra steg genomförs åtgärder som verkar till ett mer effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur. Steg tre innebär att begränsade ombyggnationer och steg

fyra innebär nyinvesteringar och/eller större ombyggnadsåtgärder. Det fjärde steget ska bara genomföras om behovet inte kan tillgodoses genom de tre tidigare stegen.



Figur 2: Fyrstegsprincipen

1.1.2 Arbetsprocessen

Processen inleddes januari 2017 av Region Uppsala. Under hösten 2017 genomfördes fyra dialogmöten där allmänheten var inbjuden för att förstå situationen och samla in förslag till tänkbara lösningar. Information om mötena har gått via regionala kollektivtrafikmyndighetens UL:s hemsida och Facebooksida, i lokaltidningen i Gimo samt på Östhammars kommuns hemsida. Dialogmötena hölls i centrala Gimo, företaget Sandvik samt på Bruksgymnasiet i Gimo. En webbenkät användes också i insamlingen av medborgarnas åsikter.

Utifrån de identifierade bristerna har förslag till åtgärder diskuterats i den interna och externa arbetsgruppen. Region Uppsala har sedan gått vidare med att rekommendera åtgärderna.

Under december 2019 genomförande Region Uppsala och Östhammars kommun ett kompletterande samråd med ett par organisationer och Sandvik Coromant AB. Efter det har Region Uppsala omarbetat förslaget gällande bytespunkten i Gimo.

En viktig lärdom av processen är att ha en tydlig tidsplan för åtgärdsvalsstudien. Under studiens genomförande har det skett stor personalomsättning hos alla parter i arbetsgruppen, vilket har gjort att arbetet har stannat upp.

1.2 Lokala, regionala och nationella mål

Nedan beskrivs de lokala, regionala och nationella målen som har en koppling till åtgärdsvalsstudien.

1.2.1 De transportpolitiska målen

På nationell nivå har Sverige antagit ett övergripande transportpolitiskt mål att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. De transportpolitiska målen delas upp i ett funktionsmål och ett hänsynsmål. Funktionsmålet behandlar tillgänglighet och syftar till att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, det vill säga likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov. Det andra målet är hänsynsmålet som berör säkerhet, miljö och hälsa. Transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att miljökvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa. Trafikverket ska verka för att de transportpolitiska målen uppfylls.

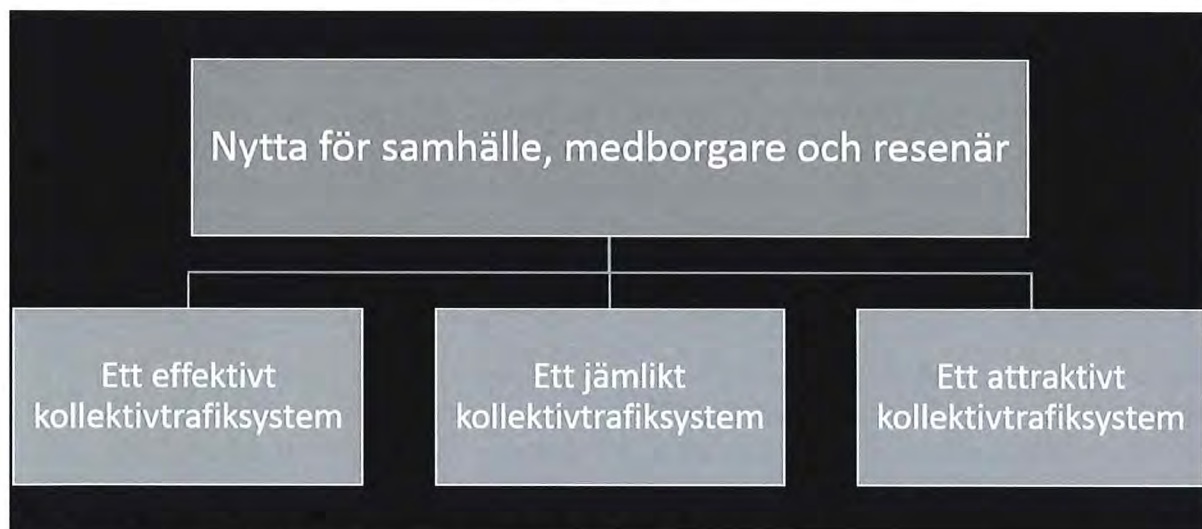
1.2.2 Regionala mål om utveckling och trafikförsörjning

Den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län beskriver den önskade riktningen för Uppsala län. I strategin finns flera mål beskrivna och följande målsättningar berör särskilt investeringar i transportinfrastruktur:

- Antalet resor i kollektivtrafiken ska fördubblas till år 2020 och kollektivtrafikens marknadsandel av motoriserade resor ska fördubblas till år 2030. (Bas: år 2006)
- De samlade utsläppen av växthusgaser, i absoluta tal, ska ha minskat med minst 40 procent till år 2020 jämfört med år 1990. Till 2040 ska utsläppen vara minst 80 procent lägre än år 1990 i enlighet med miljömålsberedningens slutförslag. (Bas: 2,38 miljoner ton CO₂-ekvivalenter år 1990). Fram till år 2030 ska utsläppen för inrikes transporter vara minst 70 procent lägre jämfört med 2010 års nivå. (Bas: 0,888 miljarder ton år 2010)

Utöver ovan beskrivna mål beskriver den regionala utvecklingsstrategin även en viljeriktning mot en integrerad syn på olika färdmedel och möjligheterna att kombinera dessa till en hel resa.

Utvecklingen av Uppsala läns kollektivtrafik styrs av det regionala trafikförsörjningsprogrammet med tre långsiktiga strävandemålen om ett attraktivt, effektivt och jämlikt kollektivtrafiksystem.

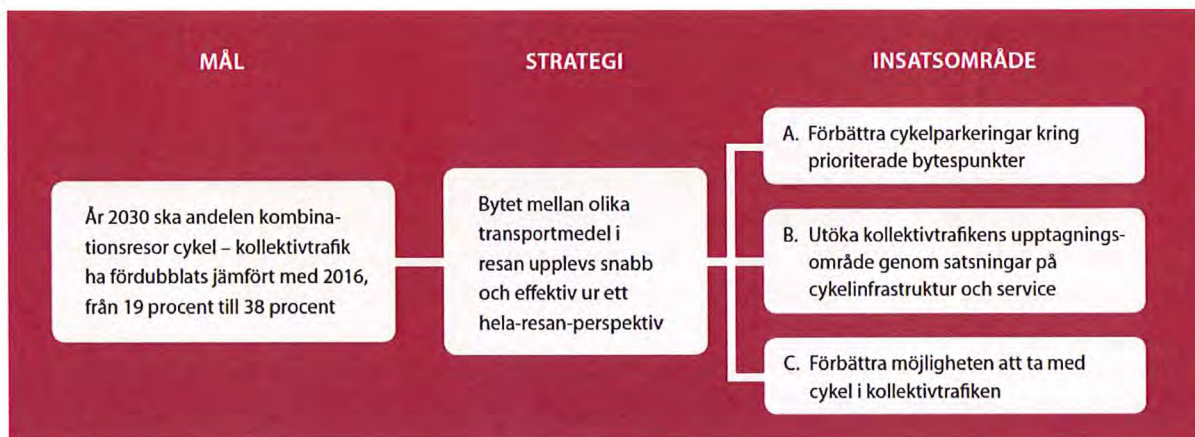


Figur 3: Det regionala trafikförsörjningsprogrammets nyttoperspektiv och mål.

Målen bygger på tre nyttoperspektiv – samhälle, medborgare och resenär. Den önskvärda egenskapen för kollektivtrafiksystemet är att det ska vara effektivt, jämlikt och attraktivt. Utöver de tre långsiktiga strävandemålen beskriver trafikförsörjningsprogrammet målet att antalet resor med kollektivtrafiken ska fördubblas till år 2020, i förhållande till resandet år 2006, samt att all avtalad kollektivtrafik år 2020 ska drivas med fossilfritt bränsle.

Gällande Trafikförsörjningsprogram (TFP) antogs av landstingsfullmäktige 2016 och Region Uppsala har som ambition att förnya programmet en gång varje mandatperiod. Hösten 2020 planeras ett reviderat regionalt trafikförsörjningsprogram antas av Regionfullmäktige. Revideringsarbetet har genomförts under 2019–2020 i en intern process inom Region Uppsala, främst med anledningen av revideringens omfattning och att målen i gällande program kvarstår i det nya förslaget.

Från och med 2018 har Region Uppsala en regional cykelstrategi för Uppsala län som målsätter önskad utveckling för transportslaget. I strategin är ett av tre mål att fördubbla andelen kombinationsresor mellan cykel- och kollektivtrafik från 19 procent till 38 procent av det totala resandet till år 2030, jämfört med 2016.



Figur 4: Mål om ökade kombinationsresor från den regionala cykelstrategin i Uppsala län.

1.2.3 Lokala mål - Översiktsplan 2016 för Östhammars kommun

I översiktsplanen beskriva en rad behov och arbetssätt för att hantera dessa. Inom tätbebyggda områden behövs det genomföras en översyn med målsättningen att skapa vägstrukturer som utgår från en planering i nät och stråk. Oskyddade trafikanter, inte minst skolbarn, behöver separerade gång- och cykelvägar som binder ihop ortens målpunkter. Saknas en tillräckligt bra infrastruktur för gång- och cykeltrafik finns risken att bilanvändningen och behoven av skolskjutsar inom tätorten ökar. Hastighetsgränser i tätorterna behöver också ses över. Detta för att öka trafiksäkerheten och förbättra framkomligheten.

Behovet av cykelstråk på landsbygden behöver också ses över, inte minst stråk som förbinder landsbygden med viktiga noder för kollektivtrafiken. Kollektivtrafik för arbetspendling med buss behöver utvecklas. Dels för in- och utpendling till andra städer i Uppsala län, dels för det lokala resandet. Busstrafiken måste vara bekväm och tillgänglig. Därför behövs parallella system med snabbussar, landsortsbussar och lokalbussar.

1.2.3.1 Särskilda värden

Under särskilda värden lyfts att medeltida kyrkan och klockstapeln är fina och kulturhistoriskt intressanta miljöer, värda att ta tillvara och lyfta fram. Hela bruksområdet är klassat som ett riksintresse för kulturmiljövården. Miljön betraktas som arkitekturhistoriskt mycket värdefull.

1.2.3.2 Landmärken och mötesplatser

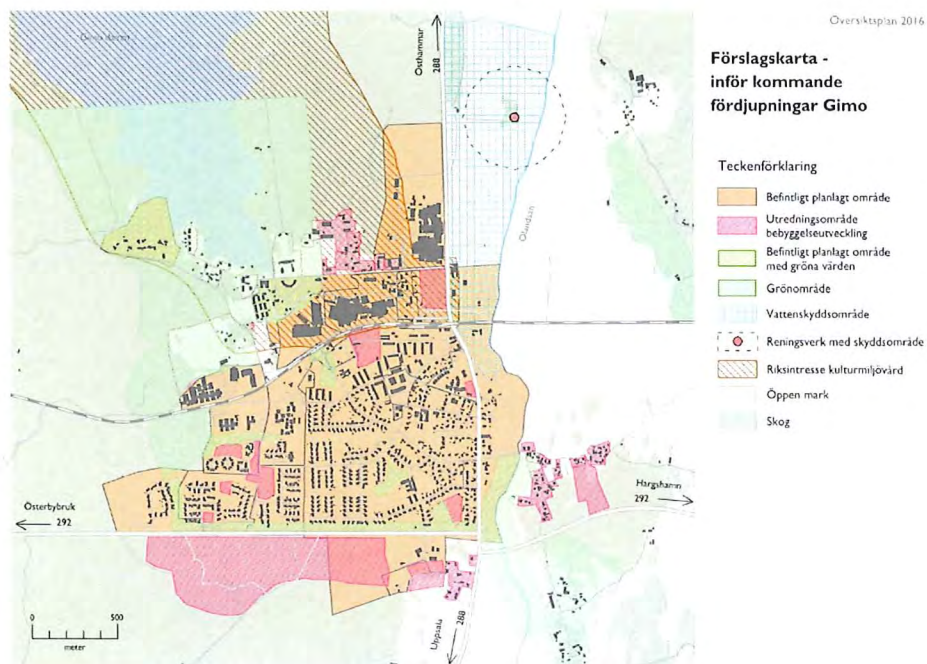
Under landmärken sägs att bland annat Skäfthammars kyrka, klockstapeln och Sandvik är viktiga landmärken. De har betydelse för ortens identitet. I översiktsplanen beskriver kommunen att busstationens och torgets funktioner är mötesplatser som behövs förstärkas för att skapa mer liv och rörelse.

1.2.3.3 Utvecklingsmöjligheter

Det finns goda möjligheter för Gimo att utvecklas som modern industriort och centrum för utbildning. Väg 288 och väg 292 ger bra förutsättningar för både in- och utpendling. Ett bra resecentrum kan utvecklas på sikt tack vare befintlig järnväg och skulle kunna utnyttja och stärka ortens funktion som

bytespunkt och viktig arbetsort. I dagsläget är järnvägen en barriär som skulle behöva brytas med hjälp av nya övergångar.

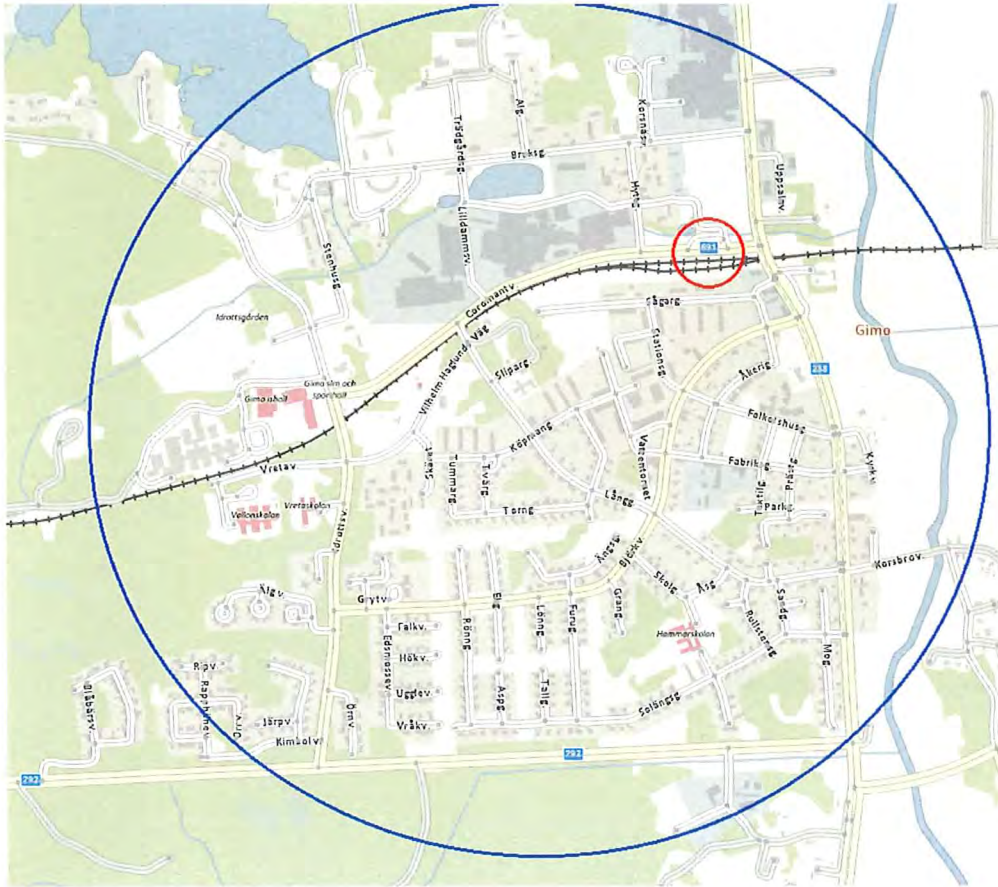
Figur 6 visar en förslagskarta för Gimo som presenteras i Östhammars kommuns översiktsplanen.



Karta 2: Förslagskarta inför kommande fördjupningar i Gimo, Översiktsplan 2016

1.3 Avgränsningar

Åtgärdsvalsstudien omfattar primärt området kring den nuvarande busstation längs Coromantvägen väg 691 med en sekundärt kopplingen till Gimo tätort samt väg 288 till öster om det befintliga lokaliseringläget.



Karta 3:Karta över åtgärdsvalsstudien primära och sekundära område.

Lösningar som syftar till att åtgärda identifierade brister och behov samt uppnå målbilden är inte bundna av den geografiska avgränsningen. Utöver det direkt avgränsade geografiska området har även ett influensområde till åtgärdsvalsstudien identifieras. Influensområdet är det område som indirekt påverkar behovet av åtgärder inom åtgärdsvalsstudiens huvudsakliga område. Influensområdet täcker kopplingen till Östhammarsstråket via 288 till Östhammar samt Uppsala, samt tätorten Österbybruk. Sträckan är ett viktigt pendlingsstråk.

I åtgärdsvalsstudien studeras samtliga trafikslagen utifrån ett hela resan-perspektiv. Tyngdpunkt i utredningen är att säkra busstationens funktionalitet för kollektivresenärer. Andra trafikslag studeras därför främst för att säkerställa möjligheten till kombinationsresor.

Åtgärdsvalsstudien fokuserar på att hitta lösningar på kort, medellång och lång sikt. Med kort sikt avses ett femårigt perspektiv efter åtgärdsvalsstudiens färdigställande, det vill säga år 2025. Med medellång sikt avses år 2029 vilket sammanfaller med planperioden för länsplanen för år 2018–2029. På lång sikt anser nästa planperiod.

1.4 Aktörer och övriga intressenter

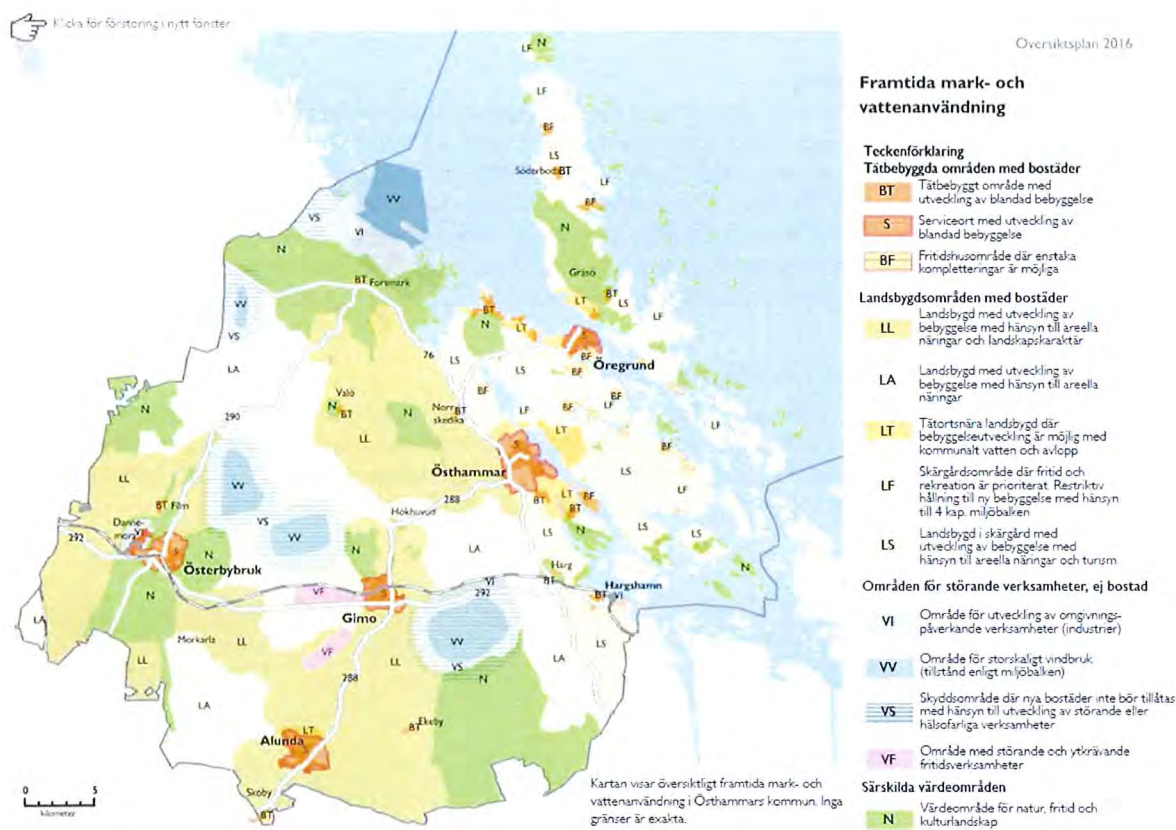
De viktigaste intressenterna som berörs av studien är resenärer som har Gimo busstation som målpunkt samt resenärer som byter buss i Gimo. Av resenärerna är pendlingsresenärer till och från arbete samt skolungdomar prioriterade målgrupper. Sandviks anställda är en specifik grupp som berörs, då företaget är en viktig arbetsplats för orten. De aktörer som aktivt deltar i åtgärdsvalsstudien är Region Uppsala, Trafikverket Region Öst och Östhammars kommun.

1.5 Tidigare planeringsunderlag och gällande planer

I detta avsnitt beskrivs tidigare planeringsunderlag och nuvarande planer.

1.5.1 Östhammars kommuns översiktsplan 2016

I översiktsplanen tas utvecklingsplaner inom Östhammars kommun upp bland annat för trafik och kommunikationer. Karta 4 visar framtida mark- och vattenanvändning för området kring Gimo som presenteras i översiktsplanen.



Karta 4: Framtida mark- och vattenanvändning i Östhammars kommun, Översiktsplan 2016.

I översiktsplanen beskrivs en rad behov och arbetssätt för att hantera dessa. Inom tätbebyggda områden behövs det genomföras en översyn med målsättningen att skapa vägstrukturer som utgår från en planering i nät och stråk. Oskyddade trafikanter, inte minst skolbarn, behöver separerade gång- och cykelvägar som binder ihop ortens målpunkter. Saknas en tillräckligt bra infrastruktur för gång- och cykeltrafik finns risken att bilanvändningen och behoven av skolskjutsar inom tätorten ökar. Hastighetsgränser i tätorterna behöver också ses över. Detta för att öka trafiksäkerheten och förbättra framkomligheten.

1.5.2 Problem- och åtgärdsstudie för gång- och cykelkorsningar i Uppsala län: Uppsala, Gimo, Öregrund och Österbybruk

En problem- och åtgärdsstudie finns för gång- och cykelkorsningar i Uppsala län. I studien beskrivs problem som föreligger vid ett antal obevakade övergångsställen som följd av regeländringen om väjningsplikt för bilister vid övergångsställen, som trädde i kraft år 2000. Det föreslås i studien att de övergångsställen som inte används frekvent tas bort för att undvika att respekten för övergångsställena inte ska urholkas av bilisterna. För de platser som återstår ska beroende på aktuell situation antingen hastighetsgränsen sänkas till maximalt 30 km/h eller så ska platsen både risk- och hastighetsreduceras. Generellt föreslås det tre olika typer av fysiska åtgärder vid övergångsställena beroende på vilka hastighetseffekter som eftersträvas:

1. Åtgärder för hastighetssäkring

De utgörs av förändringar i körbanans vertikalplan (vägkuddar, gupp i olika former, upphöjning av korsningsyta, osv) som ska garantera att 90 % av bilisterna inte kör fortare än 30 km/h.

2. Åtgärder för riskreducering

De utgörs av förändringar i körbanans horisontalplan (olika typer av avsmalningar av körytor) som främst ska minska exponeringen av oskyddade trafikanter i tid och rum när de korsar körbanan. Dessa åtgärder syftar också till att reducera bilarnas hastighet fast i mindre grad än åtgärderna för hastighetssäkring gör.

3. Åtgärder för vägledning

De utgörs av omställbara skyltar, ibland i kombination med 30-hastighetsmärken, som ska påminna bilisterna om gåendes och cyklisters närvaro vid GC-överfart samt uppmuntra bilisterna till att samspela med dessa genom att köra med lägre hastighet och därigenom öka benägenheten att väja för dem. Kunskaperna om trafiksäkerhetseffekterna av sådana åtgärder i olika trafikmiljöer och trafiksituationer är inte tillräckliga ännu. Detta gör att slutsatser om åtgärdens för- och nackdelar är osäkra. Exempel på andra typer av vägledande åtgärder är vägmarkering, ändring av vägbeläggning, plantering, belysning och trafikreglering.

1.5.3 Gång- och cykelvägsplan 2016

I Östhammar kommuns gång- och cykelvägsplan finns tre prioriterade åtgärder för gående och cyklister. Två viktiga prioriterade åtgärder är Coromantvägen mellan bussterminalen och idrottsvägen samt en saknad länk vid Hammarskolan. Vilhelm Haglunds väg saknar även gång- och cykelväg och bedöms vara prioriterad. Enligt Östhammars kommun är alla åtgärder genomförda.

Gimo

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Coromantvägen (bussterminalen- Idrottsvägen)	GC-väg	1 000	2 300 000
Vilhelm Haglunds väg	GC-väg	260	600 000
Ängsvägen-Björkvägen- Skolgatan (Hammarskolan)	GC-väg (+Övergång)	85	170 000

Figur 5: Prioriterade åtgärder 2016-2020, Gång- och cykelvägsplanen 2016, Östhammars kommun

1.5.4 Åtgärdsvalsstudie väg 288

År 2015 utfördes Åtgärdsvalsstudie väg 288, sträckan Gimo Börstil av Trafikverket. Syftet med studien var att ta fram åtgärder som ökar trafiksäkerhet och framkomlighet på väg, samt att underlätta dagspendling - främst med kollektivtrafik - mellan Östhammar och Uppsala. Utbredningsområdet var hela stråket mellan Uppsala och Östhammar. I studien utvärderades en eventuell omlokalisering samt ombyggnation av nuvarande Gimo busstation, som en integrerad del bedömningen av olika åtgärdsalternativ. Trafikverket bedömde att ett nytt resecentrum i Gimo eller nybyggnation av väntsal samt nytt lokaliseringsläge delvis hanteras i kommunens översiktsplanering. Åtgärderna bedömdes ha låg eller medelhög måluppfyllelse på målformuleringen för kollektivtrafik samt obefintlig eller låg måluppfyllelse på resterande målområden. Vidare bedömdes frågan primärt vara av kommunal karaktär och sekundärt av regional karaktär genom Region Uppsala. Ett annat åtgärdsförslag som presenterades var pendlingsparkeringar längs stråket i anslutning till hållplatser med högt resande, vilket bedömdes ha en hög måluppfyllelse för framkomlighet och tillgänglighet samt låg måluppfyllelse för kollektivtrafik och miljö.

2. Problembeskrivning och behov

De största problemen som har identifierats har delats in i tre kategorier, *kundmiljö, tillgänglighet till bussterminalen* samt *trafikering*. Samtliga brister påverkar resenärernas möjlighet att på ett tryggt sätt nyttja kollektivtrafiken och berör främst lokalbefolkningen i Gimo men även de som reser från kringliggande orter till Gimo. En viktig målgrupp är även barn och unga som färdas till eller från skola och fritidsaktiviteter.

De linjer som angör till den befintliga bussterminalen är linje 811 (mot antingen Östhammar/Öregrund eller Uppsala) och linje 817 (mot Österbybruk och Örbyhus) samt linje 851 mot Valö och Forsmarks kvarn. Expresslinje 775 (mot Östhammar eller Uppsala) och linje 858 (mot Forsmark) trafikerar inte den befintliga bussterminalen. I dagsläget sker majoriteten av resorna mellan Uppsala och Östhammar och huvudsakligen av arbetspendlare. En del resenärer väljer att byta mellan linjerna för att komma till antingen Sandvik eller Bruksgymnasiet. Tidtabellen är till en viss del anpassad efter Sandviks arbetstider, detta sker i samråd med Sandvik, Östhammars kommun och Region Uppsala.

Det finns brister i gång- och cykelvägnätet i Gimo som leder mot bussterminalen. Väg 288 och järnvägen skapar en barriäreffekt och det finns en risk för oskyddade trafikanter att korsa vägen. Parallellt med väg 288 finns det på vissa sträckor en trottoar för fotgängare, men cykelväg för cyklister saknas. Det finns delar med felande länkar där oskyddade trafikanter använder vägrenen. Även järnvägen som ligger intill bussterminalen utgör en barriäreffekt. Det är vanligt förekommande att invånare väljer att korsa järnvägen i riktning mot bussterminalen då det i huvudsak saknas naturliga gångstråk till och från bussterminalen och övriga målpunkter.

Från bussterminalen vidare in mot centrum har Östhammars kommun åtgärdat kopplingen vid Coromantvägen, emellertid finns det övriga brister i det sammanhängande gång- och cykelvägnätet vidare in mot centrala delarna i Gimo. I tätorten är det tydligt att bilens framkomlighet har premierats i väginfrastrukturen. För att skapa hållbar mobilitet krävs ett helhetsgrepp gällande Gimos möjligheter till cykelbarhet.

2.1 Kundmiljön

I medborgardialoger uppges att den befintliga bussterminalen upplevs som otrygg och oinbjudande. Bussterminalen har vid upprepade gånger utsatts för vandalisering och skadegörelse, vilket kan vara en bidragande orsak till den otrygga miljön. Många resenärer och invånare anser att bussterminalens lokalisering är långt ifrån bebyggelse och annan verksamhet, vilket skapar en subjektiv otrygghet vid kvällar och nätter. Det råder ingen naturlig rörelse av människor som passerar, vilket skulle kunna bidra till upplevd trygghet. Utöver detta finns en önskan om att ha någon form av verksamhet intill bussterminalen i syfte att skapa mer rörelse i området.

2.2 Tillgänglighet till bussterminalen

Det framkom under medborgardialogerna att bussterminalen ligger långt ifrån viktiga målpunkter i Gimo såsom skolor, vårdcentral och handel men även till bostadsområden. Avståndet i kombination med att det saknas gena gång- och cykelvägar till och från bussterminalen försvårar för hållbara kombinationsresor. Hållplatslägena är tillgänglighetsanpassade, däremot är inte alla lägen försedda med väderskydd. Östhammars kommun har nyligen anlagt en gång- och cykelväg som ansluter till bussterminalen från Coromantvägen. Däremot saknas det ytterligare gång- och cykelanslutningar från andra väderstreck. Hastigheterna inom området är 50km/h.

Norr om bussterminalen går järnvägen. Järnvägen utgör i dagsläget en stor barriär, och många väljer att gena över järnvägsspåren, vilket innebär att resenärer utsätter sig fara för att ta sig till bussterminalen.

2.3 Trafikering

I Regionalt trafikförjningsprogram 2016 för Uppsala län framgår det att Region Uppsala ska verka för gena körvägar och god framkomlighet i gaturummet för kollektivtrafiken. I linje med trafikförjningsprogrammet anger Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län att gena körvägar är centrala för regionbusstrafikens utveckling och ska vara prioriterade. Bussterminalens placering innebär att bussen svängar av från väg 288 och trafikerar i slinga vilket inte är den genaste vägen och således avviker från de politiskt antagna dokumenten. Att bussen trafikerar i slinga bidrar till att restiderna blir längre och försämrar reseupplevelsen för resenärer i stråket.

Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län innehåller principer och linjetyper för regionbusstrafiken och syftar till att etablera ändamålsenlig trafik som leder mot målen i det regionala trafikförjningsprogrammet. Strategin syftar samtidigt till att möta det varierande behovet av kollektivtrafik runt om i länet. Från grundläggande, servicebaserade resmöjligheter med god yttäckning till konkurrenskraftiga resmöjligheter med förmågan att locka vardagsresenärer från bilen i de starkaste relationerna. Inriktningen är att bibehålla och bygga vidare på den struktur som finns, men med bättre verktyg och ramar för att successivt utveckla trafiken i riktning mot att uppfylla målen.

Strategi för regionbusstrafiken bygger på följande linjetyper:

- *Stråklinjer*
Möjliggör för flera typer av resande och innebär en avvägning mellan konkurrenskraft och yttäckning i medelstarka till starka relationer.
- *Expresslinjer*
Målbild för framtida kollektivtrafikutveckling i de allra starkaste stråken. Expresslinjer fokuserar på hög attraktivitet och stark konkurrenskraft med ett delsyfte att också kunna bidra till ortsutveckling genom utveckling av trafik, bytespunkter och kringliggande infrastruktur.
- *Landsbygdslinjer*
Trafikerar i områden med litet resandeunderlag, med yttäckning i fokus. Landsbygdslinjer kan vara helt eller delvis anropsstyrda.

Linjespecifika principer			
	Stråklinje	Expresslinje	Landsbygdslinje
Flexibilitet	Förändringar undviks	Förändringar sker sällan eller aldrig	Flexibel vad gäller avgångstider och linjesträckning, ändringar i huvudsak vid tidtabells-skifte
Avsteg från huvudväg	Undviks	Aldrig	Vid behov utifrån efterfrågan
Upphållsbild	Alla hållplatser längs sträckan	Endast större och/eller strategiskt viktiga bytespunkter längs sträckan	Alla hållplatser längs sträckan
Trafikuppgift i tätort	Undviks för långväga stråklinjer, möjligt för kortväga stråklinjer	Ingen	Vid behov
Öppettid	Tidig morgon – sen kväll, helg, Nattrafik fredagar och lördagar i de stråk som har expresslinje.	Morgon – kväll, helgtrafik	Morgon – sen eftermiddag, helg
Utbud	Följer utbudsnivån som anges i Regionalt trafikförsörjningsprogram för Uppsala län (TFP).	Minst timmestrafik med halvtimmestrafik i rusningstid	5 dubbelturer per vardag, förbindelser helg. Om helt anropsstyrd linje, minst 2 dubbelturer per vardag
Passning	Till tåg eller expresslinje	Till tåg	Till Stråklinje, expresslinje eller tåg

Figur 6: Linjespecifika principer, Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län, sidan 24, 2019

3. Nuläge, förhållanden och behov

Gimo är en historisk bruksort. Östhammars kommun profilerar tätorten som en modern industriort och centrum för utbildning. Den ursprungliga bruksmiljön är beläget norr om järnvägen. De moderna delarna av orten växte fram under andra halvan av 1900-talet och ligger söder om järnvägen, väster om väg 288 och norr om väg 292. Det är framförallt här tätortens cirka 2 781 invånare bor, varav 1441 personer är mellan 20 och 64 år. 24 procent av tätortens invånare är under 20 år, 52 procent är i arbetsför ålder, 25 procent är över 65 år. Tätortens bebyggelse består främst av små tomter samt större industritomter, se bild 4.

Tabell 1: Invånare i Gimo tätort 2018, SCB 2020.

Alder	Antal	Andel
0 år - 19 år	656	24%
20 år - 64 år	1 441	52%
65+ år	684	25%
Totalt	2 781	



Karta 5: Bebyggelsestruktur i Gimo (Google maps, 2017)

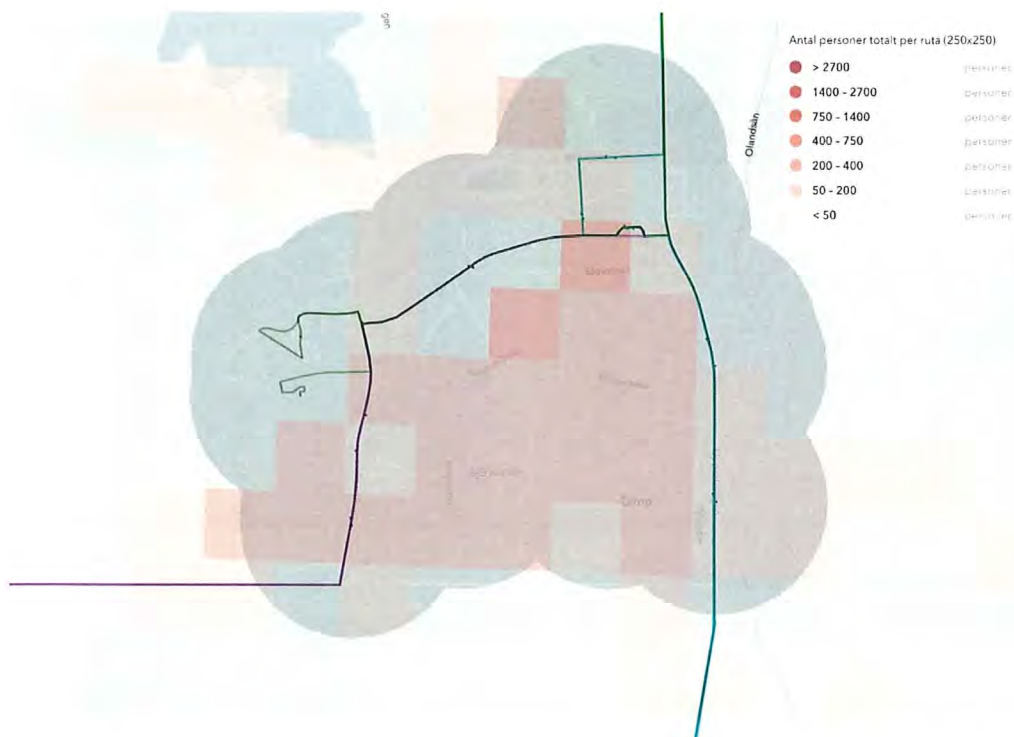
3.1 Kollektivtrafik och stråkets regionala betydelse

Östhammarstråket är ett regionalt viktigt stråk, som är utpekat i länsplanen. Den stora inpendlingen till Gimo från kringliggande omland och tätorter visar på ortens regionala betydelse för arbetstillfällen och utveckling. Sandvik Coromant AB är den största privata arbetsgivaren i kommunen, och har ca 1500 anställda. Ortens har goda pendlingsmöjligheter. För boende i Gimo tätort är kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet 31 procent, enligt urval från 2014 till 2016. Det är högre än i länet där andelen låg på 24 procent 2016 och 27 procent 2015 (Kollektivtrafikbarometern). Inpendling är totalt 2 418 till Gimo. Framförallt är det invånare från andra orter i Östhammars kommun som pendlar in till Gimo. Därutöver pendlar invånare från tätorterna Östhammar, Uppsala, Österbybruk, Öregrund och Alunda. Utpendlingen är totalt 1 205 personer. Framförallt pendlar invånarna till Uppsala, Östhammar, landsbygden i Östhammars kommun samt Alunda.

Gimo är både en viktig start- och målpunkt samt bytespunkt. Utöver skollinjer trafikeras Gimo av fem busslinjer:

- Linje 775 Expresslinje Uppsala – Gimo – Östhammar
- Linje 811 Uppsala – Alunda – Gimo – Östhammar – Öregrund
- Linje 817 Gimo – Österbybruk – Örbyhus
- Linje 851 Gimo – Valö – Forsmarks kvarn
- Linje 858 Alunda – Gimo - Forsmark

Den allra största delen av resenärerna till och från Gimo har Gimo bussterminal som målpunkt. Utöver bussterminalen går många av vid Gimo Coromantvägen, där den stora arbetsplatsen Sandvik ligger. Även sporthallen har ett stort antal påstigande. På- och avstigande tycks alltså inte ske närmast där flest bor, se bild 5 nedan. Utöver Sandvik Coromant AB, som är en viktig målpunkt för många resenärer, är även Bruksgymnasiet, med cirka 500 elever samt Wilhelm Haglunds gymnasium, med cirka 70 elever, viktiga målpunkter. Övriga målpunkter gällande service finns framförallt kring Gimo torg, men det finns även några handelsföretag längs väg 288. Offentliga anläggningar som vårdcentral, äldreboende, förskolor och skolor är utspridda i tätorten, men med en viss koncentration till de centrala och västra delarna.



Karta 6: Befolkningsstruktur Gimo, Region Uppsala, 2020

En resvaneundersökning som utfördes i samband med dialogmötena i åtgärdsvalsstudien visar att en stor majoritet av alla reserelationer sker mellan Gimo och Uppsala. Därefter sker resandet mellan Östhammar och Gimo, följt av Alunda och Gimo.

Tabell 2: Genomsnittligt antal på- och avstigande per vardag för hållplatserna i Gimo tätort, Region Uppsala 2020.

År	2016		2017		2018		2019	
	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande
Gimo Bruksgatan	85	95	79	94	95	93	93	90
Gimo bussterminal	522	470	437	360	451	403	486	407
Gimo Coromantvägen	91	113	72	86	73	83	69	75
Gimo Köpmangatan	0	1	1	1	1	2	1	1
Gimo Lilldammsvägen	3	7	6	7	6	8	8	10
Gimo Skäfthammars kyrka	65	83	101	132	126	154	134	156
Gimo Solängsgatan	74	83	66	79	89	90	87	94
Gimo Sporthallen	113	96	81	90	96	104	115	95
Gimo Vretaskolan	39	29	31	34	37	35	34	33
Gimo Vårdcentral	5	16	14	19	5	7	3	7
Gimo Örnvägen	8	10	7	8	8	11	10	14

Tabellen ovan beskriver resandet på samtliga hållplatser i Gimo tätort under hösten 2016–2019 per vardag. Statistiken visar att det har skett en minskning av på- och avstigna vid Gimo bussterminal.

Tabell 3: Genomsnittligt antal på- och avstigande per vardag för hållplatserna i Gimo tätort, fördelat per respektive busslinje. Resandestatistiken är från hösten 2019 (Region Uppsala 2020).

Linje Hållplats	775		811		817		TOTALT	
	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande	Påstigande	Avstigande
Gimo Bruksgatan			88	86	5	4	93	90
Gimo bussterminal			316	228	170	179	486	407
Gimo Coromantvägen			65	70	4	5	69	75
Gimo Köpmangatan					1	1	1	1
Gimo Lilldammsvägen					8	10	8	10
Gimo Skäfthammars kyrka	73	102	61	54			134	156
Gimo Solängsgatan	29	44	58	49			87	94
Gimo Sporthallen					115	95	115	95
Gimo Vretaskolan					34	33	34	33
Gimo Vårdcentral					3	7	3	7
Gimo Örnvägen					10	14	10	14

3.2 Nuvarande Gimo bussterminal

- Pendlarparkering finns i nära anslutning till den befintliga bussterminalen.
- Cykelparkering finns intill bussterminalen. Cykelparkeringen är försedd med tak och med möjlighet att låsa ramen.
- Väderskydd i glas och realtidsskylt finns.
- Förar- och kundtoalett finns intill bussterminalen.

3.3 Angränsande utredningar och projekt

Nedan beskrivs angränsande utredningar, projekt och intressenter som tangerar arbetet med åtgärdsvalsstudien.

3.3.1 Nytt trafikupplägg hösten 2017

Hösten 2017 infördes ett nytt trafikupplägg på sträckan Östhammar-Uppsala. Syftet var att fördela om resurserna men även att förstärka stråket med fler turer på expresslinje 775 då det kom önskingar från Östhammars kommun att trafikera sträckan på en timme. Detta innebar att varannan tur med linje 811 under lågtrafik togs bort och ersattes med expressbuss 775. Detta innebar i sin tur en försämring gällande bytesmöjligheter för resande mellan Östhammar och Österbybruk. Vid en eventuell flytt av bussterminalen längs med 288an skulle denna koppling återfinnas.

3.3.2 Vägplan och utbyggnad av 288

Väg 288 förbinder Uppsala Östhammar och är ett viktigt stråk för bland annat pendling, både med kollektivtrafik och bil. Region Uppsala och Östhammars kommun vill förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten för alla trafikslag. Väg 288 är ombyggd till mötesfri väg mellan Jälla och Gimo. En vägplan för sträckan Gimo-Börstil pågår där Trafikverket arbetar för en ombyggnad till mötesfri väg med 100 km/tim. Vägplanen för Gimo – Börstil kommer även att omfatta cykelbarhet längs hela sträckan, framkomlighets- och kollektivtrafikåtgärder och trafiksäkerhetsåtgärder i korsningar.

3.3.3 Östhammarsprojektet

Östhammarsprojektet hade som syfte att genom samverkan mellan Region Uppsala, Östhammars kommun, Uppsala kommun och berörda trafikföretag, diskutera och koordinera aktiviteter och åtgärder för att driva ett ökat resande. För att kunna öka resandet med kollektivtrafiken krävs att det finns tillräckligt bra kommunikationer, kapacitet ombord på bussarna och att de som inte redan reser upplever kollektivtrafiken så pass attraktiv att de väljer ett mer hållbart resande.

Projektet hade en målsättning att resandet med kollektivtrafik Uppsala-Östhammar-Öregrund skulle öka med 30 procent från oktober 2016 till oktober 2020. 30 procent var ett högt satt mål och projektet ansågs ha ett acceptabelt utfall vid en ökning om 22–30 procent. Målet siktade mot att öka kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet. Projektet avslutades i förtid under hösten 2019, på grund av resursbrist inom Region Uppsala. Vid mätning i oktober 2019 uppmättes en ökning av antalet påstigande på kollektivtrafiken i stråket på drygt 28 % (jan-okt 2016 jmf jan-okt 2019).

Påverkans effekter från enskilda aktiviteter i projektet som kan ha bidragit till ökningen går i de flesta fall inte tydligt att urskilja i statistiken. Den tydligaste åtgärd som avspeglas i siffrorna är den omläggning av trafiken som gjordes i samband med projektstarten.

Aktiviteter inom projektet 2018 har bland annat omfattat:

- Testresenärskampanjer
- Resvaneundersökning Östhammars kommun och Sandvik
- Sommarkampanj i stråket
- Aktivitet vid nytt försäljningsombud i Lindbacken
- Möten med kunskapsutbyten om relaterade projekt i stråket
- Pilot reflexsnurror

Den mest lyckade aktiviteten under projektet har varit testresenär, då denna aktivitet rent konkret ledde till flera hundra nya resenärer på stråket, som lämnade bilen hemma. Under testresenär har pendlare som idag färdas med bil, erbjudits en gratis månadsbiljett. Motprestationen har varit att byta ut bilen mot kollektivtrafik under tre dagar i veckan, samt att fylla i ett flertal enkäter efteråt.

Under projektets sista halvår fick 40 av bussarna fritt wifi och USB-laddare. I de resvaneundersökningar som gjordes under projekttiden fanns flera önskemål om att kunna nyttja restiden bättre och tankar kring detta förekom även i stråkestudien som genomfördes innan projektet startade. Wifi och USB ombord marknadsfördes mot resenärerna i stråket under våren 2019 och hade vid projektets slut inte hunnit utvärderas.

Östhammars kommun präglas av sommarturism och under sommarmånaderna fördubblas befolkningen i kommunen. Med detta som bakgrund har flera insatser gjorts i stråket under sommarmånaderna.

Vid två tillfällen under projektet genomfördes svaneundersökningar (RVU:er). Den första genomfördes i samarbete med Östhammars kommun och hade 579 respondenter, den andra genomfördes på Sandvik Coromant med 231 respondenter.

I resvaneundersökningarna undersöktes potentialen för att värva nya resanden i stråket, såväl som attityden till kollektivtrafik och önskemål om förbättringar.

3.3.4 Fördjupade översiktsplan för Gimo

Östhammars kommunplanerar att genomföra en fördjupad översiktsplan för Gimo tätort.

3.3.5 Intressenter

I Gimo finns en av länets större arbetsgivare, Sandvik Coromant AB, som under arbetet med åtgärdsvalsstudien haft tillfälle att uttrycka sina åsikter kring arbetet med Gimo bussterminal. För Sandviks medarbetare är det viktigt att ha nära anslutning till kollektivtrafiken då flertalet reser med den idag. Busstrafiken har dessutom till viss del anpassats till Sandviks arbetstider för att underlätta valet att resa med kollektivtrafiken. Möjligheten att kollektivtrafikförsörja Sandvik är en viktig aspekt men en eventuell ny lokalisering av bytespunkten kommer inte påverka arbetspendlingen då de vanliga stråklinjerna inte påverkas i sin trafikering.

Utöver Sandvik sker även pendlingsresor till Bruksgymnasiet. Med nuvarande trafikering av bussterminalen är det möjligt för resenärer att byta till linje 817 som kör längs Coromantvägen in mot skolorna Bruksgymnasiet och Wilhelm Haglunds gymnasium.

Ytterligare en viktig intressent är boende i Gimo. Det framgick i enkäten att boenden önskar att bytespunkten flyttar närmare centrum. Boende i Gimo är de som huvudsakligen upplever den befintliga bussterminalen som otrygg. Medborgare önskar även att bytespunkten ska få gena och samhängande gång- och cykelvägar och närheten till målpunkter.

4. Mål

Åtgärderna som föreslås ska säkerställa bytespunktens funktionalitet i ett viktigt regionalt stråk och förbättra möjlighet att resa kollektivt.

4.1 Målformulering

Bytespunkten Gimo ska utgöra en funktionell bytespunkt i ett viktigt regionalt stråk utifrån följande parametrar:

Effektiv bytespunkt

- Gemensam bytespunkt för alla busslinjer
- Enkla och smidiga kombinationsresor

Tillgänglig bytespunkt

- God tillgänglighet till bytespunkten
- Fullt tillgänglig bytespunkt för alla resenärer

Trygg och attraktiv bytespunkt

- Den upplevda tryggheten vid bytespunkten ska vara god
- Trafiksäker miljö för oskyddade trafikanter
- Bytespunkten ska kännas attraktiv i sin karaktär

Restid

- Resenärens resa ska upplevas så kort som möjligt i stråket
- Restiden mellan Uppsala centralstation och Östhammar busstation ska vara max en timme

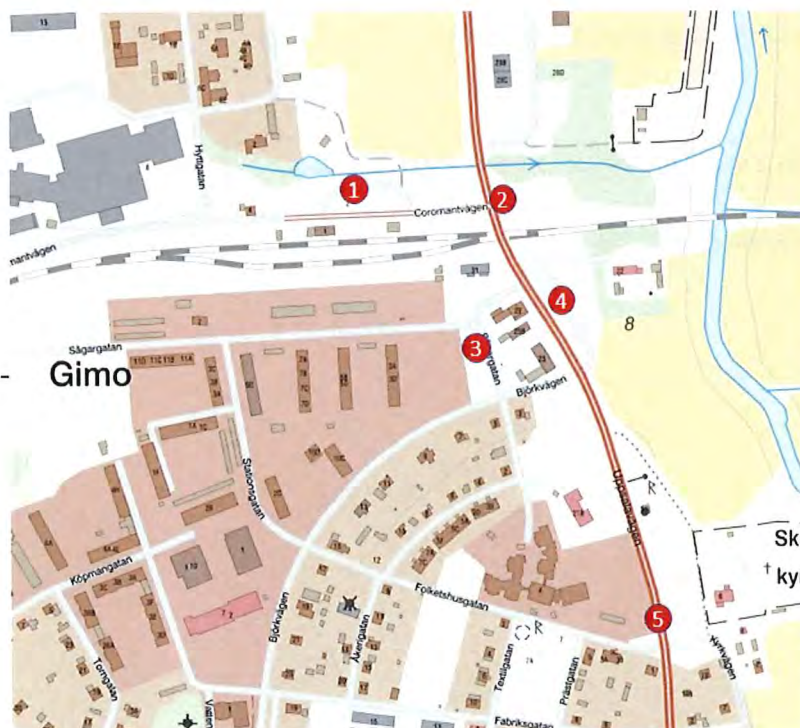
5. Tänkbara åtgärdstyper och alternativa lösningar

I detta kapitel beskrivs förslag på åtgärder som har tagits fram i åtgärdsvalsstudien. Deras effekter och konsekvenser beskrivs. Därefter presenteras åtgärdernas måluppfyllelse i en matris.

Förslag på tänkbara åtgärder har tagits fram på dialogmöte och arbetsgruppsmötena enligt fyrstegsprincipen. Efter mötet har arbetsgruppen bestående av Östhammars kommun och Region Uppsala bearbetat åtgärderna, sorterat bort de åtgärder som inte bedöms lösa identifierade problem i tillräcklig utsträckning och därefter bedömt återstående åtgärders måluppfyllelse.

I det fortsatta arbetet har Region Uppsala och Östhammars kommun tagit fram fem lokaliseringsförslag för bytespunkt Gimo:

1. Nuvarande lokalisering
2. Coromantvägen/väg 288
3. OKQ8
4. Rastplatsen väg 288
5. Skäffhammars kyrka



Karta 7: Lokaliseringsförslag för bytespunkt Gimo

Lokaliseringsalternativ 1 är befintlig läge. Lokaliseringsalternativ 2 till 5 innebär en omlokalisering av bytespunkten i Gimo.

5.1 Lokaliseringsalternativ 1: Nuvande lokalisering

Lokaliseringsförslag 1 innebär att bytespunkten är kvar i nuvarande lokalisering. I och med den lokalisering behövs tillgänglighet förbättras och kollektivtrafikens attraktivitet genom att arbeta med gestaltningen av den nuvarande bussterminalen. Detta förslag innehåller steg 1 till 4-åtgärder med fokus på att förbättra kundmiljön för kollektivtrafiksresenärer samt öka tillgänglighet och trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. Detta innebär att åtgärderna fokuserar på att öka attraktiviteten och den upplevda tryggheten med hjälp av fysisk planering och gestaltning, såsom belysning, läsbara cykelställ och väderskydd.

Bytespunkten

Lokaliseringen möjliggör inte för ett expressbusstop

Gestaltning (steg3)

Åtgärden syftar till att förbättra kundmiljön för resenären genom att arbeta med gestaltning och utformning och i förlängningen bidra till ett ökad trygghet på platsen.

Uppgradering av hållplatsutrustning och belysning (steg 3)

Åtgärden syftar till att förbättra kundmiljön för resenären.

Verksamhet/väntlokal (steg 2)

Åtgärden syftar till att förbättra kundmiljön för resenären samt att få mer liv på platsen och naturlig rörelse.

Nytt och gent gång- och cykelvägnät till bytespunkten (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till bytespunkten genom ett sammanhängande och gent gång- och cykelvägnät från målpunkter som närliggande skolor och arbetsplatser.

Utökad pendlarparkering (steg 4)

Åtgärden syftar till att förenkla hela-resan-perspektivet och underlätta kombinationsresor mellan bil, cykel och kollektivtrafik.

Ny passage över järnvägen (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till busstationen genom en säker och gen övergång mellan busstationen i norra delen av tätorten till den södra delen.

5.2 Lokaliseringsalternativ 2: Väg 288 /Coromantvägen, öster om nuvarande placering av bytespunkten

Det andra alternativet är att flytta bytespunkten ut till väg 288 i höjd med nuvarande placering. I detta fall kommer åtgärder fokuseras kring säkra passager över väg 288, belysning, samt utökad pendlarparkeringar för cykel och bil.

Ny lokalisering av bytespunkten (steg 4)

Åtgärden syftar till att underlätta för expressbussarna mellan Uppsala och Östhammar att stanna vid Gimo.

Bygg säker passage över väg 288 (steg 4)

Åtgärden syftar till att bygga en trafiksäker passage för oskyddade trafikanter från tätorten till bytespunkten för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten till hållplatslägena.

Anslutande gång- och cykelväg (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till bytespunkten genom sammanhängande och gent gång- och cykelvägnät från målpunkter som närliggande skolor och arbetsplatser.

Utökad pendlarparkering (steg 4)

Åtgärden syftar till att förenkla resandet ur ett hela-resan-perspektiv och underlätta kombinationsresor mellan bil, cykel och kollektivtrafik.

5.3 Lokaliseringalternativ 3: OKQ8

Ny lokalisering av bytespunkten (steg 4)

Lokaliseringen möjliggör inte för ett expressbusstopp.

Anslutande gång- och cykelväg (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till bytespunkten genom sammanhängande och gent gång- och cykelvägnät från målpunkter som närliggande skolor och arbetsplatser.

Ny pendlarparkering (steg 4)

Åtgärden syftar till att förenkla resandet ur ett hela-resan-perspektivet och underlätta kombinationsresor mellan bil, cykel och kollektivtrafik.

5.4 Lokaliseringsalterniv 4: OKQ8 Rastplats väg 288

Ny lokalisering av bytespunkten (steg 4)

Åtgärden syftar till att underlätta för expressbussarna mellan Uppsala och Östhammar att stanna vid Gimo. Lokaliseringen möjliggör inte för ett expressbusstopp eftersom utrymme för hållplats saknas.

Bygg säker passage över väg 288 (steg 4)

Åtgärden syftar till att bygga en trafiksäker passage för oskyddade trafikanter från tätorten till bytespunkten för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten till hållplatslägena.

Anslutande gång- och cykelväg (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till bytespunkten genom sammanhängande och gena gång- och cykelvägar från målpunkter som närliggande skolor och arbetsplatser.

Ny pendlarparkering (steg 4)

Åtgärden syftar till att förenkla resandet ur ett hela-resan-perspektiv och underlätta kombinationsresor mellan bil, cykel och kollektivtrafik.

5.5 Lokaliseringsalterniv 5: Skäfthammars kyrka

Ny lokalisering av bytespunkten (steg 4)

Åtgärden syftar till att underlätta för expressbussarna mellan Uppsala och Östhammar att stanna vid Gimo.

Anslutande gång- och cykelväg (steg 4)

Åtgärden syftar till att förbättra tillgängligheten till bytespunkten genom sammanhängande och gent gång- och cykelvägnät från målpunkter som närliggande skolor och arbetsplatser

Utökad pendlarparkering (steg 4)

Åtgärden syftar till att förenkla resandet ur ett hela-resan-perspektiv och underlätta kombinationsresor mellan bil, cykel och kollektivtrafik.

I tabell nedan beskrivs de olika lokaliseringförslagen och vilka typer av åtgärder som behövs genomföras vid de olika lokaliseringförslagen samt utredarna kommenterar lösningarna utifrån bedömningsgrunder. Bedömningsgrunderna bygger på Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län, Vägar och gator utformning och Region Uppsalas hållplatshandboken.

Tabell 4: Beskrivs de olika lokaliseringförslagen och vilka typer av åtgärder som behövs genomföras och utredarna kommentar lösningar utifrån bedömningsgrunder.

Lokaliseringsförslag	Ingående lösningar	Kommentar	Bedömningsgrunder till kommande beslut
1. Nollalternativet, nuvarande lokalisering av bytespunkten	Belysning, utökad pendlarparkering, gestaltning, standardhöjning av hållplatsinfrastruktur, gång- och cykelpassage Coromantväg (mot väg 288) samt förbättrad gång- och cykelvägnät till bytespunkten från alla vädersträck	Problem kvarstår vad gäller tryggheten, tillgängligheten och trafiksäkerheten.	Området ligger utanför huvudväg. Expresslinje stannar inte på platsen.
2. Väg 288/ Coromantvägen, öster om nuvarande placering av bytespunkten	Nya gång- och cykelvägar med anslutning till bytespunkt, ny passage över väg 288 och Coromantvägen samt, ny utökad pendlarparkering.	Svår att genomföra på grund av förorenad mark och markägarförhållandena. Begränsad yta och problem kvarstår vad gäller tillgängligheten till centrum. Området är periodvis översvämningsdrabbat. Kan vara svårt att få till en trafiksäker passage.	Området är inom utpekat vattenskyddsområde och marken är förorenad. En sanering krävs och på grund utav dess känsliga läge torde det förväntas bli kostsamt. Platsen är även utsatt för översvämningsrisk. På grund utav rådande klimathot där det kan förväntas nederbörd och översvämnningar kan förväntas öka bedöms platsen som högst olämplig att etablera en busstation på.
3. OKQ8	Nytt gång- och cykelvägnät med anslutning till bytespunkt, ny pendlarparkering för bil och cykel, ny passage för vägen, nya hållplatslägen och ny hållplatsinfrastruktur	Nära service, försämrad restid, hög investeringskostnad för hållplatslägen, hållplatsinfrastruktur, pendlarparkeringar, och gång- och cykelvägnät högre kostnader för kollektivtrafiken	Området ligger utanför huvudväg vilket medför att busstrafikeringen inte kan tillgodoses utifrån riktlinjerna i Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län.

<p>4 OKQ8 Rastplats väg 288</p>	<p>Nya gång- och cykelvägar med anslutning till bytespunkten, ny passage över väg 288, ny pendlarparkering.</p>	<p>Svår att genomföra på grund av förorenad mark och markägarförhållandena. Nära service. Begränsad yta och problem kvarstår vad gäller tillgängligheten till centrum. Konfliktyta med tungtrafik som ska till OKQ8. Svårt att hitta lösningar för en trafiksäker miljö för de oskyddade trafikanterna. Området är periodvis översvämningsdrabbat.</p>	<p>Platsen är även utsatt för översvämningsrisk. På grund utav rådande klimathot där det kan förväntas nederbörd och översvämnningar kan förväntas öka bedöms platsen som högst olämplig att etablera en busstation på. Det finns inte tillräckligt med yta för att tillgodose alla funktioner som bytespunkten behöver.</p>
<p>5 Skäfthammars kyrka</p>	<p>Ny hållplats vid Sandvik längs med väg 288, nya GC-vägar med anslutning till bussterminalen, ny pendlarparkering vid kyrka, förbättrad pendlarparkering vid hållplatsen Solängsvägen.</p>	<p>Närmare centrum, möjligheter att expandera bussområdet i framtiden och plats för pendlarparkeringar. I dagsläget finns en säker gång- och cykelpassage</p>	<p>Området ligger längs med huvudväg vilket medför att busstrafikeringen kan tillgodoses både gällande expresslinje 775 samt stråklinjerna 811 och 817 utifrån riktlinjerna i Strategi för regionbusstrafiken i Uppsala län. Platsen uppfyller till stor del målkraven i ÄVS:en. Viktigt att ta hänsyn till kulturhistoriska miljö kring Skäfthammar och minimera markanspråket. Samutnyttja kommunala parkeringar i området kring bytespunkten.</p>

6. Utvärdering av åtgärdsalternativen

I tabell 4 redovisas paketen och åtgärdernas måluppfyllelse, det vill säga i vilken utsträckning de skapar förutsättningar för att projektets mål för problemlösning (se avsnitt 4.1) ska kunna uppfyllas. Hög måluppfyllelse visar om det finns grundläggande förutsättningar för att målen ska kunna uppnås, men det visar inte att målet kommer att uppnås. Bedömningen av måluppfyllelse, effektbedömningen, har utgått från fyra nivåer: stor förbättring, försumbar förändring och försämring. Försumbar förändring (gul markering) används även i de fall då måluppfyllelsen både visar positiv och negativ förändring.

Måluppfyllnaden har graderats i tre nivåer:

- Rött: Målet har inte uppfyllts
- Gult: målet har uppfyllts delvis
- Grönt: Målet har uppfyllts till sin helhet

Tabell 5: Måluppfyllnad av åtgärdsförslagen efter åtgärdsvalsstudiens projektmål

Måluppfyllnad	Lokaliseringsalternativ 1	Lokaliseringsalternativ 2	Lokaliseringsalternativ 3	Lokaliseringsalternativ 4	Lokaliseringsalternativ 5
Effektiv bytespunkt	Rött	Gult	Rött	Gult	Grönt
Tillgänglig bytespunkt	Grönt	Gult	Gult	Rött	Grönt
Trygg och attraktiv bytespunkt	Gult	Gult	Gult	Gult	Gult
Restid	Rött	Grönt	Rött	Grönt	Grönt

6.1 Lokaliseringsalternativ 1 - Nuvarande lokalisering

Åtgärderna i lokaliseringsalternativ 1 uppnår inte måluppfyllelsen inte till fullo. Den kan inte fungera som en gemensam bytespunkt för alla linjer då expressbussen inte gör avsteg från huvudväg. Det finns en pendlarparkering som kan effektiviseras och utökas men platsen saknar ett expressbusstopp som leder att det inte blir en optimal bytespunkt.

I medborgardialogerna har påvisats att den befintliga bussterminalen upplevs otrygg och oattraktiv. Till och från bytespunkten saknas sammanhängande gång- och cykelnät. Lokaliseringsalternativ leder inte till gena körvägar och restidsmålet nås inte.

Det finns ett behov av att utöka antalet pendlarparkeringar för bilar.

6.2 Lokaliseringsalternativ 2 - Väg 288/ Coromantvägen öster om nuvarande placering av bytespunkten

Åtgärderna i lokaliseringsalternativ 2 uppnår målen delvis eftersom alternativet kan fungera som bytespunkt. Det finns en rad utmaningar med bytespunkten eftersom den inte skulle fungera som expressbusstopp då platsen ligger för lång bort från bebyggelsen och service. Resenärerna får stå och vänta vid en större väg, vilket kan upplevas som otryggt och försämrade kundmiljön.

Tanken är pendlarparkeringarna vid nuvarande bussterminal kommer användas för detta lokaliseringsalternativ. Det finns ett behov av att utöka antalet platser på pendlarparkeringen för att möta framtida behov. Till och från bytespunkten saknas sammanhängande gång- och cykelnät.

Lokaliseringssalternativ leder till gena körvägar och restidsmålet nås.

6.3 Lokaliseringssalternativ 3 – OKQ8

Åtgärderna i lokaliseringssalternativ 3 har låg måluppfyllelse. Den kan inte fungera som en gemensam bytespunkt för alla linjer då expressbussen inte gör avsteg från huvudväg. Platsen anses var trygg eftersom det finns service i närheten och det finns förutsättningar för att bygga en trafiksäkermiljö runt bytespunkten. Kollektivtrafiken är tvungen att svänga av från huvudvägen vilket leder till att restiden inte upplevs som snabb och restidsmålet nås inte. En ny pendlarparkering för bil och cykel behöver anläggas.

6.4 Lokaliseringssalternativ 4 – OKQ8 rastplats väg 288

Åtgärderna i lokaliseringssalternativ 4 når delvis måluppfyllnaden. Det finns inte tillräckligt med yta för att få till en bytespunkt på båda sidor av vägen. Svårt att dra om nuvarande väg på grund av plankorsningen och klockstapelns lokalisering. Bytespunkten ska inte försvåra för OKQ8s verksamhet och inte ett hinder för tungtrafik. Yta saknas och stora svårigheter att få till en trafiksäker miljö för de oskyddade trafikanterna. I närhet av platsen finns service men det finns inte förutsättningar för att bygga en trafiksäkermiljö runt bytespunkten för oskyddade trafikanter. En ny pendlarparkering för bil och cykel behöver anläggas och det finns förutsättningar för det. Omkring lokaliseringssalternativet finns stor risk för översvämning och stark misstanke om förorenad mark. Saknas ett sammanhängande gång- och cykelvägnät till bytespunkten

6.5 Lokaliseringssalternativ 5 – Skäfthammars kyrka

Åtgärderna i lokaliseringssalternativ 5 når till stor del måluppfyllelsen. Samtliga linjer kan angöra bytespunkten vilket leder till enkla och smidiga kombinationsresor mellan buss, cykel och bil. Bytespunkten anses vara attraktiv och trygg eftersom det finns en närhet till centrum, verksamheter och lokalisering i mitten av tätorten. Gestaltning av platsen behöver ses över.

Det finns i dagsläget en informell pendlarparkering och detta behövs ses över av Östhammars kommun. Det finns även ett behov att utöka pendlarparkeringen. Idag finns en gång- och cykelpassagen men det saknas ett sammanhängande gång- och cykelvägnät till bytespunkten. Om det ska möjligt att lokalisera bytespunkten behöver Östhammars kommun ändra detaljplanen för området.

6.6 Summerande utvärdering

Utvärderingen ovan visar bland annat på att inget av alternativen fyller måluppfyllnaden fullt ut. En anledning kan vara att samhället i Gimo huvudsakligen är beläget väster om väg 288. Enligt Region Uppsalas riktlinjer ska busstrafiken hålla sig till de stora vägarna och undvika att avvika från vägen i så stor utsträckning som möjligt. Det blir med andra ord en tydlig konflikt mellan olika strategier och mål. Däremot finns det en stor vinning i att flytta ut bytespunkten till en annan plats som i huvudsak skapar en tryggare och tillgängligare bytespunkt och som i sin tur även kommer att skapa en mer attraktiv bytespunkt. Alla alternativ förutsätter att Region Uppsala, Östhammars kommun, Trafikverket arbetar strategiskt och effektivt med den övriga fysiska planeringen intill bytespunkten, bland annat kan det handla om att knyta samman befintliga gång- och cykelförbindelser med nya som kommer från bytespunkten.

[Forma inriktning och rekommendera åtgärder]

6. Inriktningen

Region Uppsala arbetar vidare för att få tillstånd bytespunkten och dess funktioner vid Skäfthammars kyrka tillsammans med Östhammars kommun och Trafikverket. Under förutsättning att Östhammars kommun förändrar detaljplanen för lokaliseringalternativet Skäfthammars kyrka.

7. Rekommenderade åtgärder

Tabell 6: Beskrivning av de rekommenderade åtgärderna

Nr	Åtgärd som studerats och bedömts	Problem/brist/behov som hanteras	Steg enligt fyrstegsprincipen	Relevans måluppfyllelse enligt målen i Förstå situationen (Låg/Medel/Hög)	Bedömning genomförbarhet	Gå vidare Ja/Nej	Kommentar Allmän kommentar samt motiv till bortsortering om Nej
1	Ny lokalisering av bytespunkt vid Skäfthammar kyrka	Tillgänglighet, trafikering	4	Hög	Medel	Ja	Möjliggör angöring för expressbussen 775. Närhet till centrum och verksamhet.
1.	Gestaltning	Tillgänglighet, trygghet, kundmiljö	3	Hög	Lätt	Ja	För att skapa en attraktiv och effektiv bytespunkt.
2	Uppgradering av hållplatsutrustning och belysning	Tillgänglighet, trygghet, kundmiljö	2	Hög	Lätt	Ja	Öka kundmiljön och tryggheten.
4.	God cykelbarhet till bytespunkten från alla väderstreck	Tillgänglighet, trafiksäkerhet	4	Hög	Lätt	Ja	Idag saknas ett helhetstänkt kring cykelvägnätet/cykelbarheten inom orten.
5.	Öppna upp för verksamhet/väntlokal	Trygghet, kundmiljö	4	Låg	Svår	Nej	Östhammars kommun har gjort en bedömning att ingen aktör i dagsläget vill etablera en verksamhet intill bytespunkten.
6.	Pendlarparkering	Tillgänglighet, ökat kombinationsresande	4	Hög	Medel	Ja	Beror på Östhammars kommuns prioritering

8. Medverkande kompetenser och personer

Nedan presenteras de kompetenser och personer som har medverkat i åtgärdsvalsstudien Bytespunkt Gimo.

Catrin Alvinder, Region Uppsala
Gabriella Canas, Region Uppsala
My Larsson, Region Uppsala
Emma Hammarbäck, Region Uppsala
Thomas Hallberg, Region Uppsala
Cecilia Carlqvist, Region Uppsala
Ida Eklöf, Östhammars kommun
Marie Berggren, Östhammars kommun
Martin Lindblad, Östhammars kommun
Ivan Andic, Trafikverket
Sandra Olsson, Trafikverket
Roger Pettersson, Trafikverket

9. Bilagor

Avsiktsförklaring – objekt väg 288 Gimo-Börstil, TRV 2018/44253, 2018-04-20

10. Referenser

Region Uppsala (2017) Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län.

Region Uppsala (2016) Regionalt trafikförsörjningsprogram.

Region Uppsala (2019) Hållplatshandboken.

Region Uppsala (2017) Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län

Region Uppsala (2017) Regional cykelstrategi för Uppsala län

Östhammars kommun (2016) Översiktsplan

Östhammars kommun (2016) Gång-och cykelvägsplan

SCB

Trafikverket (2015). Åtgärdsvalsstudier – nytt steg i planering av transportlösningar,Handledning.
Publikationsnummer: 2015:171

Trafikverket (2015). Åtgärdsvalsstudie Väg 288, sträckan Gimo Börstil. Diarienummer: TRV 2014/7484

11. Kvalitetsgranskning

Genomförd:	Ja <input checked="" type="checkbox"/>	Nej <input type="checkbox"/>	Datum: 2020-02-28
Utförd av:	Stefan Adolfsson		

2/3-20 

Datum och underskrift av kvalitetsgranskare

12. Avslut av studie

2/3-20



Datum och underskrift av ansvarig för genomförande av åtgärdsvalsstudien

2/3-20



Godkänd - datum och underskrift av chef

Nuvarande lokalisering

Positivt:	Negativt:
Finns pendlarparkering och cykelställ	Otrygg
Finns GC väg	Ligger avsides
Kommunen äger marken	Osäker
Befintlig detaljplan	Saknas angöring för expressbuss

Väg 288/Coromantvägen

Positivt:	Negativt:
Närhet till Sandvik	Otrygg
	Ligger avsides
	Osäker
	Expressbuss skulle ej angöra
	Saknas GC-väg
	Eventuella föroreningar i marken
	Ändring av detaljplan

Bakom OKQ8/Sågargatan

Positivt:	Negativt:
Nära för resenärer	Saknas pendlarparkering
Trygg	Störande för boende
Kommunen äger delvis marken	Expressbuss skulle ej angöra
	Ändring av detaljplan

OKQ8/rastplats

Positivt:	Negativt:
Närhet OKQ8	Ligger delvis avsides
Närhet till Lyktan	Platsbrist (bytespunkt båda sidor vägen)
Relativt centralt	Dyrt och svårt
	Tar bort möjlighet för tung trafik att stanna
	Risk för översvämning
	Finns planer för en rastplats
	Kommunen äger inte marken
	Ändring av detaljplan

Skäfthammars kyrka

Positivt:	Negativt:
Finns redan angöringspunkter	Ändring av detaljplan
Mindre ändringar	Begränsningar gällande kommunägd mark
Tryggt	Motstånd från kyrkan
Centralt	
Delvis redan befintlig GC	

Delvis pendlarparkering	
Expressbuss kan angöra	

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bilaga: Uppskattad tidsbudget för detaljplan för Bytesplats Gimo

Planarkitekt

Arbetsmoment	Tidsbudget
Uppstart	22 h
Behovsbedömning	3
Platsbesök	2
Uppstartsmöten internt med avstämning och diskussion med sakkunniga	5
Möte med konsulter	5
Granskning av orderbekräftelse för utredningar	3
Granskning av utredningar	5

Samråd	100 h
Granskning av samrådshandlingar – plankarta, planbeskrivning, genomförandebeskrivning	95
Samrådsmöte	5

Granskning	25 h
Granskning av planhandlingar till granskningsskedet	20
Framtagande av samrådsredogörelse	5
Avstämningsmöte med konsulter	0

Antagande	15 h
------------------	-------------

Framtagande av granskningsutlåtande	5
Eventuellt omarbeta förslaget inför antagandet	10

Summa	162 h
<i>Timpris: 1000 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 48 000 kr</i>	162000

Övriga tjänstemän som deltar i arbetet

Planchef	10 h
<i>Timpris: 1200 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 12 000 kr</i>	
Planassistent/registrator	
<i>Timpris: 800 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 32 000 kr</i>	
Miljöskunniga	15 h
<i>Timpris: 1000 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 15 000</i>	
Summa	25 h
<i>Budgeterad kostnad 54 000 kr</i>	22000

Totalkostnad

184 000 kr

Kostnad vid planstart (50 %): 92 000 kr
 Kostnad vid granskning (25 %): 46 000 kr
 Kostnad vid antagande (25 %): 46 000 kr

Region Uppsalas skiss över bytespunkten Gimo

2020-03-05

Trafik och samhälle

- 817 får separat avstigningshållplats eftersom det är den enda linjen som vänder och reglerar – gemensam påstigningshållplats med resterande linjer (775, 811, 851, 858) vid vägen.
- Förartoalett vid reglerplats för vändande linje 817, kan eventuellt kombineras med garagebyggnaden
- Dubbel plattformslängd (40 meter) för hållplatslägena vid väg 288 av kapacitetsskäl
- Plattformslägen mittemot varandra ger sammanhållen bytespunkt
- Hållplatslägena vid vägen bör ha extra långa eller dubbla väderskydd samt realtidsskyltar
- Lärkbackens äldreboendes och Skäfthammars kyrkas parkeringar utnyttjas delvis som pendlarparkering för bil
- Pendlarparkering för cykel i nytt läge
- Standardhöjning av gång- och cykelväg väster om väg 288.
- Ny gång- och cykelväg öster om vägen väg 288



PROTOKOLL

UPPDRAG Väg 288 Gimo-Börstil	UPPDRAGSLEDARE Anders Atterbrand	DATUM 2020-04-08
UPPDRAGSNUMMER 12706571	UPPRÄTTAD AV Jarjes Sadi	

PLATS Skype	2020-04-08	TID 09 ⁰⁰ - 10 ³⁰
----------------	------------	--

NÄRVARANDE	Alexander Dufva	Trafikverket
	Cecilia Carlqvist	Region Uppsala
	Emma Hammarbäck	Region Uppsala
	Anders Atterbrand	Sweco
	Matilda Svahn	Sweco
	Jarjes Sadi	Sweco
	Martin Lindblad	Östhammar kommun

1. Introduktion

1.1 Syfte

Syftet med dagensmöte är att ge ett smakprov på projektet och de olika vägkorridorerna. Tanken är inte att regionen och kommunen skall komma in med synpunkter utan bara få en hint om vad som gjorts och vad som skall göras.

1.2 Uppdrag

Trafikverkets uppdrag för väg 288 genomgicks.

1.3 Vägplan typfall 4

Alexander Dufva presenterade Trafikverkets planläggningsmodell. Cecilia Carlqvist anmärkte att finansieringen ännu inte är klar. Detta är något som kommer kräva diskussioner.

1.4 Projektläge

1.4.1 Avklarade milstolpar:

- Det har tagit beslut om att väg 288 skall vara ett pilotprojekt som ska minska klimatpåverkan upp mot 50% under planering/byggnationen.
- Det har förekommit fältarbete under höst/vinter 2019/2020. Fältarbeten har skett på det olika vägkorridorer som ligger inom utredningsområdet.
- Den 3:e mars 2020 föll ett seminarium hos Sweco tillsammans med Trafikverket gällande vägkorridorernas förutsättningar och utmaningar.
- Den 3 mars 2020 tog beslutet om att skapa en cykelmöjlighet mellan Hökhuvud och Börstil.
- Länsstyrelsen beslutade BMP under april 2020

1.4.2 Framtida milstolpar

- Ett samråd kommer inträffa under juni månaden för att kunna framföra förutsättningarna och utmaningarna mellan resp. vägkorridor. Med tanke på dagens situation (Corona) så kommer samrådet att fullbordas digitalt, här har man ännu inte hunnit landa helt. Det kommer skickas ut brev med information gällande samrådet till de berörda fastighetsägarna och region/kommunen.
- Ta ställning "välj vägkorridor" kommer ske under hösten 2020.
- Man kommer inleda projektering av den valda vägkorridoren under hösten 2020. Dock har Sweco påbörjat lite smått med projektering för delar av vägen som inte berörs av val av lokaliseringen t.ex. breddning på befintlig väg.

1.4.3 Kommentarer från mötet gällande projektläge

- Cecilia Carlqvist: Vid utskick av information gällande samrådet, vore det bra ifall man sänder samrådshandlingarna till funktionsbrevlådan samt lägger de berörda handläggarna som en kopia för en snabbare hantering. Här kommer handläggarna få informationen snabbare.
- Cecilia Carlqvist: Att hålla ett samråd under juni månaden är inte de optimalaste eftersom det förekommer skolavslutningar och annat under denna månad.

1.5 Tidsplan

- Vägplan typfall 4 som påbörjade 2019 och pågår fram till 2021
- Samråd under juni
- Inkommande synpunkter ska ske senast under jan 2021.
- Självklart finns möjligheten att komma in med synpunkter under GH men då finns det inte samma möjlighet till justering utefter synpunkt.
- Inlämning av fastställelsen sker under våren 2022
- Upphandling produktion pågår under 2022
- Produktion sker mellan 2023 och 2025
- ÖFT senast 2025-12-31, Här ska allt vara färdig.

2. Redovisning av vägkorridorerna

Anders Atterbrand och Matilda Svahn presenterade sitt arbetsmaterial för de olika korridoralternativen, samt redovisade vilket som kommer att förordas i kommande samrådsomgång under juni månad.

Matilda Svahn påpekar att cyan och blå korridor kommer passera mellan en deponi strax innan anslutningspunkten vid rosa/befintlig väg. Sweco har erhållit information gällande deponin men Martin Lindblad undrar ifall den informationen man fått av kommunen varit tillräckligt. Matilda kontrollerar om informationen varit tillräckligt.

11–12 maj kommer en Workshop hållas mellan Trafikverket och Sweco, där man granskar hela projektet. Alexander Dufva förklarar även att kostnaderna för projektet kommer sammanställas under 11–12 maj i s.k "Osäkerhetsanalys". Efter denna workshop kommer en bedömning av projektets kostnad finns tillhands.

Trafikverket och Sweco kommer förespråka en ny vägdragning av den cyan/grå korridoren.

Alexander Dufva meddelade att kurvrätningen inte föregåtts av någon formell val av lokalisering

2.1 Kommentarer från mötet gällande redovisning av vägkorridorerna

- Emma Hammarbäck: Avståndet mellan Hökhuvud och nya vägen kommer ha en påverkan på den kollektiva trafiken. Hur ser avståndet ut? Alexander undersöker avståndet under mötets gång och bekräftar ett avstånd på ca. 1km.
- Emma Hammarbäck: Riktlinjen för kollektivtrafiken är att man – för att spara tid och öka konkurrenskraft - inte vill svänga av från huvudvägen. Ändå vill man komma nära resenärerna. Anslutningar till bostäder samt anordningar vid busshållplatserna blir viktiga.
- Alexander anser att regional kommer med input angående vad deras bussar behöver och därefter tar man ställning till inputen.

- Cecilia Carlqvist: Två km avstånd mellan hållplatserna är OK men vid tillgänglighet av en GC-väg kan ev. ett längre avstånd vara OK.
- Martin Lindblad: Östhammars kommun planlägger Askö för verksamheter (Norr om Börstil)
- Martin Lindblad: Planbesked för Börstil 1:19 har avslagits, detta kan påverkas av breddning av befintlig väg

Mötet avslutas.

Skribent/ Godkänt av: Alexander Dufva, Trafikverket & Jarjes Sadi, Sweco



Arbetsordning

för kommunfullmäktige i
Östhammars kommun

Antagen i kommunfullmäktige **åååå-mm-dd, § xx**

Ersätter arbetsordning antagen 2018-01-30, § 5

Innehåll

Antalet ledamöter och ersättare	4
Ordförande och vice ordföranden, Presidium	4
Presidiets uppgifter	4
Upphörande av uppdraget	5
Tid och plats för sammanträdena	5
Deltagande på distans.....	6
Tillkännagivande av sammanträden.....	6
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde.....	6
Handlingar till sammanträdena	7
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare.....	7
Placeringsordning.....	8
Upprop.....	8
Protokollsjustering	8
Föredragningsordning	9
Yttranderätt vid sammanträdena	9
Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag.....	9
Förtroendevalda revisorer.....	9
Ersättare.....	10
Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare.....	10
Frågeställare och förslagsställare	10
Berednings och företagens initiativrätt.....	10
Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena.....	10
Yrkanden	11
Propositionsordning	11
Deltagande i beslut	12
Omröstning.....	12
Valsedlar.....	12
Allmänhetens frågestund.....	13
Information.....	13
Allmänpolitisk debatt	13
Motion	14
Medborgarmotion.....	14

Interpellation	15
Fråga.....	16
Ordförandens remissrätt	16
Valberedning	17
Reservation.....	17
Expediering mm	17
Sekreterare.....	18

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. (5 kap. ~~71-72~~ ~~63-64~~ §§ KL)

Antalet ledamöter och ersättare

(5 kap. 5 och 8 §§ KL), (14 kap 16-17 §§ VL)

§ 1

Kommunfullmäktige har 49 ledamöter.

I vallagen och även kommunallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordföranden, Presidium

(5 kap. 11 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer kommunfullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen skall förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av oktober månad.

Presidiet väljs för kommunfullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidentpost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgift.

Presidiets uppgifter

§5

En del av presidiets uppgifter preciseras nedan.

- Presidiet planerar, leder och ansvarar för fullmäktiges sammanträden,
- Presidiet kallar till överläggningar med den kommunala revisionen och med gruppledarna för de politiska partierna i fullmäktige,
- Presidiet är kommunfullmäktiges kontakt till den kommunala revisionen,
- Presidiet introducerar nya ledamöter t.ex. genom olika utbildningsprogram,

- Presidiet ansvarar för miniseminarium och utbildningar för ledamöter och ersättare,
- Presidiet ansvarar för uppvaktningar av den förtroendevalda organisationen.

Upphörande av uppdraget

(4 kap. 7 § KL)

§ NY

Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunstyrelsens kansli.

Tid och plats för sammanträdena

(5 kap. 12 och 13-14 §§ KL)

§ 6

Ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige hålls på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer för varje år.

Första sammanträdet med det nyvalda kommunfullmäktige hålls under oktober på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Om det är påkallat av särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena besluta, att visst sammanträde ska hållas på annan dag **eller tid** än den som kommunfullmäktige har bestämt.

Dag för extra sammanträde bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena, om inte kommunfullmäktige självt beslutar därom. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Av begäran ska det eller de ärenden framgå som skall behandlas.

Uppgift om beslut enligt 5:12 2:a stycket (**extra sammanträde**) ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen tillkännages på kommunens anslagstavla och inom samma tid sändas till varje ledamot och ersättare i kommunfullmäktige.

Sammanträdestiden för kommunfullmäktige är begränsad till kl. 23.00. Ordföranden har att besluta om sammanträdet skall fortsätta efter kl. 23.00.

§ 7

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 8

Kommunfullmäktiges sammanträden hålls i lokal och på ort som presidiet bestämmer.

Deltagande på distans

(5 kap. 16 § KL)

§ NY

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar före sammanträdet anmäla detta till kommunfullmäktiges sekretariat. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Presidiet beslutar om rutiner och arbetssätt för deltagande på distans.

Tillkännagivande av sammanträden

(5 kap 13-15 §§ KL)

§ 9

Ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens ~~digitala~~ anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas via e-post med hänvisning till fullmäktiges digitala arbetsrum, om inte skäl talar däremot. I 5 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Annonsering om sammanträde med kommunfullmäktige ska ske i de två gratistidningar som ges ut i kommunen och ska omfatta information angående allmänhetens frågestund, ett urval av de ärenden som ska behandlas (föredragningslistan) samt information om webbsändningar och webbsida.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 10

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan ordförande/fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver inte någon kungörelse utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträdena

§ 11

Ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

(5 kap. 17-21 §§ KL)

§ 12

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet, ska snarast anmäla detta till gruppledaren. **Gruppledaren underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.**

Vad som här har sagts om ledamot gäller även ersättare som redan har kallats att tjänstgöra.

Om ledamot utan att i förväg ha anmält förhinder uteblir från sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är närvarande vid sammanträdet och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende, exempelvis om ingen ersättare har kunnat utses och majoriteten påverkas.

Placeringsordning

§ 13

Vid kommunfullmäktiges sammanträden intar presidiet, kommunfullmäktiges sekreterare och kommundirektören särskilda platser vid presidiebordet. Ledamöter i kommunfullmäktige intar de platser som särskilt anvisas de.

Media intar särskilt anvisade platser.

Allmänheten och icke tjänstgörande ersättare ska anvisas platser väl avgränsade från ordinarie ledamöter och tjänstgörande ersättare.

Upprop

§ 14

Upprop sker via ett digitalt mötessystem.

Varje ledamot och ersättare har tilldelats en bärbar dator eller en läsplatta där användarna loggar in och närvaron på så sätt registreras.

Upprop förrättas även vid början av sammanträde som efter längre avbrott fortsätter vid senare tidpunkt. Upprop avslutas med klubbslag.

Ledamot som infinner sig vid sammanträdet efter det att uppropet har avslutats, skall anmäla sig hos ordföranden, som tillkännager närvaron och låter ledamoten tjänstgöra.

Ledamot och tjänstgörande ersättare får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträdet utan att anmäla detta till ordföranden.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anses att det behövs.

Protokollsjustering

(5 kap. 69 § KL)

§ 38

Sedan upprop förrättats väljer kommunfullmäktige två ledamöter att jämte ordföranden justera protokollet och i förekommande fall biträda ordföranden med rösträkning.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som han eller hon har lett.

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan kommunfullmäktige justerar den.

Föredragningsordning

(5 kap 52 § KL)

§ 15

Vid sammanträde handläggs ärendena i den ordning de står på ärendelistan. Kommunfullmäktiges ordförande får besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Yttranderätt vid sammanträdena

(4 kap 22, 5 kap 39-41 §§ KL)

§ 16

Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag

Ordföranden och vice ordförande i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden och vice ordförande i en kommunfullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd eller i kommunfullmäktigeberedningen eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar), när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

§ 17

Förtroendevalda revisorer

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör **revisorernas granskning eller** revisorernas egen förvaltning.

Revisorerna bör vid varje sammanträde ges möjlighet att lämna information om sin pågående verksamhet.

§ 18

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och kommunfullmäktigeberedningen, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ NY

Ersättare

Ej tjänstgörande ersättare får delta i överläggningen i alla ärenden.

§ 19

Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

§ 20

Frågeställare och förslagsställare

Vid behandlingen av fråga under allmänhetens frågestund bereds frågeställaren möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Den som har väckt ett ärende genom medborgarmotion har rätt att yttra sig med anledning av svaret på medborgarmotionen om motionen ska behandlas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunfullmäktiges beslut § 136/2017-12-12.

Berednings och företagens initiativrätt

(5 kap. 22 § 1 st. 4 och 5 p)

§ 21

Beredning som har tillsatts av kommunfullmäktige har rätt att väcka ärende hos kommunfullmäktige, om kommunfullmäktige beslutar det.

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar) får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldig att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena

(KL 5 kap. 43 §)

§ 22

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordningen han/hon har anmält sig och blivit uppropad. Anförande ska hållas från särskild anvisad plats.

§ 23

Talartiden vid varje debattinlägg under kommunfullmäktiges sammanträden maximeras till fem minuter förutom replik.

Talartiden för gruppledaren vid inledningsanförande vid behandling av budgetärenden maximeras till femton minuter. Talartiden för ordförande i nämnd maximeras till tio minuter.

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare har anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet, då begäran om att få göra inlägget framställs.

§ 24

Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet på det. Om talaren inte rättar sig efter ordförandens erinran, får ordföranden ta från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordförande kan visa ut den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

(5 kap. 53, 57 §§ KL)

§ 25

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Den ledamot som har framställt ett yrkande ska inlämna det skriftligt. Bifalls och avslagsyrkanden behöver ej inlämnas skriftligt.

Propositionsordning

(5 kap. ~~53~~, 57 §§ KL)

§ 26

Ordföranden får vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande strider mot lag eller annan författning. Om någon yrkar att proposition ändå skall ställas och detta yrkande bifalls, får ordföranden inte vidare vägra proposition.

Ordföranden skall vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande innebär ett nytt ärende, varvid ordförandens beslut blir gällande. Detta är inte tillämpligt i ärende som inte behöver beredas.

Deltagande i beslut

(4 kap. 25 § 1 st KL)

§ 27

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstning

(4 kap. 25 § 2 st., 5 kap. 54-56, 58 §§ KL)

§ 28

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster med ett voteringsystem. Om voteringsystemet inte kan användas ~~Vid omröstning~~ avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppopslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

~~Avgiven röst får inte ändras efter det att uppropet och avgivande av röster har förklarats avslutade genom klubbslag.~~

~~Ledamot eller tjänstgörande ersättare, som inte varit närvarande vid uppropet, får efter denna tidpunkt inte utöva sin rösträtt.~~

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

Före varje omröstning skall ordföranden anmoda justeringsmännen att anteckna de avgivna rösterna.

Valsedlar

§ 29

Vid val som inte är proportionellt, skall valsedel för att bli giltig:

1. vara enkel, sluten, omärkt och fri från all tvetydighet i fråga om namn,
2. uppta lika många valbara namn som valet avser.

Personer med samma tillnamn skiljs åt genom sina förnamn eller dessas begynnelsebokstäver. Om det är ovisst vem som åsyftas med något namn på valsedel, skall valsedel kasseras.

Om valsedel vid proportionellt val gäller särskilda bestämmelser.

Allmänhetens frågestund

§ 30

Allmänheten har rätt att ställa frågor till någon av kommunfullmäktiges ledamöter, ordföranden och vice ordförande i kommunstyrelsen, nämnder, bolag och stiftelse samt till kommunens revisorer och chefsjästemän.

Allmänhetens frågestund hålls efter upprop när sammanträdet öppnats under högst 45 min.

Frågor inlämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, ~~lednings- och verksamhetsstöd~~ senast 6 dagar innan sammanträdet.

Frågorna får inte gälla myndighetsutövning mot enskild.

Frågan ska vara kortfattad och bör helst nedtecknas på särskilt underlag som finns att tillgå på kommunens hemsida och på kommunkontoret.

Ordföranden avgör efter samråd med vice ordförandena om en fråga får ställas, i vilken ordning de ska behandlas och vem som har att besvara frågan om det inte framgår av frågan.

Ordföranden läser upp frågan vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Frågeställaren ska vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras.

Frågeställaren bereds möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Svaret ska vara kortfattat.

Debattinlägg av fullmäktiges ledamöter får ej förekomma under frågestunden.

Information

§ 31

Information till kommunfullmäktige kan lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar och kommunala bolag samt ~~de förtroendevalda revisorerna~~ vid inledningen av sammanträdet.

Allmänpolitisk debatt

§ NY

Allmänpolitisk debatt hålls vid fullmäktiges sammanträde i juni. Om antalet eller typen av ärenden gör att sammanträdet kan väntas bli långt hålls den allmänpolitiska debatten istället vid fullmäktiges sammanträde i september. Debatten är den sista punkten på ärendelistan.

Vid debatten får varje parti göra ett inlägg på vilket ledamöter kan begära en replik och den som gjort inlägget kan begära ett genmäle på repliken. Ordningen för partiernas inlägg lottas av presidiet inför sammanträdet.

Motion

(5 kap. 22 § p 2, 35 § KL)

§ 32

Motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige. Frågor av olika beskaffenhet får inte behandlas i samma motion.

Vid överlämnande av motion bereds motionären att vid kommunfullmäktiges sammanträde lämna en kort presentation av motionen.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde då han/hon tjänstgör som ledamot.

Kommunstyrelsen ska årligen vid kommunfullmäktiges andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten redovisa de motioner, som ännu inte är färdigberedda.

Medborgarmotion

§ 33

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen kommer den att överlämnas till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras.

För medborgarmotion gäller:

- Medborgarmotionen ska vara skriftlig och ha uppgift om förslagsställarens namn, adress och telefonnummer.
- Medborgarmotionen ska handla om sådant som fullmäktige eller någon av nämnderna har befogenhet att besluta om. Om ärendet handlar om ett klagomål eller ett förslag till ändring i kommunens verksamhet vänder man sig till Östhammar Direkt.
- Namn på personer som inte kan antas ha gett sitt medgivande till publicering får inte publiceras.
- Om medborgarmotionen inte överensstämmer med kommunens riktlinjer och regler kan kommunen välja att inte publicera den eller ta bort den, om den redan publicerats. Kommunen förbehåller sig rätten att ta bort motioner utan att meddela avsändaren.
- Medborgarmotionen får inte handla om myndighetsutövning mot en enskild person eller ha odemokratisk eller rasistisk innebörd
- Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.
- Varje medborgarmotion får bara handla om ett ämne.
- När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till fullmäktige eller till den nämnd som tagit hand om ärendet.

- Falsa underskrifter på en medborgarmotion kan leda till att kommunen tar bort namnsamlingen.
- Förslagsställaren ges möjlighet att själv presentera sin medborgarmotion när den behandlas av fullmäktige.
- Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namnsamlingen. Detta noteras på webben, informeras om vid kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år förslagsvis januari, maj, oktober och förslagsställaren informeras brevlades.

Interpellation

(5 kap. 59-63 §§ KL)

§ 34

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa interpellation gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Interpellationen ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Interpellation ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, ~~lednings- och verksamhetsstöd~~ senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas.
3. Interpellation som inlämnats ~~mindre än 10 dagar före sammanträdet i enlighet med punkt 2~~ besvaras vid ~~nästa~~ sammanträdet ~~närmast efter det då interpellationen ställs.~~
4. Interpellationer som inlämnas senast 10 dagar innan sammanträdesdagen bör besvaras ~~skriftligen~~ på det sammanträde som den läggs fram.
5. ~~Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt.~~ Interpellanten bör ges tillfälle att senast dagen före det sammanträde, då interpellationen ska besvaras, ta del av svaret i skriftlig form.
6. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör intas i tillkännagivandet om sammanträdet.
7. Kommunstyrelsens ordförande får överlämna interpellation som framställts till honom till annan ledamot av styrelsen som på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen eller till ledamot i styrelsen för aktiebolag, ekonomisk förening eller stiftelse som har utsetts av kommunfullmäktige. Överlämnandet förutsätter att ledamoten har förklarat sig beredd att besvara interpellationen.

8. Ersättare får framställa interpellation endast vid sammanträde då han tjänstgör som ledamot. Vidare förutsätts att interpellationen genom ersättarens försorg då är tillgänglig för kommunfullmäktiges ledamöter. Ersättare får delta i debatt när interpellationen besvaras **oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller ej.**
9. **Talarordningen vid interpellationsdebatt är (förutom vad som i övrigt bestämts om talartid och talarordning):**
 - a. **Den som ställt en interpellation redogör för sin interpellation.**
 - b. **Den som besvarar interpellationen redogör för svaret.**
 - c. **Repliker och fortsatt överläggning i ärendet enligt vad som är bestämt om talartid och talarordning.**

Fråga

(5 kap. 64 § KL)

§ 35

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa frågor, gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Frågan ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Fråga ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, ~~lednings- och verksamhetsstöd~~ senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas.
3. Frågan ska kunna besvaras utan större beredning.
4. Den tillfrågade ska närvara vid sammanträdet.
5. Frågan bör besvaras vid det sammanträde vid vilket den har ställts.
6. I debatt med anledning av frågan får endast den som framställt frågan och den tillfrågade delta.

Ordförandens remissrätt

§ 36

Motion eller annat ärende, som ska prövas av kommunfullmäktige och inkommer mellan två kommunfullmäktigesammanträden, får ordföranden eller på dennes uppdrag kommunchefen remittera till kommunstyrelsen för beredning.

Om ärendet inte har överlämnats till kommunfullmäktiges prövning vid nästa sammanträde, ska ordföranden då göra anmälan om remissen.

Kommunfullmäktige beslutar om remiss för beredning av motion eller annat ärende som inte har remitterats med stöd av bestämmelserna i första stycket.

Valberedning

§ 37

Vid första sammanträdet efter det att val av kommunfullmäktige har ägt rum väljer kommunfullmäktige för löpande mandatperiod en valberedning bestående av minst en ledamot och en ersättare från varje parti representerat i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige väljer samtidigt och för samma tid bland valberedningens ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska upprätta förslag till alla val som förekommer hos kommunfullmäktige utom val av kommunfullmäktiges presidium och valberedning.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll mm gäller för valberedningen vad den själv bestämmer.

Kommunfullmäktige kan dock besluta att förrätta val utan föregående beredning.

Reservation

(4 kap. 27 § KL)

§ 39

En ledamot som reserverar sig mot ett beslut bör vid reservationen ange om reservationen är muntlig eller skriftlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast två dagar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Expediering mm

§ 40

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i kommunfullmäktiges namn, om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § KL. Härutöver ska hela protokollet publiceras via kommunens anslagstavla i den utsträckning hinder ej möter på grund av lag eller annan författning.

Sekreterare

§ 41

Som sekreterare hos kommunfullmäktige och valberedningen tjänstgör kommunsekreteraren ~~juristen~~, om inget annat påkallas av omständigheterna. Ersättare för sekreteraren utses av kommundirektören.

Denna arbetsordning träder i kraft den 1 maj 2020 ~~februari 2018~~.

§ 3
Dnr 2020/6

Uppföljning av internkontrollplan 2019

Beslut

IT-nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Tierps kommun har en internkontrollplan för alla sina verksamheter. IT-nämndens internkontrollplan följs upp löpande i den dagliga driften samt genom stickprovsförfarande.

Beslutsmotivering

För att bibehålla och utveckla kvalitetsarbete med it-nämndens leveranser så behövs löpande interna kontroller på ett antal punkter.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan IT-nämnden 2019

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen Tierp
- Kommunstyrelsen Östhammar
- Kommunstyrelsen Älvkarleby
- Kommunstyrelsen Heby
- Kommunstyrelsen Knivsta
- Förvaltningschef IT

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Cassiopeia IT

Kontrollplan 2019

Kontrollobjekt	Kontrollmål	Kontrollansvarig	Kontrollfrekvens	Kontrollmetod	Mottagare av kontrollrapport
<i>Vad ska kontrolleras?</i>	<i>Mot vilken normbild ska iakttagelser bedömas?</i>	<i>Vem ansvarar för att kontroll genomförs enl. plan?</i>	<i>Hur ofta ska kontroll genomföras?</i>	<i>Hur ska kontroll genomföras per kontrolltillfälle?</i>	<i>Vem är mottagare av resultatet från kontrollen?</i>
Inköp	Inköp ej utan eller utan-för avtal med risk för skade-stånd/upp-hand-lings skade-avgift.	Chef Partneransvariga	Årligen	Stickprov på minst fem varu/tjänste-grup-per var-je år	i sam-band med års-redovisning.
Drift av datacenter	Undvika förlust av information	IT-Driftschef	Årligen	Test av återläsning från backupp	IT-Chef, 1 ggr/kvartal.
IT-personal/bemanning	Undvika skada vid förlust av nyckelperson, Löpande dokumentering av processer och de förändringar som sker, ITIL	IT-driftschef Chef Förvaltningsstöd	Årligen	Stickprov av dokumentation för interna processer	IT-Chef i samband med årsredovisning.
Kommunikation	Undvika avbrott, kontinuerlig elektronisk kommunikation, Redundans (minst två möjliga vägar) samt övervakning.	IT-Driftschef	Kontinuerlig	Övervakning med larm, SNMPc, Mrtg ,m.m.	Incidentrapportering till IT-Chef
Elförsörjning centralnoder	Undvika servicebortfall p.g.a. strömavbrott, minimera skadeverkan	Fastighetsansvarig i respektive kommun	Kvartalsvis	Test av reservkraft samt automatisk överkoppling	IT-Driftschef

Cassiopeia IT

Intern kontrollrapport 2019

Kontrollobjekt	Kontrollmål	Kontrollreferens	Resultat från kontroll	Avvikelseanalys	Åtgärdsförslag	Övriga kommentarer
Vad ska kontrolleras?	Mot vilken normbild ska iakttagelser bedömas?	Datum när kontroll genomfördes, vem som gjorde kontrollen (namn/funtion) samt ev. kontrollrapport-ID (t.ex. namn, dnr., ID-nr)	Vad visade resultatet från kontrollen i relation till normbilden?	Om resultat avviker från normbild, vad är rotorsaken till avvikelsen?	Vilka åtgärder/aktiviteter rekommenderas för att åtgärda avvikelsen?	-
Inköp	Inköp ej utan eller utan-för avtal med risk för	20200305, Ingela Danneby	Inga avvikelser			
Drift av datacenter	Undvika förlust av information	Kontrollen genomförd flera gånger under året och för alla tre driftslokationerna. Driftsansvarig	Fullständig backup ok! Helt nytt backup-system installerat för Knivsta och Heby			
IT-personal/bemanning	Undvika skada vid förlust av nyckelperson, Löpande dokumentering av processer och de förändringar som sker, ITIL	Dokumentation och processkartläggning pågår. Återstår flertalet delprocesser att dokumentera, se bilaga.	Översiktsprocessen klar. Delprocesser återstår att dokumentera.			
Kommunikation	Undvika avbrott, kontinuerlig elektronisk kommunikation, Redundans (minst två möjliga vägar) samt övervakning.	Övervakning och kontroll sker löpande varje vecka. Samtliga noder övervakas.	Ett par redundanser har skapats under året. Sträckan Älvkalreby - Tierp uppsäkrad. Kontakt mellan Östhammar och Tierp etablerad virtuellt.			
Elförsörjning centralnoder	Undvika servicebortfall p.g.a. strömavbrott, minimera skadeverkan	Testas av fastighetsägarna i respektive kommun enligt deras kontrollprocedurer	Backup-system testade. Strömbortfall vid åskväder sommaren 2019, allt ok.	Vi har inte en fullständig bild av varje fastighetsägares tester. Behöver bättre kontakt och löpande återkoppling	Detta behöver följas upp med fastighetägarna på ett mer systematiskt sätt.	

Cassiopeia IT

Kontrollplan 2019

Intern kontrollrapport 2019

Kontrollobjekt	Kontrollmål	Kontrollansvarig	Kontrollfrekvens	Kontrollmetod	Mottagare av kontrollrapport	Kontrollreferens	Resultat från kontroll	Avvikelseanalys	Åtgärdsförslag	Övriga kommentarer
Vad ska kontrolleras?	Mot vilken normbild ska iakttagelser bedömas?	Vem ansvarar för att kontroll genomförs enl. plan?	Hur ofta ska kontroll genomföras?	Hur ska kontroll genomföras per kontrolltillfälle?	Vem är mottagare av resultatet från kontrollen?	Datum när kontroll genomfördes, vem som gjorde kontrollen (namn/funtion) samt ev. kontrollrapport-ID (t.ex. namn, dnr., ID-nr)	Vad visade resultatet från kontrollen i relation till normbilden?	Om resultat avviker från normbild, vad är rotorsaken till avvikelsen?	Vilka åtgärder/aktiviteter rekommenderas för att åtgärda avvikelsen?	-
Inköp	Inköp ej utan eller utan-för avtal med risk för skade-stånd/upp-hand-lings skade-avgift.	Chef Partneransvariga	Årligen	Stickprov på minst fem varu/tjänste-grup-per var-je år	i sam-band med års-redovisning.	20200305, Ingela Danneby	Inga avvikelser			
Drift av datacenter	Undvika förlust av information	IT-Driftschef	Årligen	Test av återläsning från backupp	IT-Chef, 1 ggr/kvartal.	Kontrollen genomförd flera gånger under året och för alla tre driftslokationerna. Driftsansvarig	Fullständig backup ok! Helt nytt backup-system installerat för Knivsta och Heby			
IT-personal/bemanning	Undvika skada vid förlust av nyckelperson, Löpande dokumentering av processer och de förändringar som sker, ITIL	IT-driftschef Chef Förvaltningsstöd	Årligen	Stickprov av dokumentation för interna processer	IT-Chef i samband med årsredovisning.	Dokumentation och processkartläggning pågår. Återstår flertalet delprocesser att dokumentera, se bilaga.	Översiktsprocessen klar. Delprocesser återstår att dokumentera.			
Kommunikation	Undvika avbrott, kontinuerlig elektronisk kommunikation, Redundans (minst två möjliga vägar) samt övervakning.	IT-Driftschef	Kontinuerlig	Övervakning med larm, SNMPc, Mrtg ,m.m.	Incidentrapportering till IT-Chef	Övervakning och kontroll sker löpande varje vecka. Samtliga noder övervakas.	Ett par redundanser har skapats under året. Sträckan Älvkälreby - Tierp uppsäkrad. Kontakt mellan Östhammar och Tierp etablerad virtuellt.			
Elförsörjning centralnoder	Undvika servicebortfall p.g.a. strömavbrott, minimera skadeverkan	Fastighetsansvarig i respektive kommun	Kvartalsvis	Test av reservkraft samt automatisk överkoppling	IT-Driftschef	Testas av fastighetsägarna i respektive kommun enligt deras kontrollprocedurer	Backup-system testade. Strömbortfall vid åskväder sommaren 2019, allt ok.	Vi har inte en fullständig bild av varje fastighetsägares tester. Behöver bättre kontakt och löpande återkoppling	Detta behöver följas upp med fastighetägarna på ett mer systematiskt sätt.	

§ 4
Dnr 2020/3

Internkontrollplan IT-nämnden 2020

Beslut

IT-nämnden beslutar

att anta Internkontrollplan IT-nämnden 2020, samt

att uppdra åt Förvaltningschef IT att bevaka ärendet löpande.

Sammanfattning av ärendet

Tierps kommun har en internkontrollplan för alla sina verksamheter. Bifogat komplement av internkontrollplan antas av it-nämnden och läggs som komplement till kommunstyrelsen redan antagna internkontrollplan.

Beslutsmotivering

För att bibehålla och utveckla kvalitetsarbete med it-nämndens leveranser så behövs löpande interna kontroller på ett antal punkter. Denna internkontrollplan befäster vikten av rätt kvalitet på leveransen av tjänster.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

- Internkontrollplan IT-nämnden 2020

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen Tierp
- Kommunstyrelsen Östhammar
- Kommunstyrelsen Älvkarleby
- Kommunstyrelsen Heby
- Kommunstyrelsen Knivsta
- Förvaltningschef IT

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Internkontrollplan 2020 Cassiopeia IT

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en väl fungerande intern kontroll. Med intern kontroll avses kommunens och kommunkoncernens interna förfaringsätt och arbetsrutiner som syftar till att säkerställa att organisationens mål uppfylls och att verksamheten är laglig. Genom riskhantering kan faktorer som utgör en risk för måluppfyllelsen identifieras, bedömas och kontrolleras. Ordandet av intern kontroll och riskhantering är därför en del av ledningen av kommunen och kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen har tydliggjort i Regler för intern styrning och kontroll (ks § 163/2017) att verksamheten under den har en skyldighet mot kommunstyrelsen att säkerställa att den interna kontrollen är god. Kommunfullmäktige har ytterligare tydliggjort vad kommunstyrelsen har för uppdrag och ansvar avseende uppföljningar, intern kontroll och insyn i Riktlinje för intern kontroll och insyn i kommunens verksamheter (kf §72/2017) och Program för uppföljning av och insyn i kommunens verksamheter (kf 73/2017). Det pågår ett arbete att utveckla processen för intern styrning och kontroll. Beslut om och uppföljning av internkontrollplaner kommer ingå i ett årshjul länkat till årshjulet för planering och uppföljning av verksamhet och budget. Det betyder att interkontrollplan för kommande år beslutas politiskt i samband med att budgeten för samma år behandlas, och att uppföljningen behandlas i samband med årsredovisningen för samma år. Verksamhetens tidigare genomförda riskanalyser ligger till grund för internkontrollplanens omfattning.

Syfte

Kommunens interna kontroll syftar till att minimera riskerna för att 1) bryta mot lagar och regler, 2) avvika negativt mot budget- och verksamhetsmålen, och 3) ge felaktig information (rapportering) till beslutsfattare och allmänheten om det ekonomiska och verksamhetsmässiga läget i verksamheten samt ta emot felaktig information från annan.

Ansvar

Kommunstyrelsen har ansvaret för den interna kontrollen inom kommunstyrelsens verksamhet. Verksamhetschefer ansvarar för att konkreta regler och anvisningar är utformade så att en intern kontroll kan upprätthållas samt att dessa följs och att medarbetarna är informerade om dess innebörd.

IT-nämnden Cassiopeia IT

Kontrollobjekt	Kontrollmål	Kontrollansvarig	Kontrollfrekvens	Kontrollmetod	Mottagare av kontrollrapport
Vad ska kontrolleras ?	Mot vilken normbild ska iakttagelsen bedömas	Vem ansvarar för att kontroll genomförs enl. plan?	Hur ofta ska kontroll genomföras?	Hur ska kontroll genomföras per kontrolltillfälle?	Vem är mottagare av resultatet från kontrollen?
Inköp	Inköp ej utan eller utan-för avtal med risk för skade-stånd/upp-hand-lingsskade-avgift.	Chef Partneransvariga	Årligen	Stickprov på minst fem varu/tjänste-grup-per var-je år	i sam-band med års-redovisning.
Drift av datacenter	Undvika förlust av information	IT-Driftschef	Årligen	Test av återläsning från backupp	IT-Chef, 1 ggr/kvartal.
IT-personal/bemannning	Undvika skada vid förlust av nyckelperson, Löpande dokumentering av processer och de förändringar som sker, ITIL	IT-driftschef Chef Förvaltningsstöd	Årligen	Stickprov av dokumentation för interna processer	IT-Chef i samband med årsredovisning.
Kommunikation	Undvika avbrott, kontinuerlig elektronisk kommunikation, Redundans (minst två möjliga vägar) samt övervakning.	IT-Driftschef	Kontinuerlig	Övervakning med larm, SNMPc, Mrtg ,m.m.	Incidentrapportering till IT-Chef
Elförsörjning centralnoder	Undvika servicebortfall p.g.a. strömavbrott, minimera skadeverkan	Fastighetsansvarig i respektive kommun	Kvartalsvis	Test av reservkraft samt automatisk överkoppling	IT-Driftschef

§ 6

Dnr 2019/16

**Svar på revisionsrapport - Granskning av kommunens
anpassning till lagstiftningsförändringar**

Beslut

IT-nämnden beslutar

att anta svaret på revisionsrapporten som sitt eget och skicka det till kommunrevisionen.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tierps kommun genomfört en granskning av kommunens Anpassning till lagstiftningsförändringar.

Syftet med granskningen har varit att undersöka om Kommunstyrelsen, IT-nämnden och Lönenämnden har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att möta lagstiftningsförändringarna i såväl nya förvaltningslagen som kommunallagen. Med anledning av att kommunstyrelsen enligt såväl reglemente som kommunallag har ett betydande ansvar att omvärldsbevaka vid ny lagstiftning så har granskningen valt att lägga störst vikt vid kommunstyrelsen och kommunstyrelsens åtgärder.

IT-nämnden svarar nu på granskningen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga negativa ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Handläggarens tjänsteutlåtande
- Svar på revisionsrapport - Granskning av kommunens Anpassning till lagstiftningsförändringar
- Revisorernas utlåtande - Revisionsrapport - Granskning av kommunens Anpassning till lagstiftningsförändringar
- Revisionsrapport - Granskning av kommunens Anpassning till lagstiftningsförändringar

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign



Beslutet skickas till

- Förvaltningschef IT
- Revisionen
- PwC
- Knivsta kommun
- Älvkarleby kommun
- Östhammars kommun
- Heby kommun

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Svar på revisionsrapport - Granskning av kommunens anpassning till lagstiftningsförändringar

Tierps kommun har tagit del av PwC's rapport i ovanstående ämne. Granskningens syfte har varit att få svar på om kommunens nämnder har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att möta lagstiftningsförändringarna i ny förvaltningslag och ny kommunallag. Mot bakgrund av granskningen resultat har revisionen lämnat följande rekommendationer till IT-nämnden:

- Att av granskningen berörda nämnder ser över styrdokument och rutinbeskrivningar för att säkerställa att hänvisningar till lagstiftning är uppdaterade och korrekta.
- Att Lönenämnden och IT-nämnden antar egna delegationsordningar som tydliggör vilken omfattning av delegering som de gemensamma nämnderna har rätt till.
- Att av granskningen berörda nämnder regelbundet följer upp och omvärldsbevakar vilka effekter förvaltningslagens förändringar får och även tillse att resurser finns inom respektive nämnd och förvaltning för att kunna vidta nödvändiga åtgärder på sikt. Detta beror framförallt på att förvaltningslagens bestämmelser ännu inte är prövade av domstol i någon större utsträckning vilket gör det svårt att veta exakt vilka åtgärder som krävs för att möta lagens krav.

Åtgärder som föreslås med anledning av ovanstående

En översyn av it-nämndens reglementen kommer att genomföras för att säkerställa att alla ingående kommuners högsta ledande tjänsteperson medges rätten att delta och yttra sig vid nämndens sammanträden samt att hänvisningar till lagstiftning är uppdaterade och korrekta. Vidare kommer översyn regelbundet att ske utifrån förvaltningslagens förändringar.

En delegationsordning för it-nämnden har arbetats fram och kommer att beslutas i nämnden samt delges kommunstyrelsen och de i nämnden ingående kommunerna för kännedom.

I övrigt bör det nämnas att även it-nämndens medarbetare är bjudna till och deltar i de utbildningsinsatser som genomförs inom ramen för kommunstyrelsens område.

Lars-Erik Andersson
IT-Chef
IT-nämnden Cassiopeia

§ 8
Dnr 2020/7

IT-nämndens delegationsordning

Beslut

IT-nämnden beslutar

att anta IT-nämndens delegationsordning.

Sammanfattning av ärendet

PwC har efter revision lämnat rekommendation till IT-nämnden att anta egen delegationsordning som tydliggör vilken omfattning av delegering som nämnden har rätt till.

Beslutsmotivering

Kommunjurist har tillsammans med Förvaltningschef IT arbetat fram ett förslag till delegationsordning för IT-nämnden. Delegationsordningen innehåller samtliga frågor som hanteras inom it-nämndens arbetsområde.

Beslutsunderlag

- Handläggarens tjänsteutlåtande
- IT-nämndens delegationsordning

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen Tierp
- Kommunstyrelsen Östhammar
- Kommunstyrelsen Älvkarleby
- Kommunstyrelsen Heby
- Kommunstyrelsen Knivsta
- Förvaltningschef IT

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign



IT-nämndens delegationsordning

Fastställd av IT-nämnden § 8/2020
gäller från och med 20 mars 2020

Beskrivning och tillämpning

1. Vad innebär delegation och delegat?

Delegation innebär att rätten att besluta i ett visst ärende eller i en grupp av ärenden flyttas över till någon annan. Den som har sådan rätt kallas delegat. (kommunallagen (KL), 6 kap 36-39 §§)

Delegaten företräder IT-nämnden, det innebär att delegatens beslut ses som IT-nämndens beslut. IT-nämnden kan inte ändra delegatens beslut, men styrelsen kan återkalla delegationsuppdraget. IT-nämnden kan också ta över ett ärende och fatta beslut om delegaten ännu inte har tagit något beslut i ärendet.

IT-nämnden har ansvar att redovisa delegationsbesluten, men delegaten har det juridiska ansvaret. Det juridiska ansvaret innebär att delegaten kan dömas för exempelvis tjänstefel eller till skadestånd om beslutet är felaktigt.

2. Att fatta och anmäla ett delegationsbeslut

Beslut som kan överklagas enligt 13 kap KL ska redovisas till nämnden.

Det finns flera anledningar till att besluten ska anmälas. Dels ska IT-nämndens informations- och kontrollbehov tillgodoses, dels kan anmälan ha betydelse för beslutets laga kraftvinnande. Ett beslut vinner nämligen laga kraft tre veckor efter att det aktuella protokollet har justerats och anslagits på kommunens anslagstavla. När ett beslut vunnit laga kraft kan det inte längre överklagas.

När en delegat tar beslut enligt delegationsordningen gäller följande:

- a. Ett beslut som fattats på delegation ska vara skriftligt och undertecknat eller digitalt verifierat.
- b. Det ska framgå i beslutet att det är fattat med stöd av delegation från IT-nämnden och enligt vilken punkt i delegationsordningen.
- c. Delegaten ansvarar för att meddela beslutet till de som berörs av beslutet. Delegaten skickar med en besvärshänvisning till enskild om beslutet gått denne emot.
- d. Delegaten ansvarar för att anmäla fattade delegationsbeslut till IT-nämndens nästkommande sammanträde, om inte annat anges i delegationsordningen. Delegationsbeslut ska i första hand registreras och anmälas i något av systemen Evolution, Viva och EDP. Om delegaten inte har möjlighet att anmäla delegationsbeslut i något av dessa system kan beslutet skickas till verksamhetens registrator eller kommunens huvudregistrator som registrerar och anmäler beslutet i Evolution.
- e. Listor/rapporter över delegationsbeslut tas fram ur respektive system av de som tilldelats den arbetsuppgiften. Dessa listor skickas sedan till administrativ assistent på Ledningsstöd som ser till att listorna finns tillgängliga för granskning av IT-nämndens ledamöter i sammanträdeslokalen under sammanträdesdagen.
- f. Efter IT-nämndens sammanträde ansvarar delegaten för arkivering och uppföljning av sina ärenden.

3. Om delegaten inte kan fatta beslut

Om delegaten inte kan fatta beslut tar en förordnad vikarie eller ställföreträdare över beslutanderätten. Om det inte finns någon förordnad tar den som står som ersättare i delegationsordningen över beslutanderätten.

Om varken ordinarie delegat eller ersättare finns tillhands och beslutet inte kan dröja, ska ärendet avgöras av delegatens chef eller lämnas till utskottsordförande/IT-nämndens ordförande för bedömning.

I IT-nämnden och utskotten ersätter 1:e respektive 2:e vice ordförande vid ordförandens frånvaro, om inte annat anges i delegationsordning eller särskilt beslut.

Ett ärende får överlämnas till IT-nämnden om ärendets beskaffenhet kräver det. Delegationsrätten omfattar inte ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Sådana beslut ska överlämnas till IT-nämnden för avgörande.

4. Vad händer om beslut fattas utan delegation

Ett beslut som en anställd fattar utan stöd av delegationsordningen kan inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte existerar i kommunallagens mening. Kommunen kan däremot bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i så fall driva ärendet i allmän domstol.

5. Rätt att besluta innebär också

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar också rätt att:

- Besluta om avgifter i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda taxor
- Pröva ett överklagande skett i rätt tid och avvisa överklagande som kommit in för sent (förvaltningslagen (FL 45 §)
- Besluta om omprövning ska ske samt ompröva beslut och yttranden i ärenden där det ursprungliga beslutet fattats av delegat (FL 38-39 §§).
- Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut
- besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegationsbeslut.

Delegation till tjänsteman innebär inte befogenhet att avslå framställning.

6. Vem kan man delegera till?

IT-nämnden kan enligt kommunallagen (KL 6 kap 37§, KL 7 kap 5-7 §§) lämna delegation till:

- ett utskott
- en ledamot eller ersättare i IT-nämnden
- en av kommunens anställda

Det är inte tillåtet att delegera till:

- en grupp av anställda
- en anställd tillsammans med en ledamot eller ersättare (det kallas blandad delegering)
- en anställd i kommunalt bolag

7. Att lägga till, ta bort eller ändra punkter i delegationsordningen

Om en punkt i delegationsordningen behöver ändras, läggs till eller tas bort används blanketten "Blankett för ändring delegation". Blanketten finns på Insidan. Blanketten fylls i och skickas sedan till administrativ assistent på Ledningsstöd. Ändringarna är giltiga när IT-nämnden beslutat att anta en ny delegationsordning där ändringarna finns med.

8. Vidaredelegation

IT-nämnden kan ge en förvaltningschef (kommunchef eller högsta verksamhetschefer) som har delegation rätt att i sin tur överlåta beslutanderätten till en annan anställd inom kommunen. Det kallas för vidaredelegation. Det kan bara ske i ett led. (KL, 6 kap 37 §)

Beslut som fattats med vidaredelegation ska anmälas till chefen som gav delegationen. Vidaredelegaten anmäler beslut till IT-nämnden enligt punkt 2 (Att fatta och anmäla ett delegationsbeslut). Chefen som vidaredelegerat har ansvar att se till att det fungerar.

9. Brådskande ärenden

IT-nämnden och dess utskott får uppdra åt ordföranden eller annan ledamot att besluta i ärenden som är så brådskande att IT-nämndens/utskottets beslut inte kan avvaktas (KL 6 kap 39§). Det gäller endast ärenden som absolut måste avgöras omgående, till exempel olika typer av omhändertaganden. Dessa beslut ska anmälas vid IT-nämndens/utskottets nästa sammanträde och är att anse som ett beslut av IT-nämnden/utskottet.

10. Förutsättningar för IT-nämndens rätt att delegera

Kommunfullmäktige måste först besluta om ett reglemente för IT-nämnden. Reglementet talar om vilka verksamhetsområden som IT-nämnden ska hantera och i vilka ärenden eller grupper av ärenden som IT-nämnden ska fatta beslut.

IT-nämnden kan besluta att delegera beslutanderätten. De vanligast förekommande ärendena samlas i IT-nämndens delegationsordning, men IT-nämnden kan också bestämma om delegation i en viss fråga enligt särskilt beslut. Ett exempel på detta är att IT-nämnden varje år fattar beslut om "Bemyndigande att underteckna handlingar". Av beslutet framgår vilka personer som har rätt att underteckna avtal och liknande handlingar.

11. IT-nämndens delegationsrätt och delegationsförbud

IT-nämnden bestämmer själv i vilka ärenden eller ärendegrupper som beslutanderätten ska delegeras. Kommunallagen anger att beslut i vissa typer av ärenden inte får delegeras. (6 kap 38 §)

IT-nämnden får inte delegera följande typer av ärenden:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, det vill säga IT-nämndens övergripande ansvar för verksamheten
- Framställningar eller yttranden till fullmäktige
- Yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut har överklagats
- Yttranden med anledning av att IT-nämndens egna beslut har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

IT-nämnden kan inte delegera ärenden som får stora konsekvenser för kommunen eller där politiska bedömningar är avgörande. Det finns dock ingen tydlig gräns.

Förutom de generella reglerna för vad som inte får delegeras så finns det också speciallagstiftning som anger att beslut i vissa ärenden inte får delegeras, till exempel i socialtjänstlagen och plan- och bygglagen.

12. Delegering av rätt att överklaga

Beslut att överklaga dom av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära inhibition. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart. Därför framgår det i delegationsordningen att exempelvis i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegaten inte fatta beslut om ärendet är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Nr	Ärende	Lagrum, förordning	Delegat	Ersättare	Kategori
IT000 IT IT-centrum					
IT001	It-strategiska och it-taktiska beslut avseende samtliga samverkande kommuner avseende drift och teknik		Förvaltningschef IT	Driftschef	
IT002	IT-operativa insatser		Förvaltningschef IT	Driftschef	
IT003	Initiera och leda referensgrupp för inköp och logistik av gemensamma it-produkter och it-tjänster och beslut avseende inköp.		Förvaltningschef IT	Driftschef	
IT004	Hantering av telefonfunktionen enligt separata överenskommelser med varje kommun		Förvaltningschef IT	Driftschef	
IT005	inventarieadministration för it-relaterade produkter, samt motsvarande stöd för inventarieadministration av förvaltningarnas verksamhetskritiska it-system		Förvaltningschef IT	Arbetsledare KA	
IT006	Drift av förvaltningarnas kommunikationsnät		Förvaltningschef IT	Nätverkschef	
IT007	Tecknande av avtal för verkställighet av nämndens ansvarsområden		Förvaltningschef IT	Driftschef	
Up000 Upphandling					
Up001	Beslut om utlämnande av allmän handling såvitt gäller upphandlingsärenden		Kommunjurist	Upphandlare	Allmän handling
Up002	Beslut om att delta i samordnad upphandling		Upphandlingschef	Upphandlare	Upphandla
Up003	Tilldelningsbeslut inkl tecknande av ramavtal		Upphandlingschef	Upphandlare	Upphandla
Up004	Objekts- och kontraktsupphandling av varor, tjänster och entreprenader inklusive tilldelningsbeslut och avtalstecknande inom ramen för givna anslag/ produktionskontrakt som understiger tröskelvärde, - samt att vara beställarombud inom sitt ansvarsområde		Förvaltningschef IT	Driftschef	Upphandla
Up005	Anbudsöppning. Ansvarig upphandlare för ärendet ansvarar för anbudsöppningen och utser en tjänsteperson som ska närvara tillsammans med upphandlare vid anbudsöppningen.	Lou 12:10	Upphandlare	Upphandlingschef	Upphandling
Up006	Föra nämndens talan samt skriva yttranden vid överprövning av upphandling		Kommunjurist	Upphandlare	
Öv000 Övrigt					
Öv001	Prövning av att lämna ut allmän handling, i sin helhet, med förbehåll, delvis sekretessmarkerad och maskad eller inte alls. Beslut om avslag på begäran att få ta del av allmän handling kan enligt 6 kap. 7 § Offentlighets- och sekretesslagen överklagas. Vid nekande att lämna ut allmän handling, och den enskilde önskar, hänskjut prövningen till myndighet för skriftligt beslut enligt pkt Ö002. Besvärshänvisning skall lämnas vid nekande av utlämnande, samt hänvisning till och angivande av lagrum som medger sekretess. Överklagande lämnas av den klagande till kommunen, varefter kommunen lämnar till kammarrätt (Kammarrätten tar emot överklagande från kommunen)	Tryckfrihetsförordning (1949:105) (TF) 2 kap., Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)	Handläggare av ärendet Prövning görs av den som har handlingen i sin vård. Vid nekande lämnas besvärshänvisning att begära prövning av myndighet som lämnar skriftligt beslut.	Enhetschef	Allmän handling

Öv002	Beslut om avslag på utlämnande av allmän handling inom kommunstyrelsens ansvarsområde med undantag av upphandlingsärenden		Kommunjurist	Förvaltningschef IT	Allmän handling
Öv003	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	GDPR, Dataskyddslag	Ansvarig chef		Allmän handling
Öv004	Ta emot delgivning för IT-nämnden		Förvaltningschef IT		
Öv005	Föra kommunens talan inför domstol när det inte uppdragits åt annan genom särskilt beslut.		Kommunjurist	Förvaltningschef IT	

Nr	Ärende	Lagrum, förordning	Delegat	Ersättare	Kategori
ltn000 IT-nämnden					
ltn001	Beslut att föra talan i mål vid ärenden eller allmän domstol eller förvaltningsdomstol.		Nämndens ordförande	Nämndens vice ordförande	
ltn002	Befullmäktigande av ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag		Nämndens ordförande	Nämndens vice ordförande	Företning
ltn003	Förtroendemäns deltagande i kurser, konferenser och studieresor som avser en tid om högst en vecka		Nämndens ordförande	Nämndens vice ordförande	Representation
ltn004	Besluta å nämndens vägnar i ärenden där nämndens beslut ej kan avvaktas	KL 6:39	Nämndens ordförande	Nämndens vice ordförande	



Anna Karlsson
anna.c.karlsson@lansstyrelsen.se

Noteringar 1(4)

2020-04-02 8021-2019

Östhammars kommun

Kommunmöte med anledning av regeringsuppdraget om kapacitetsbrist för elnäten

Länsstyrelsen i Uppsala län har fått ett regeringsuppdrag (tillsammans med länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland) att kartlägga effektsituationen i länet.

Kartläggningen ska beskriva om regionens utveckling kan komma att begränsas på grund av elnätets kapacitet. Ett distansmöte genomfördes därför med representanter för Håbo kommun samt berörda elnätsbolag för att få en beskrivning av läget i kommunen på kort och lång sikt.

Regeringsuppdraget samordnas för de fyra länen i form av en gemensam rapport som ska lämnas senast den 7 augusti till regeringskansliet. Det betyder att ett första utkast behöver vara färdigställt i början av maj för att hinna med en informell remiss till berörda aktörer i länet.

Arbetet bedrivs som en del av samordning av arbetet med effektfrågan (kapacitetsbristen för elnäten) i länet, #uppsalaeffekten, där löpande dialog förs med bl a Region Uppsala.

Deltagare på mötet:

Östhammars kommun:

Ulf Andersson, chef samhällsbyggnadsförvaltningen (första delen av mötet)
Carina Hemlin Karlsson, tekniska förvaltningen
Marie Berggren, chef slutförvarsenheten, säkerhetsskyddschef

Vattenfall Eldistribution, regionnät och lokalnät:

Johanna Carnö, samhällskontakter bl a Uppsala län
Elin Löfblad, chef samhällskontakter
Martin Olsson, chef nätplanering regionalnät

Upplands Energi, lokalnät i södra delen av kommunen:

Håkan Österlund, drift- och underhållsingenjör elnät

Länsstyrelsen Uppsala:

Anna Karlsson, energi- och klimatsamordnare
Aino Inkinen, energi- och klimatsamordnare
Eva Bergdahl, länsarkitekt

Region Uppsala hade också bjudits in till mötet men hade inte möjlighet att närvara.

Utskickad dagordning för mötet:

1. Länsstyrelsen beskriver regeringsuppdraget och kort om nuvarande arbete med effektfrågan
2. Kommunen ger en övergripande bild av effektfrågan i kommunorganisationen och för den geografiska kommunen
3. Nyetablering och expansion av bebyggelse och verksamheter inom kommungeografin
4. Finns det uteblivna företagsetableringar eller -expansioner, eller risk för detta
5. Vilken dialog finns mellan kommunen och elnätsbolaget om effektbehoven och -kapaciteten

2020-04-
02 Datum

Diarienumme
r

6. Har kommunen utvecklat strategier för ”effekthushållning” t ex möjlighet att ansluta när/fjärrvärme för bebyggelse och verksamheter
7. Övriga frågor kopplat till eleffektanvändning

Länsstyrelsen inledde med en introduktion om kapacitetsbrist för elnäten och om länsstyrelsens regeringsuppdrag, se bilder i bilaga till dessa noteringar.

Svenska Kraftnät planerar att förstärka stamnätets kapacitet som är den största flaskhalsen för elnätets kapacitet i Uppsala län idag. Investeringspaktet NordSyd som tar ca 10 år att färdigställa, mer information om det finns på Svenska Kraftnäts hemsida. Till dess kan det råda kapacitetsbrist för stamnätets koppling till regionnätet, i alla fall i länets södra delar. Utöver detta kan det även finnas begränsningar i regionnätet och i lokalnäten, dessa går dock fortare att förstärka. Det är därför extra viktigt de kommande tio åren med en god dialog mellan olika aktörer – inte minst kommuner och elnätsbolag - för att kunna använda befintlig kapacitet i elnäten på bästa sätt.

Energimarknadsinspektionen aviserar att de kommer att lägga förslag på krav på nätutvecklingsplaner för regional- och lokalnät. Dessa planer kommer då att behöva realistiska prognoser från respektive kommun m fl aktörer för framtida eleffektbehov, nuvarande översiktsplaner kommer inte att räcka och detaljplanerna kommer inte i tillräckligt god tid för att kunna utgöra ett tillräckligt bra planeringsunderlag. Mer och tidigare information kommer att behövas, se vidare längre fram.

Östhammars kommun berättade om att de fått signaler från Hargshamn om ökat eleffektbehov pga sin utökade verksamhet kring torkning av spannmål och inför aktiviteter kopplat till slutförvaret. Vattenfall (Martin) berättade att Hargshamn matas elmässigt med 20 kV från stamnätstation Gräska (ligger söder om Hargshamn, i Norrtälje kommun, i nedre högra hörnet i bilden nedan som hämtats efter mötet från Svenska Kraftnäts samrådsunderlag 2017 för förlängd koncession för ledningen Bredåker-Gräska).



Östhammars kommun planerar att exploatera längs med väg 288 mellan Gimo och Östhammar, det behövs bostäder. Även nya industriområden kan komma i fråga. Sandvik Coromant i Gimo har minskat sitt elbehov genom energieffektivisering och planerar att installera solceller. Avtal har slutits om dricksvattenleverans från Tierps kommun till Österbybruk och Alunda. För Alunda planeras 200 nya bostäder, Östhammars kommun och Upplands Energi undersöker vilka kontakter som tagits där.

2020-04-
02Datum

Diarienumme
r

Just nu upplevs inget exploateringsstryck för vindkraft i kommunen.

Fler snabbbladdare för fordon kommer att behövas i framtiden, naturliga punkter kan vara t ex befintliga mackar i Gimo och Alunda, förutom pendlarparkeringar vid 288:an och i anslutning till expressbussen mellan Österbybruk och Uppsala.

Det verkar inte finnas någon strukturerad dialog eller planering mellan bensinbolagen och elnätsbolagen om strategi för snabbbladdstationer vid bensinmackar. Tidig dialog kring med eldistribution är viktig för lämplig placering, plats och laddspecifikation viktig information för att kunna fatta beslut. Vid större effektbehov kan det ta lång tid.

Upplands Energi har lokalnätet kring Alunda och känner inte av kapacitetsbrist idag, har inga stora förfrågningar i dagsläget. Laddinfrastruktur för elfordon är dock en kommande viktig fråga.

Vattenfall planerar för att bli klimatneutrala 2025 och elektrifiering är viktigt för samhället i stort. Vattenfall Eldistribution berättade om sin verksamhet och om regionnätet i Östhammars kommun.

Kärnkraftverket i Forsmark är anslutet till stamnätet 400 kV och alltså inte till regionnätet 220 kV som matas från stamnätsstationerna Untra (vid Dalälven), Bredåker (vid Uppsala) och Gråska (nämndes ovan). För kapacitetsbristen mellan stationerna Valbo och Untra planerar Svenska Kraftnät förstärkning relativt snabbt, klart 2023, med hjälp av högtemperaturlinor.

Betydande investeringar för regionalnätet planeras, bl a stationsförnyelse 2022-2025 i Gimo, Östhammar och Harg, samt ledningsförnyelse till Österbybruk och vidare till Gimo-Harg och Gråska.

Komponenter som byts ut förbereds för 130 kV ist f dagens 70 kV för att vara redo för en framtida spänningshöjning, en del av den långsiktiga strategin. Det finns ingen uttalad kapacitetsbrist i regionnätet i Östhammars kommun idag.

Vattenfalls lokalnät i Östhammars kommun har 14 fördelningsstationer, en del är relativt hårt belastade i dagsläget. En spänningshöjning kan komma på fråga i Morkarla. I Gimo blir kablifiering av 10kV-ledningen klar under 2021.

Vattenfall betonade kraven på elnätsbolagen att behandla alla kunder lika (ingen prioritering är tillåten från elnätsbolagens sida) och att de endast får bygga när det finns behov, för att inte belasta kundkollektivet med onödiga kostnader.

Det är inte alltid lätt att få samhällelig acceptans för nya ledningar/ledningsdragningar.

Vattenfall Eldistribution ser flera delar som nödvändiga för framtiden:

- ökad kapacitet, bygga nya ledningar
- effektivare tillståndsprocesser
- ökad samverkan, tidig dialog och samsyn
- innovation och flexibla tjänster
- kvalitetssäkrade prognoser över framtida effektbehov

För att kunna göra bra prognoser behöver de information från kommunen om:

- tillkommande bostäder (antal lägenheter i flerbostadshus, småhus, specialbostäder)

2020-04-
02Datum

Diarienumme
r

- tillkommande verksamheter (typ av verksamhet, industri, vattenreningsverk, tåg), kvm (BTA/BYA)
- var: koordinater/basområde/nyckelkodsområde
- när: ungefärligt färdigställandeår
- planskede/status
- kommunens egen bedömning av planernas osäkerhet
- info om uppvärmningsform (el/fjärrvärme/egen panna)

Finns det koppling mellan effektfrågan och säkerhet och beredskap? Kapacitetsbristen är inte plötslig och oförutsedd och därmed inte någon omedelbar störning som kopplar till Styrel. Elnätsbolagen ansvarar för trygg tillgång till el och har kontinuitetsplaner samt så kallad störstörningsorganisation.

Bergtäkter är intressant att ställa om till elanslutning för krossar p g a klimatskäl och minskade risker för dieselutsläpp. För bergskrossningsverksamheten i slutförvaret (Forsmark) finns elektrifiering med som en del.

Länsstyrelsen sänder en sammanfattning för länet efter det att möten genomförts med länets samtliga kommuner, som en informell remiss före sommaren. Det blir antagligen en översiktlig bild av länet som kommer med i den gemensamma rapporten för de fyra länen och den mer ingående bilden blir en länsintern rapport att arbeta vidare med.

Uppdrag om kapacitetsbrist för elnäten: analysera förutsättningarna för en trygg elförsörjning

13:00 **Syftet med mötet, bordsrunda**

13:05 **Inledande om effektproblematiken**

Länsstyrelsen beskriver regeringsuppdraget och om arbetet med effektfrågan

13.30 **Östhammars kommun och Vattenfall Eldistribution samt Upplands Energi**

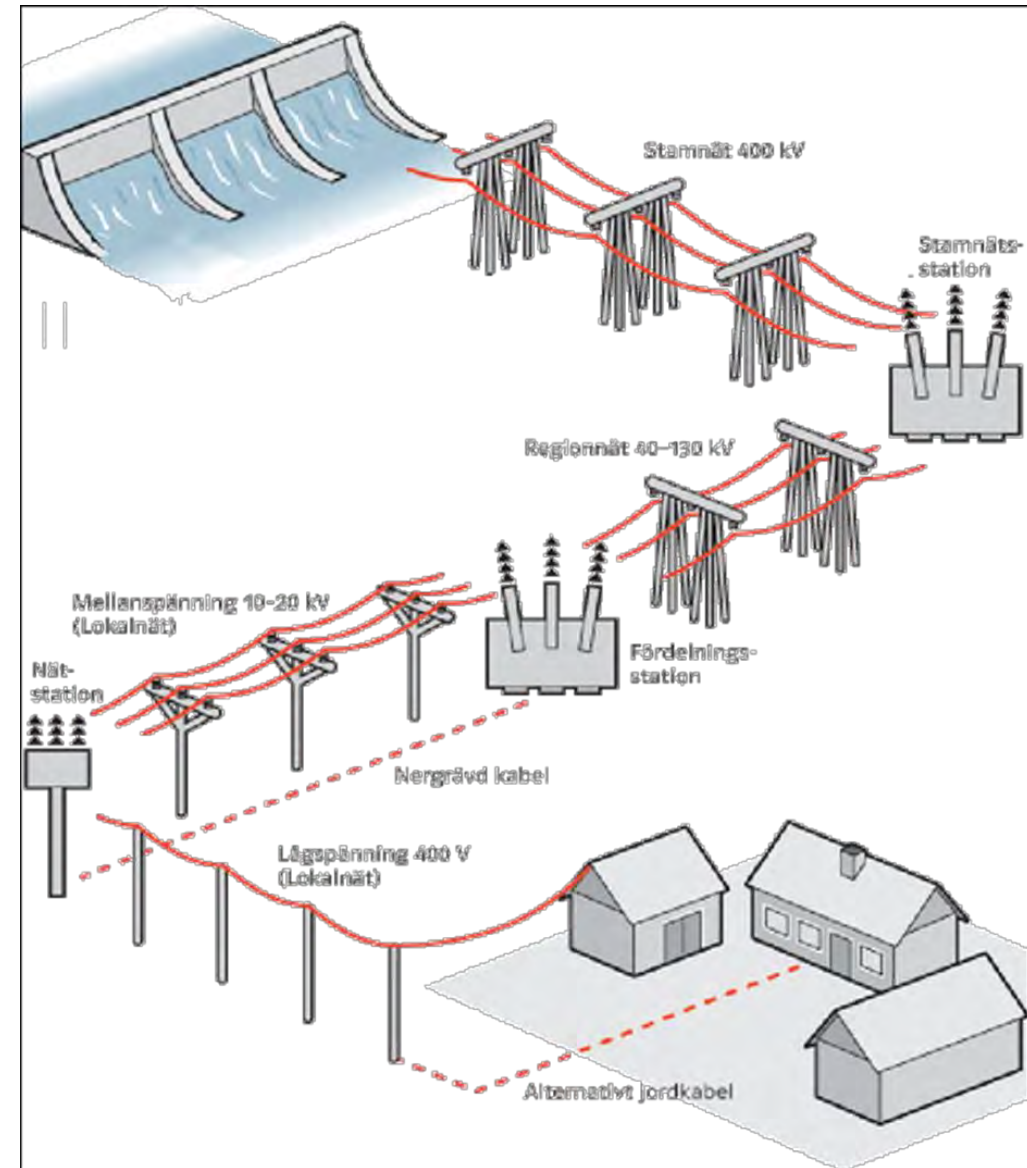
(paus läggs in t ex 14.00-14.15)

- Övergripande bild av effektfrågan i kommunorganisationen och för den geografiska kommunen
- Nyetablering och expansion av bebyggelse och verksamheter inom kommungeografin
- Finns det uteblivna företagsetableringar eller -expansioner, eller risk för detta
- Dialog mellan kommunen och elnätsbolagen om effektbehoven och -kapaciteten
- Har kommunen utvecklat strategier för "effekthushållning" t ex möjlighet att ansluta när/fjärrvärme för bebyggelse och verksamheter
- Övriga frågor kopplat till eleffektanvändning

Ca 15:30 **Avslutning**

Trängsel i elnäten – ”effektfrågan”

- Ökad efterfrågan på el från elfordon, serverhallar, ny bebyggelse osv.
- Ger kapacitetsbrist för elnäten ca 150 timmar per år, oftast kalla vinterdagar, men inte alltid
- Svenska Kraftnät kan inte ge utökade abonnemang till regionalnäten
- Minskad lönsamhet för kraftvärme (Uppsala, Enköping) ger minskad lokal elproduktion vintertid
- Stamnätsutbyggnad planeras, men tar ca 10 år



Effekt (kW)

50

11

3,7

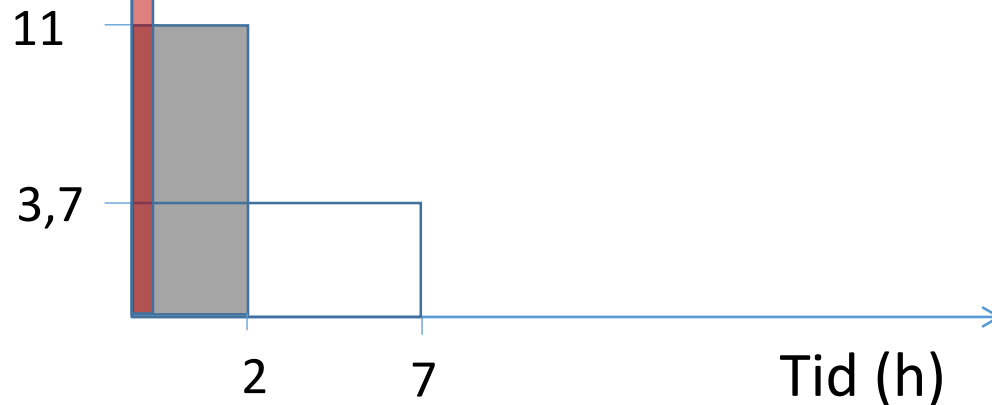
Effekt och energi, exempel ladda elbil

Ladda energin till ett 23 kWh batteri:

Effekten 3,7 kW behöver 7 h

Effekten 11 kW behöver ca 2 h

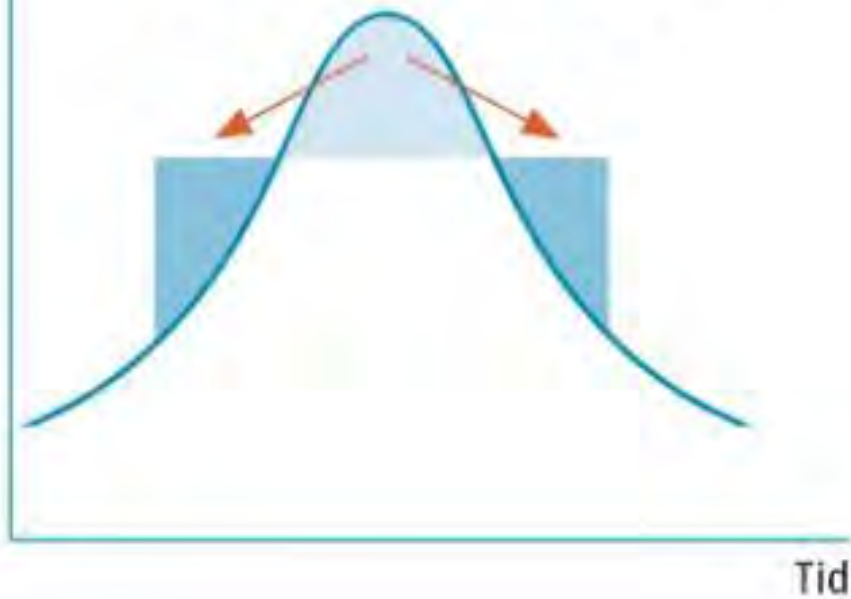
Snabbladdare 50 kW behöver 30 min



Samsas om eleffekten

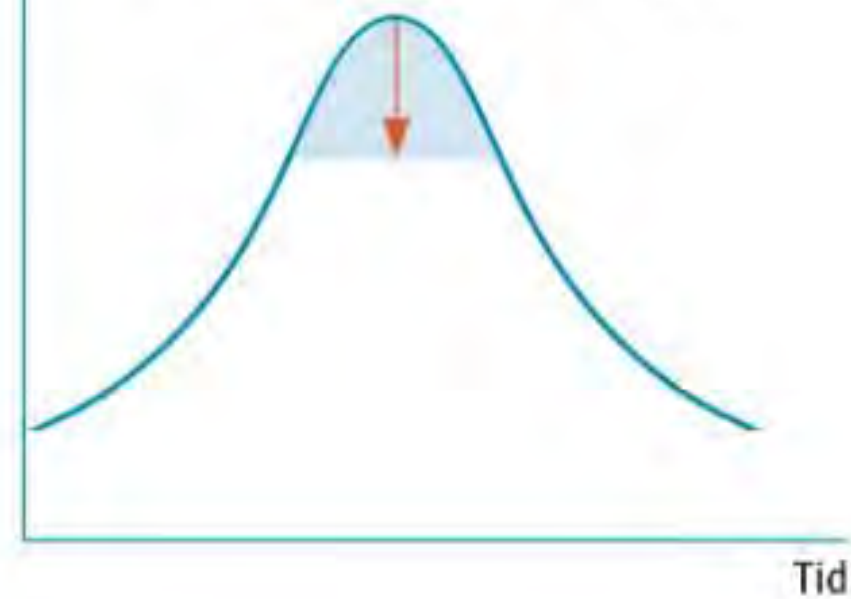
Effektuttag (MW)

Flytta elanvändning, (a)



Effektuttag (MW)

Minska elanvändning, (b)



Nya aktörer med hög efterfrågan på effekt och överföringskapacitet

300 MW



Batterifabrik

Uppsala län

50 MW



Datacenter

Enköping

50 % av kapaciteten
regionnätledning
(70 kV)



**Batterifabrik
300 MW**



**Snabbladdare
0,4-1,5 MW**



**Datacenter
15-200 MW**



**Bussladdning
3-6 MW**



**Växthus /
vätgasfabrik
5-20 MW**



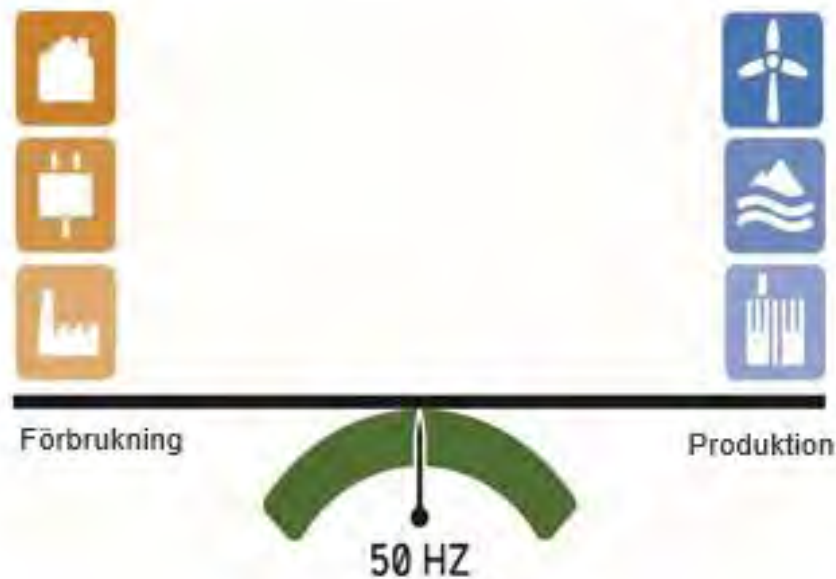
**Laddning i
hemmet
2-10 kW**

Skillnaden mellan effektbrist och kapacitetsbrist

- Effektbrist - användning/efterfrågan större än produktionen.
- Kapacitetsbrist - elnätets förmåga att ta emot och distribuera.

”Elbrist” - två grundorsaker att hålla reda på

Effekttillräcklighet

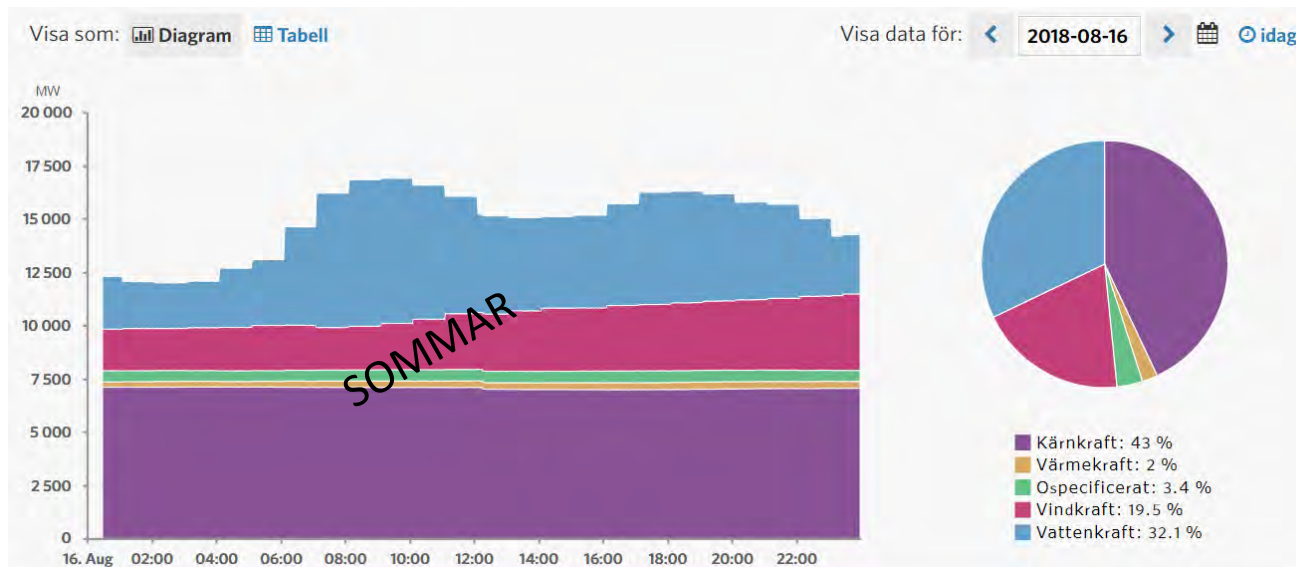
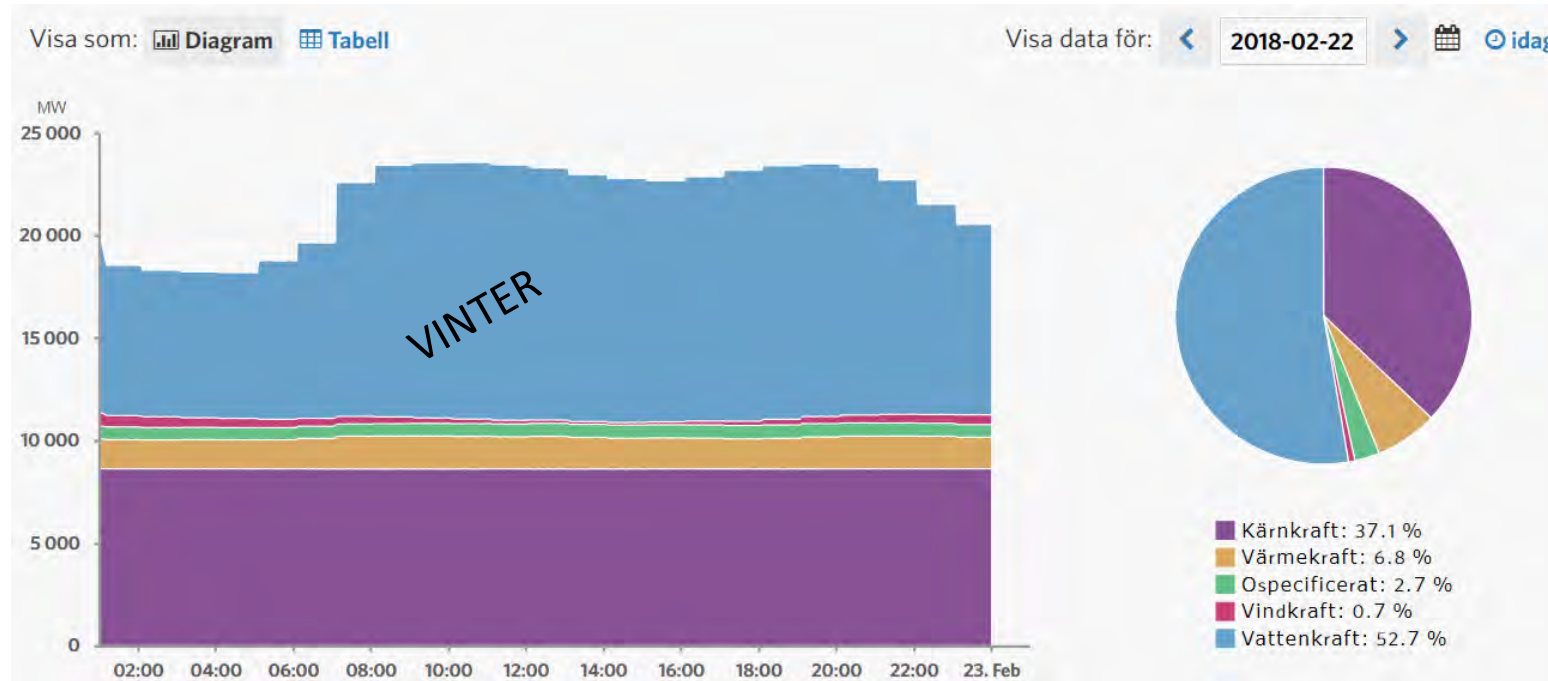


Nätkapacitet



”Effektutmaningen” kan också avse energisituationen efter kärnkraftsavvecklingen i Sverige

Diagram från SvK:s hemsida ”Kontrollrummet”



Sveriges elproduktion en kall vintertorsdag och en sommartorsdag

Regeringsuppdrag

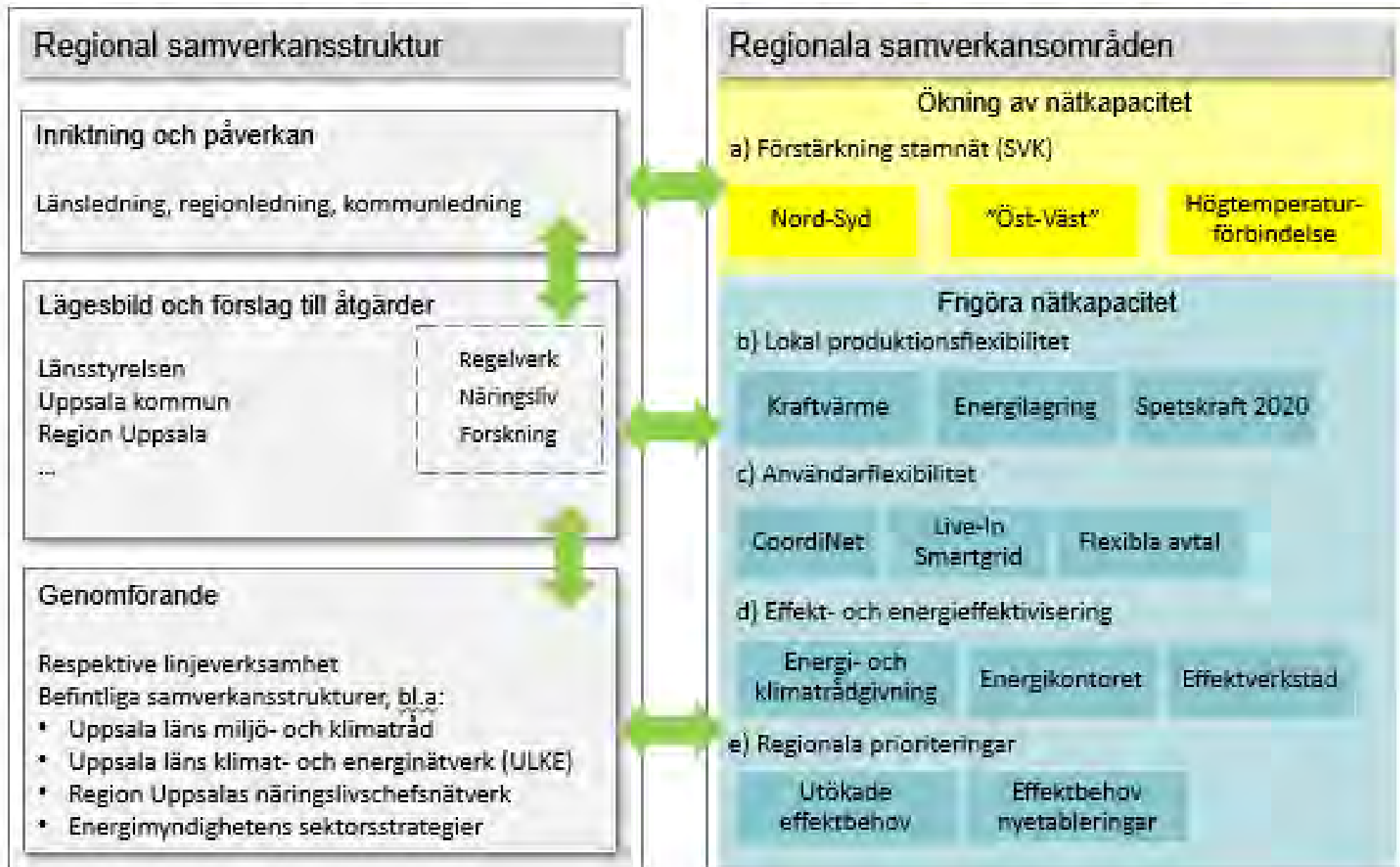
– Elnätsbolagen, Svenska kraftnät, kommunerna och regionerna måste samverka för att hantera effektbehovet. Nu ger vi länsstyrelserna i uppdrag att leda arbetet.

- Länsstyrelserna i Skåne, Stockholms, Västra Götalands och Uppsala län
- **Effektsituationen i regionerna i dag och befintliga eller möjliga framtida problem och risker**
- Slutredovisas 7 augusti 2020

Parallellt uppdrag till Energimarknadsinspektionen: omfattningen av kapacitetsbristen, **ge förslag på åtgärder**, slutredovisas 1 oktober 2020.



#Uppsalaeffekten – Modell för regional samverkan



Ei: nätutvecklingsplaner även för lokal- och regionnät

Nätutvecklingsplaner

EU-direktiv 2019/944 fastställer att utvecklingen av ett distributionssystem ska baseras på en nätutvecklingsplan.

- systemansvarige för distributionssystemet
- vartannat år
- flexibilitetstjänster på medellång och lång sikt
- planerade investeringar under de kommande 5–10 åren
- användningen av efterfrågefleksibilitet, energieffektivitet, energilagringssystem och andra resurser som den systemansvarige för distributionssystemet ska använda som ett alternativ till att bygga ut systemet
- vägledande principer 2020 från EU för former för genomförandet

Implementering av nätutvecklingsplaner i Sverige: Ei kommer göra ett förarbete.



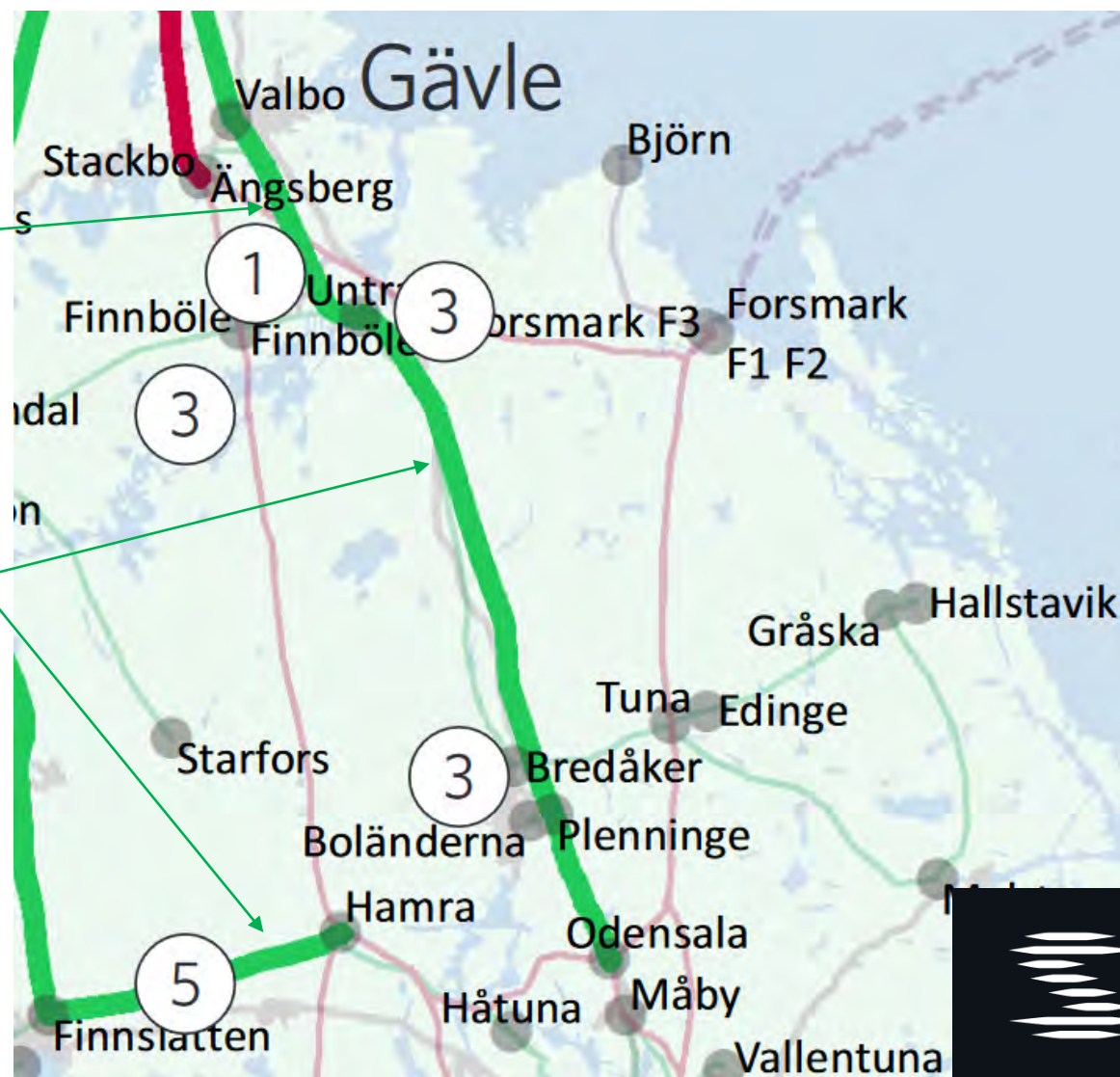
”Checklista för kommuner”

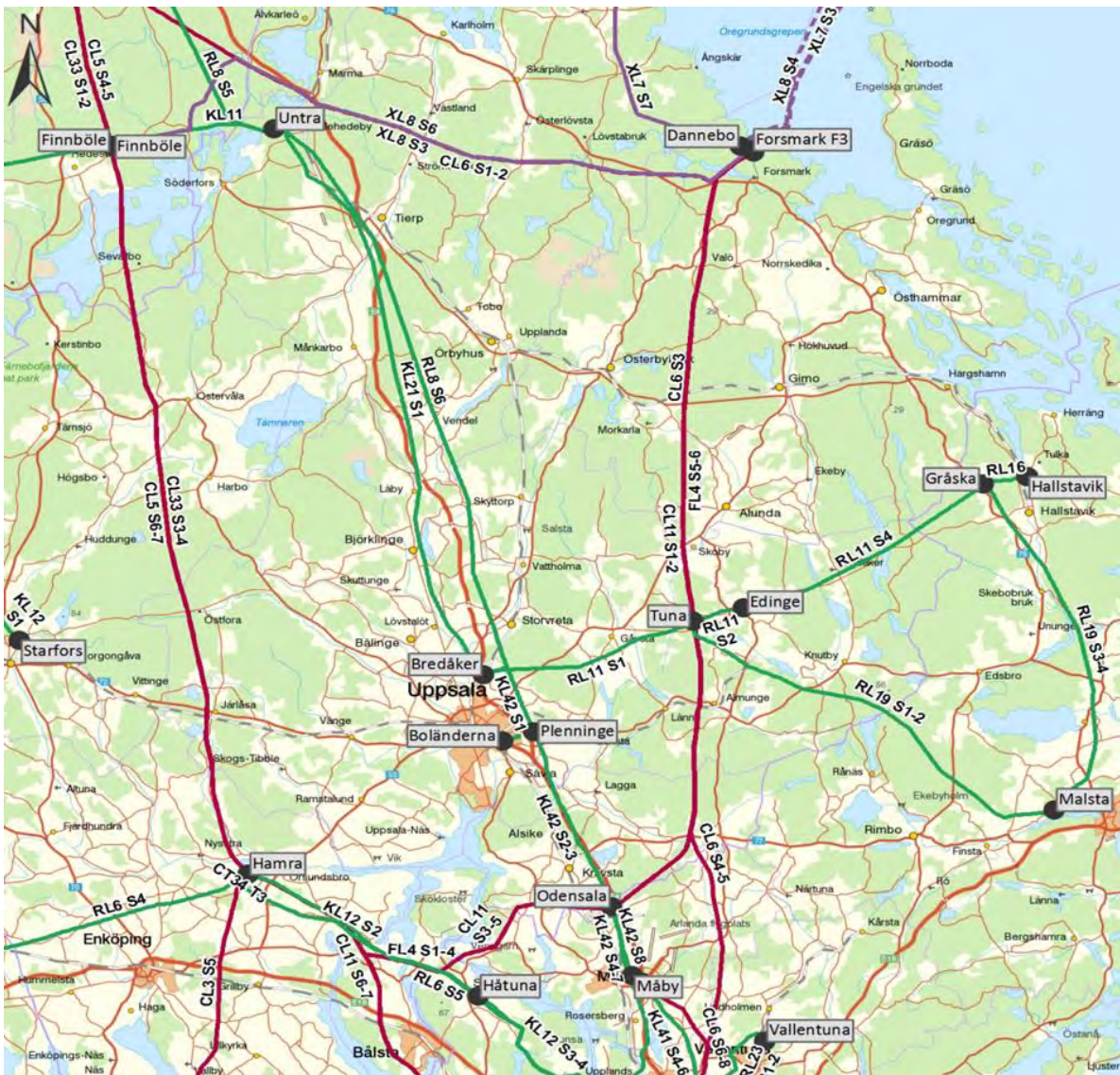
- Ha löpande dialog med elnätsbolagen om ÖP, FÖP, detaljplaner
- Planera i tid för kommunala verksamhetens egna effektbehov
- Uppmana etableringar att planera i god tid och att kontakta elnätsbolaget
- Inkludera effektfrågan i den kommunala energiplanen
- Se till att fjärr/närvärme finns som möjlighet för nya områden (minskar bebyggelsens elbehov)
- Bidra till regional översikt över effektbehovet i närtid och på längre sikt
- Bidra till en effektiv tillståndsprocess för kommande nätförstärkningar
- Se över effektförbrukning i egna fastigheter
- Undersök om kommunens verksamheter kan bidra med effektflexibilitet
- Använd effekttarifferna (höglasttid/låglasttid) för egen verksamhet
- Köp inte ”dumma” laddstolpar eller värmepumpar, ta in styrning från början
- Påminn aktörer att minska maxeffektbehovet (t ex via tillsyn, energi- och klimatrådgivning, företagsträffar etc)
- Både effekteffektivitet (minimerat behov av effekt) och effektflexibilitet (kunna flytta elanvändning i tiden) behövs

Stamnätsförstärkning NordSyd

Inom ca 3 år: "flaskhals" mellan Valbo och Untra ersätts med en så kallad högtemperaturlina

Befintliga 220 kV-ledningar ersätts med 400 kV dubbelledning, troligen i delvis nya ledningsgator





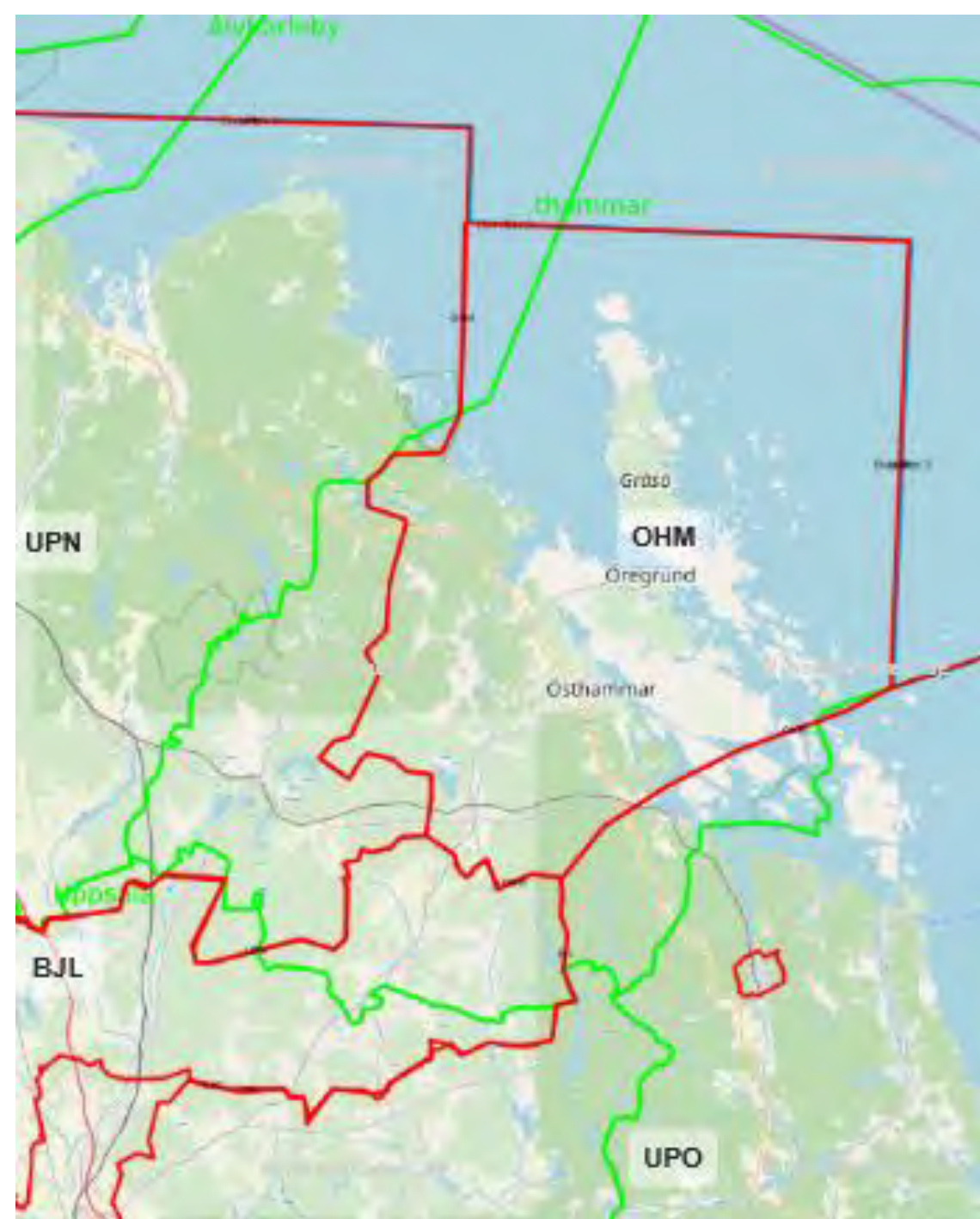
SvK karta över transmissionsnätet med transformatorer/kopplingsstationer

- 400 kV ledning
- 275 kV ledning
- 220kV ledning
- HVDC (likström)
- Samkörningsförbindelse för lägre spänning än 220kV
- ⋯ Planerad/under byggnad
- Vattenkraftstation
- ▲ Värmekraftstation
- ⚡ Vindkraftpark
- Transf./kopplingsstation
- Planerad/under byggnad

Elnätsområden

Vattenfall och
Upplands Energi

Karta från
natomraden.se

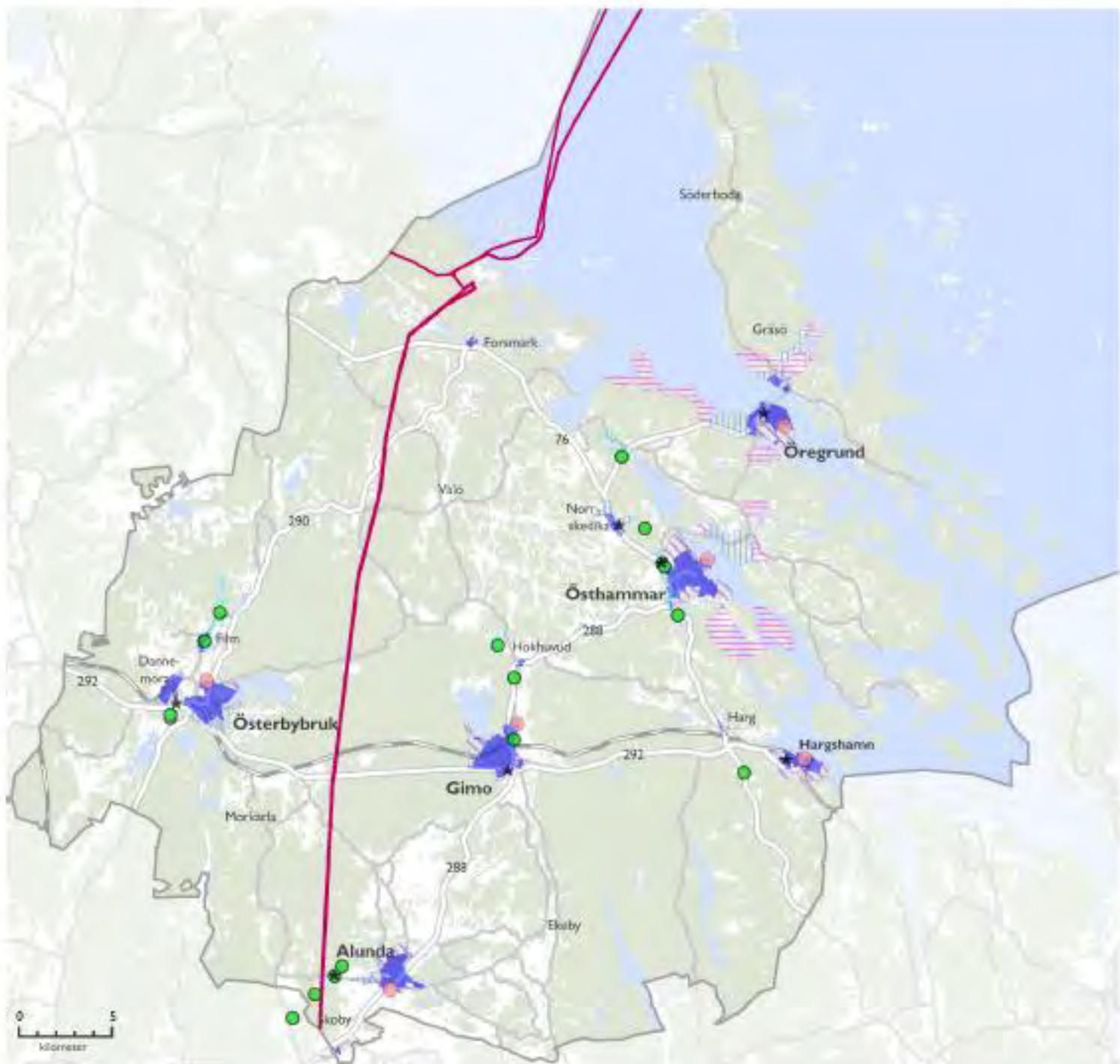


Östhammars kommun

- Övergripande bild av effektfrågan i kommunorganisationen och för den geografiska kommunen
- Nyetablering och expansion av bebyggelse och verksamheter inom kommungeografin
- Finns det uteblivna företagsetableringar eller -expansioner, eller risk för detta
- Dialog mellan kommunen och elnätsbolagen om effektbehoven och -kapaciteten
- Har kommunen utvecklat strategier för "effekthushållning" t ex möjlighet att ansluta när/fjärrvärme för bebyggelse och verksamheter
- Övriga frågor kopplat till eleffektanvändning



Teknisk försörjning VA/EI



Teckenförklaring

- ★ Vattenverk
- Råvattentäkt
- Reningsverk
- ▨ Vattenskyddsområde
- VA-område befintligt
- ▨ VA utveckling prio 1
- ▨ VA utveckling prio 2
- ▨ VA utveckling prio 3
- EI, stamnätledning

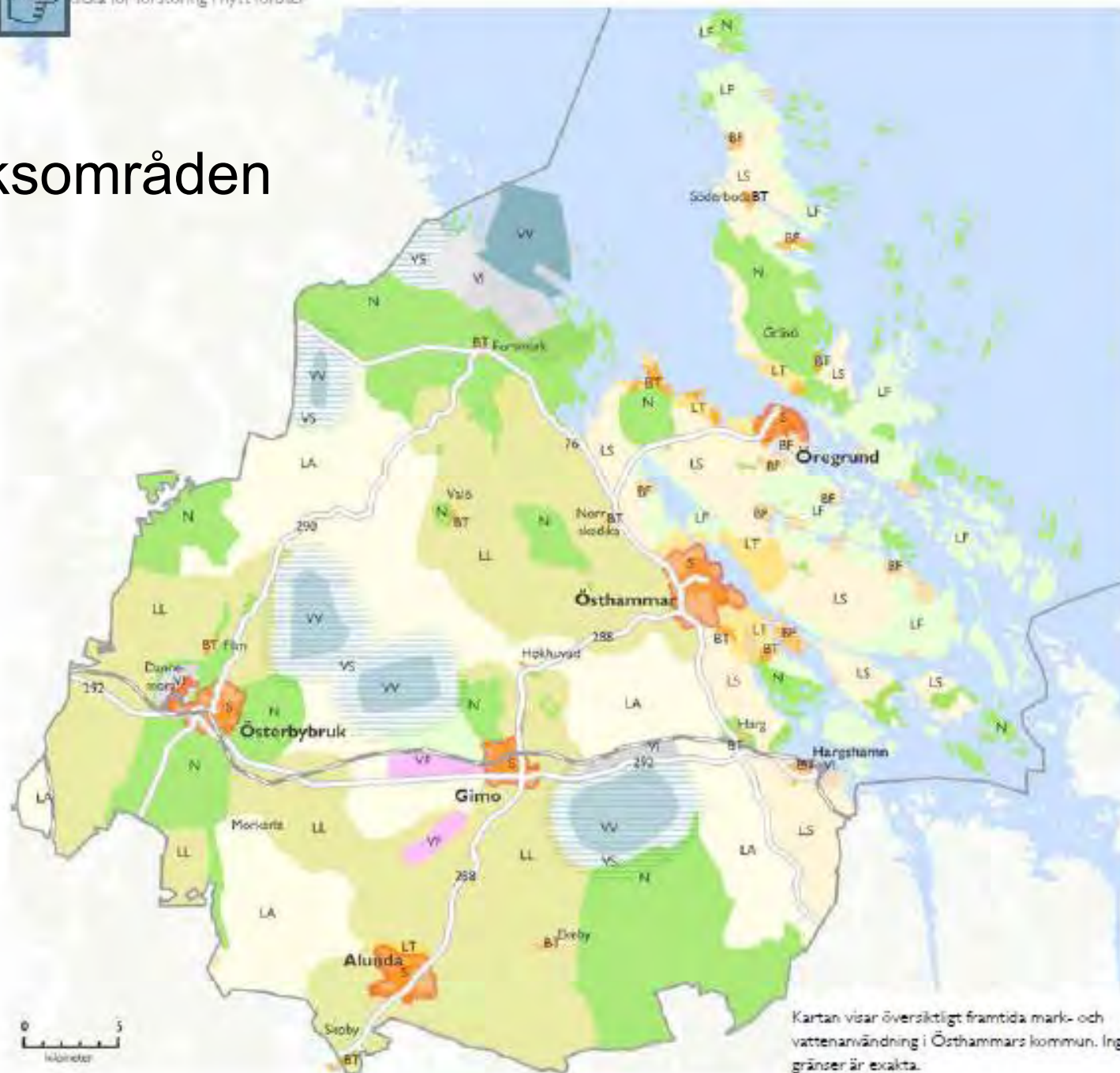
Större verksamheter/elbehov?

- Forsmarks kraftgrupp
- Serverhallar?
- SKB (+ planerad framtida utveckling slutförvar ev. inklusive elväg mellan Harghamn och Forsmark/SKB?)
- Harghamn (land-el till fartyg?)
- ev elektrifiering av järnvägen till Hargshamn
- Sandvik Coromant i Gimo (i framtiden: vätgaselektrolysör?)
- Laddinfrastruktur, både personbilar, bussar, lastbilar och arbetsmaskiner, sjöfart inkl. färjor
- Avsaltningsanläggning för havsvatten till dricksvatten?

Närvärme finns i Gimo, Östhammar, Österbybruk – avlastar behovet av el för uppvärmning (tidigare Neova, numera Nevel, helägt av Vapo Group: Finska staten 50,1 % och Suomen Energiavarat Oy 49,9 %).



VV= vindbruksområden



Framtida mark- och vattenanvändning

Teckenförklaring

Tätbebyggda områden med bostäder

- BT** Tätbebyggt område med utveckling av blandad bebyggelse
- S** Serviceort med utveckling av blandad bebyggelse
- BF** Fritidshusområde där enstaka kompletteringar är möjliga

Landsbygdsområden med bostäder

- LL** Landsbygd med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och landskapskaraktär
- LA** Landsbygd med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar
- LT** Tätortsnära landsbygd där bebyggelseutveckling är möjlig med kommunalt vatten och avlopp
- LF** Skärgårdsområde där fritid och rekreation är prioriterat. Restriktiv hållning till ny bebyggelse med hänsyn till 4 kap. miljöbalken
- LS** Landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism

Områden för störande verksamheter, ej bostad

- VI** Område för utveckling av omgivningspåverkande verksamheter (industrier)
- VV** Område för storskaligt vindbruk (tillstånd enligt miljöbalken)
- VS** Skyddsområde där nya bostäder inte bör tillåtas med hänsyn till utveckling av störande eller hälsofariga verksamheter
- VF** Område med störande och ytkrävande fritidsverksamheter

Särskilda värdeområden

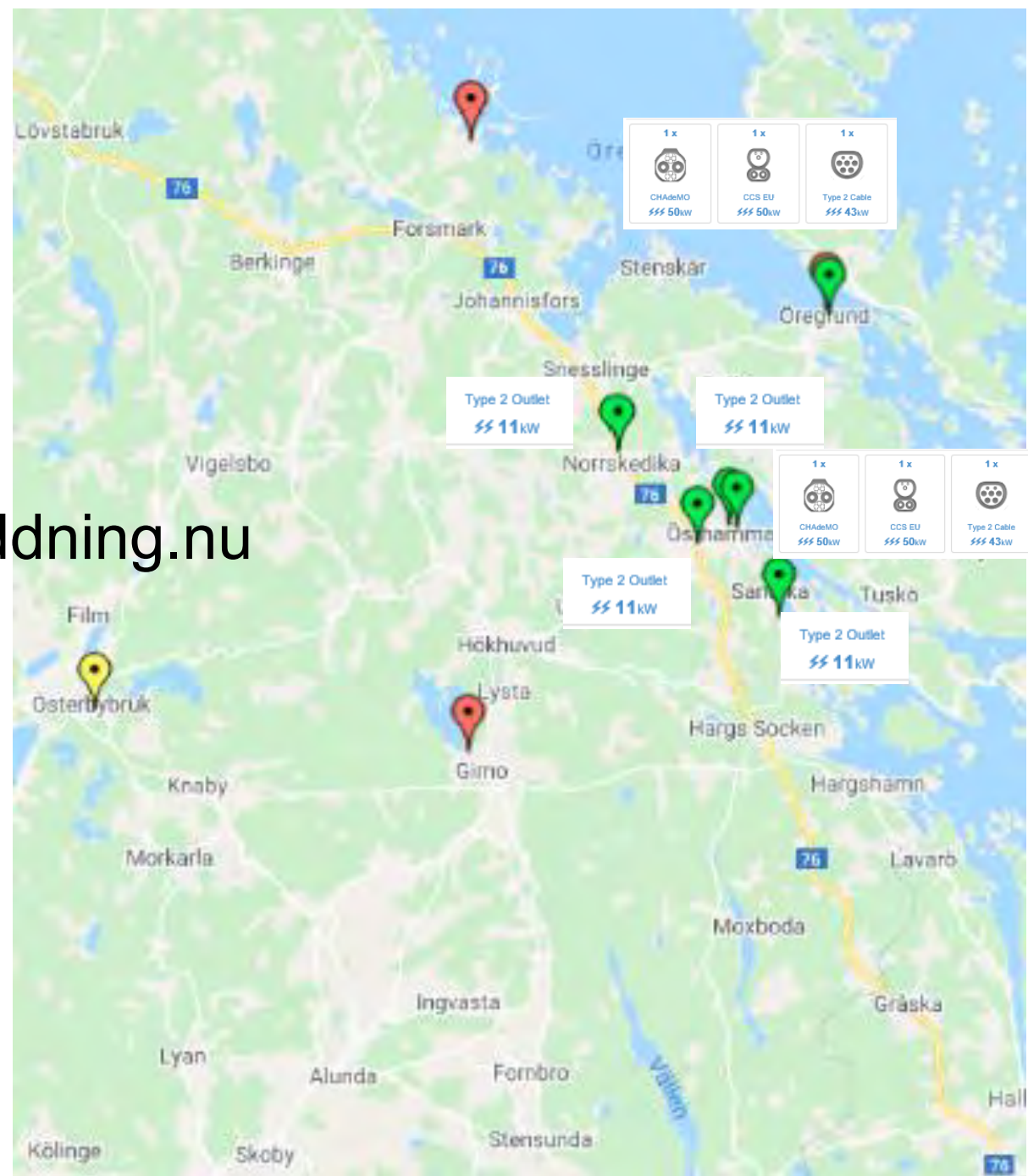
- N** Värdeområde för natur, fritid och kulturlandskap

Laddinfrastruktur

Plan för infrastruktur för biodrivmedel och laddinfrastruktur



Uppladdning.nu

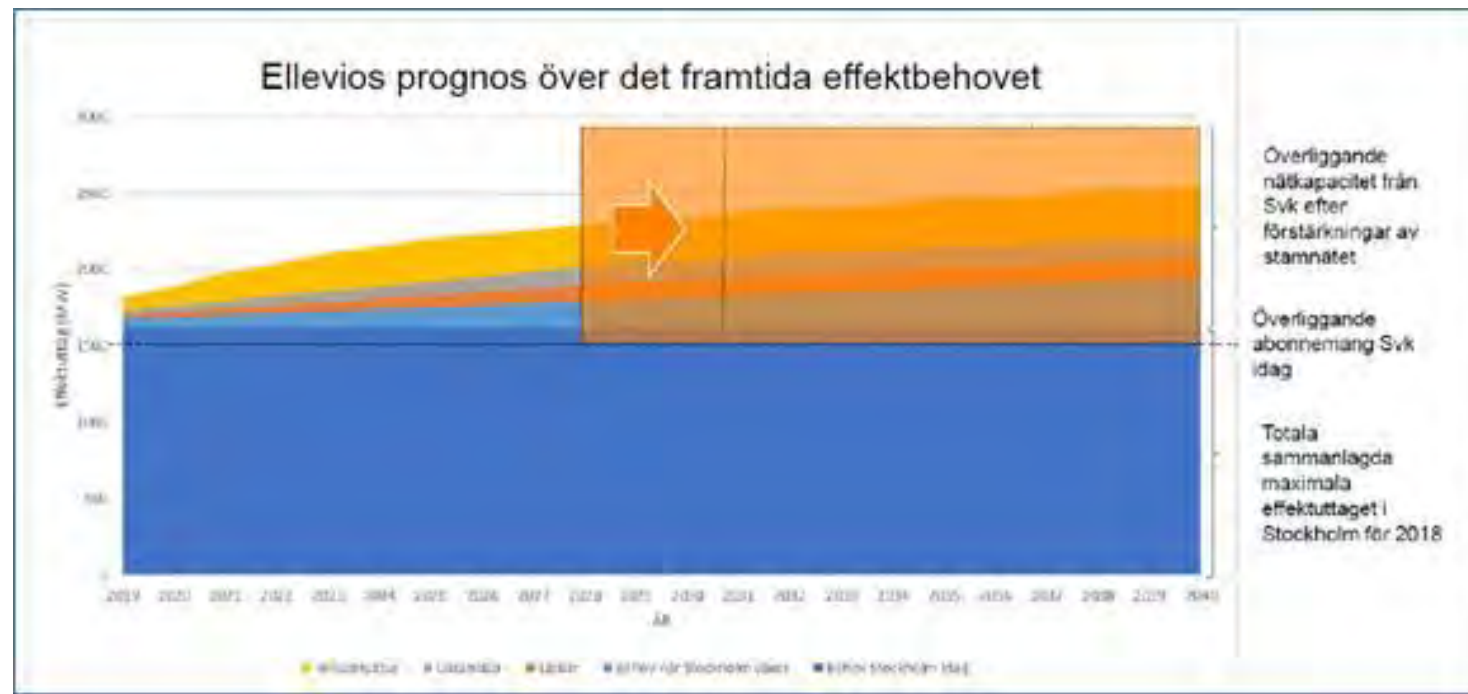
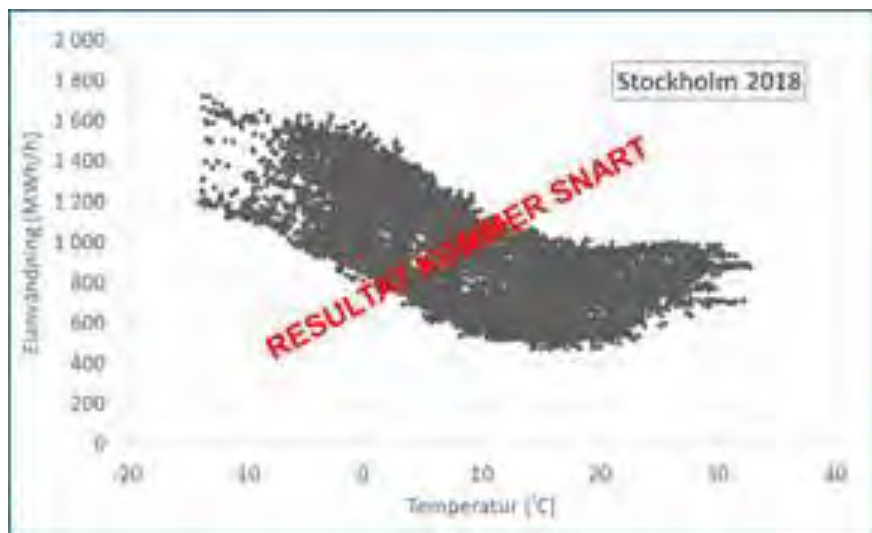


RESERVBILDER



Olika sätt att beskriva läget

”Effektbehovet är 1700 MW”



Effektbehovet via distributionsnäten är inte ”exakt” utan beror till mycket stor del av rådande utetemperatur, dagtid/nattetid, lokal elproduktion, större elanvändares uttagsmönster osv.

Hållbarhetslöfte klimat - Länets åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan



Åtgärd 11. Minska effekttoppar för el

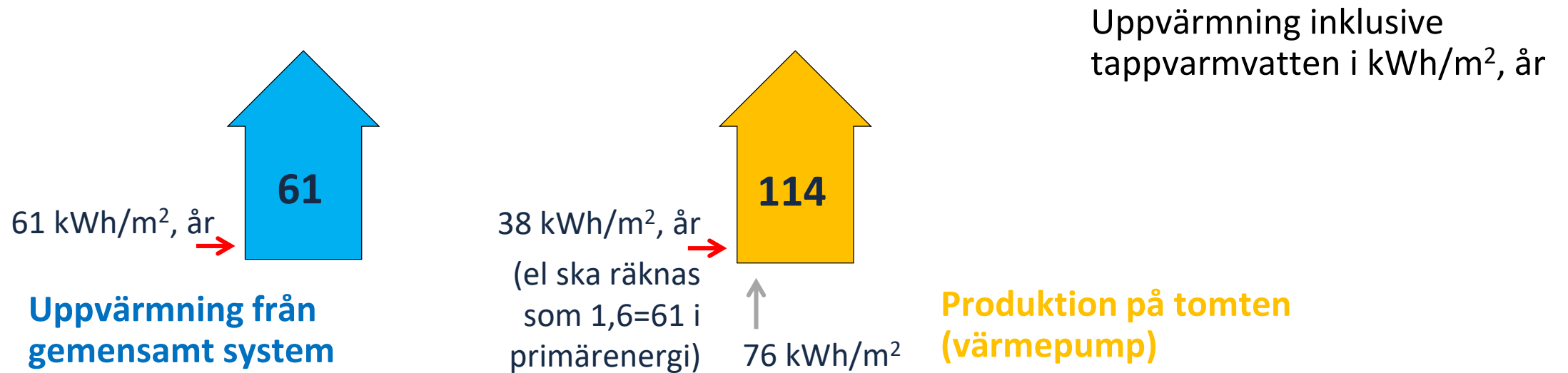
Syfte och mål

Åtgärdens syfte är att minska belastningen på elnäten och på så sätt få utrymme för exempelvis ökad elektrifiering av fordon.

Målet är att få ett dynamiskt samspel mellan elproduktion och efterfrågan på el så att befintliga elnät räcker till flera användare.

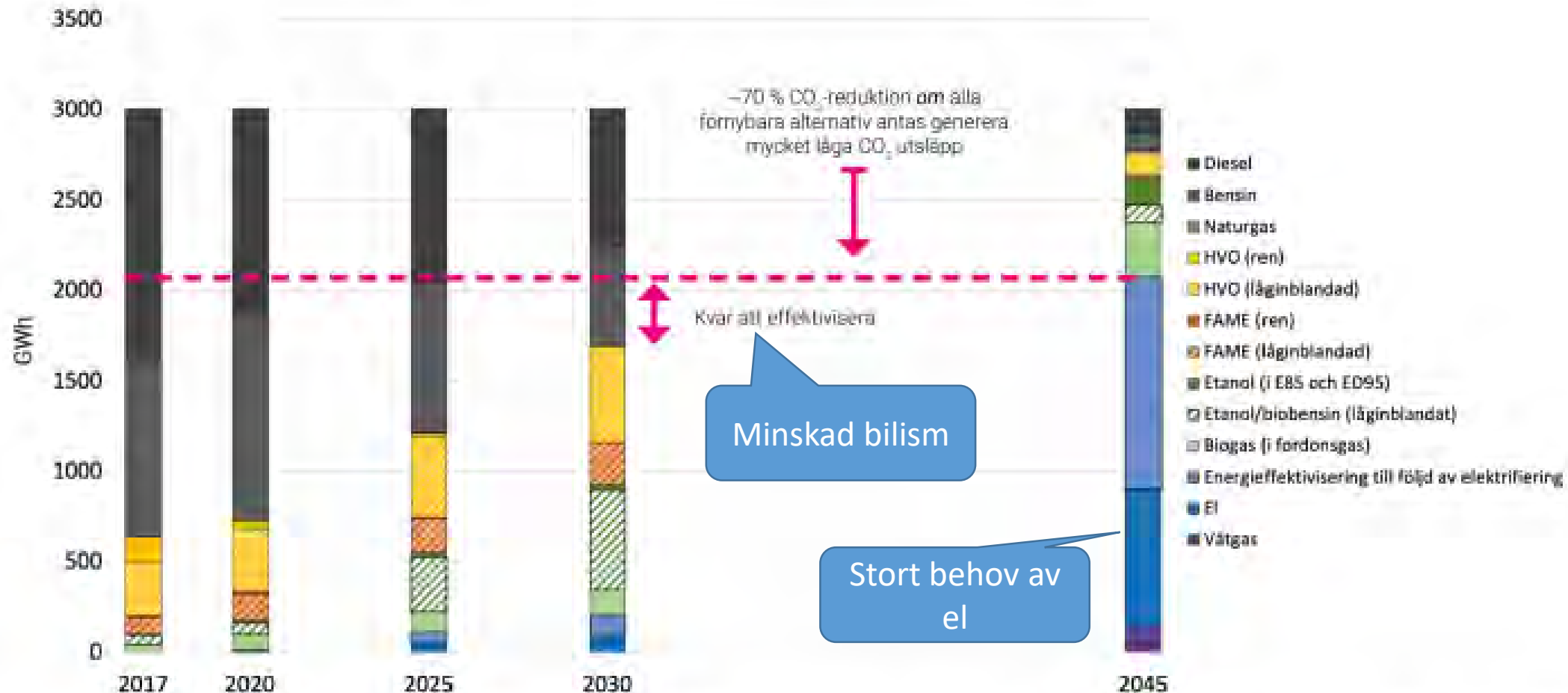


Se upp för energistatistiken: Två hus, bägge klarar Boverkets byggregler (BBR)!



Statistiken för (primär) "energiprestanda" visar att bägge husen använder 61 kWh/m² för uppvärmning, trots att det ena huset använder 87% mer... Den uppdatering som Boverket föreslår (remiss 2019) är därför viktig eftersom den avser åtgärda detta.

Mål 2030 – nästan fossilfria transporter



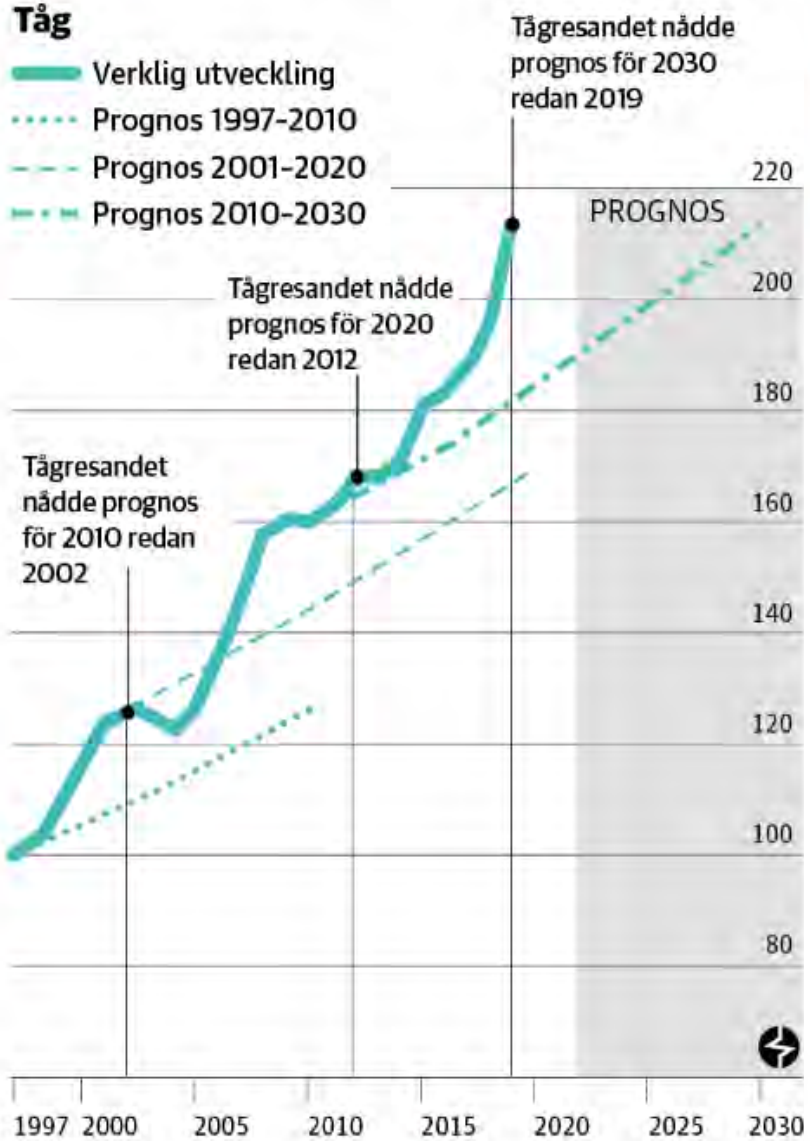
Figur 24. Scenario 1: Best case – Biodrivmedelsproduktion och konsumtion ökar kraftfullt jämfört med 2017 års nivåer. Andelen elfordon och på sikt även bränslecellsfordon drivna av vätgas ökar snabbt. Den streckade linjen motsvarar 2030-målet (under förutsättningen att samtliga förnybara drivmedelsalternativ ur ett LCA perspektiv har mycket låga utsläpp). Sveriges totala växthusgasutsläpp ska nå netto-noll 2045.

Användning av tåg, bil och flyg jämfört med prognos

Ökning i procent av personkilometer per transportslag

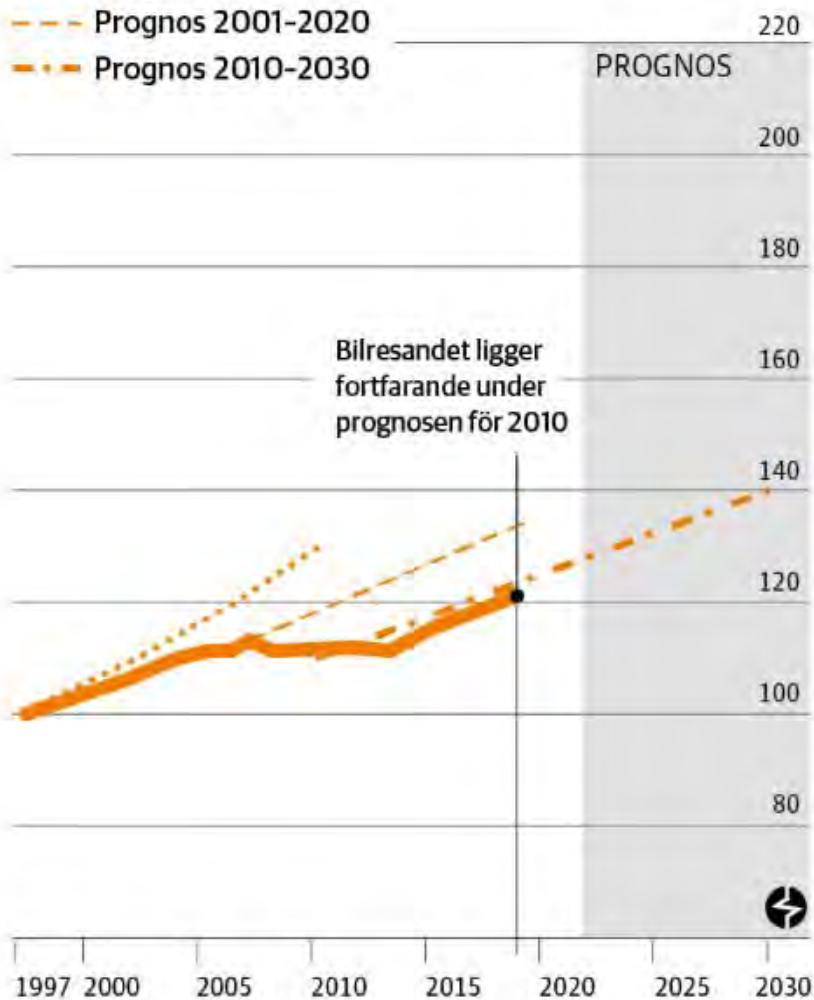
Tåg

- Verlig utveckling
- Prognos 1997-2010
- - - Prognos 2001-2020
- · - Prognos 2010-2030



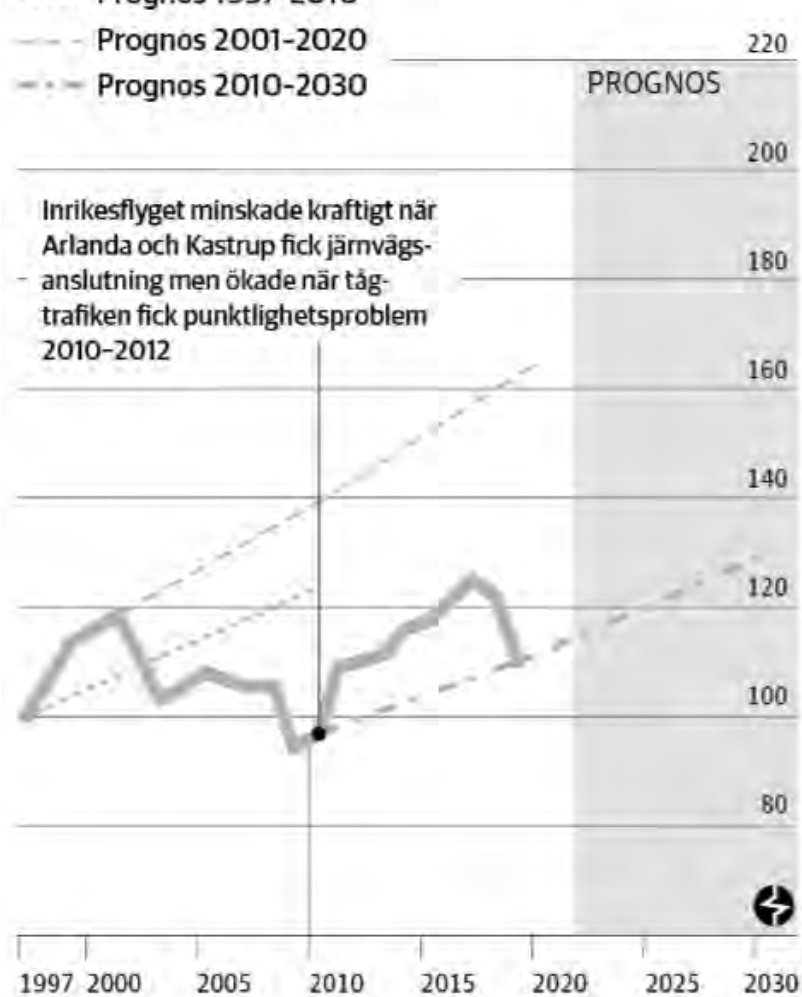
Bil

- Verlig utveckling
- Prognos 1997-2010
- - - Prognos 2001-2020
- · - Prognos 2010-2030



Flyg

- Verlig utveckling
- Prognos 1997-2010
- - - Prognos 2001-2020
- · - Prognos 2010-2030



Boverkets förslag på krav för laddinfrastruktur

Boverkets rapport 2019:15 Nya krav på laddinfrastruktur för laddfordon, remiss hösten 2019, EUs direktiv om byggnaders energiprestanda och om energieffektivitet, föreslås som tekniskt egenskapskrav i plan- och bygglagen (2010:900) för bygglov/anmälan efter 10 mars 2021.

Nya byggnader/ombyggnationer: parkeringar som är **belägna inuti byggnader** vid **nybyggnad** samt **ombyggnader** som innefattar byggnadens elektriska infrastruktur.

Parkeringar på tomter till byggnader **vid nybyggnad** samt **ombyggnader** som sker i samband med att ändringsåtgärder vidtas på parkeringen.

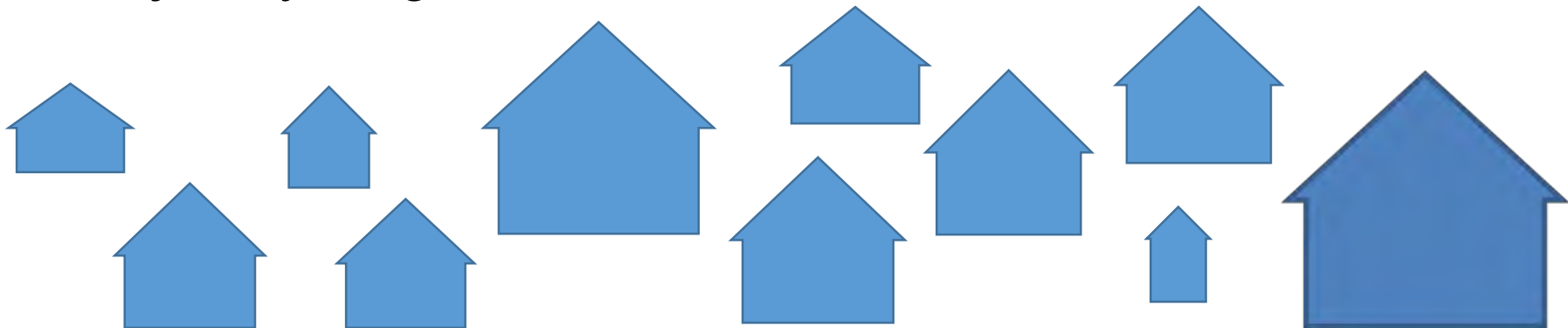
Bostadshus: krav på ledningsinfrastruktur, dvs. **kanaler för elektriska kablar, för varje parkeringsplats**. För övriga byggnader: **ledningsinfrastruktur för minst en femtedel** av parkeringsplatserna, samt **minst en laddningspunkt** på bilparkeringen.

Befintliga byggnader/Retroaktiva krav 2025: byggnad som inte är avsedd för bostäder ska ha **minst en laddningspunkt** senast 1 januari 2025, om parkeringen har mer än tjugo platser.



Projektet KlokEI hos Upplands Energi, Björklinge

- Värmen till husen minskas eller stängs av under en begränsad period.
- Påverkar inomhustemperaturen marginellt, hus är isolerade och behåller värmen.
- Minskat eluttag avlastar elnätet när det behövs som mest, effekttoppar kapas.
- Ett hus gör ingen skillnad, men 500 villor kan ge >1 MW.
- Ett påbyggnadsprojekt VäxEI kopplar även in laddstolpar till fjärrstyrningen



Upplands Energi

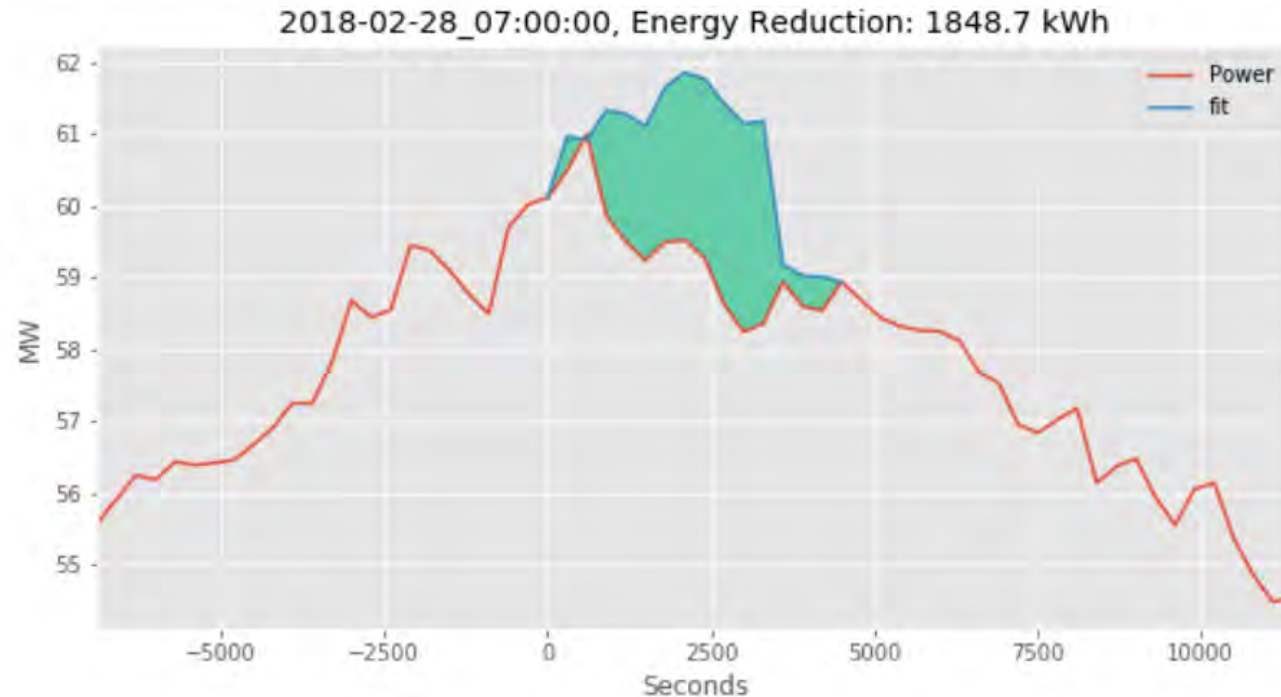


Exempel på resultat- 250 styrda värmepumpar den kallaste dagen

60,503 MW -> 13 279€ sek
48 500€ saved

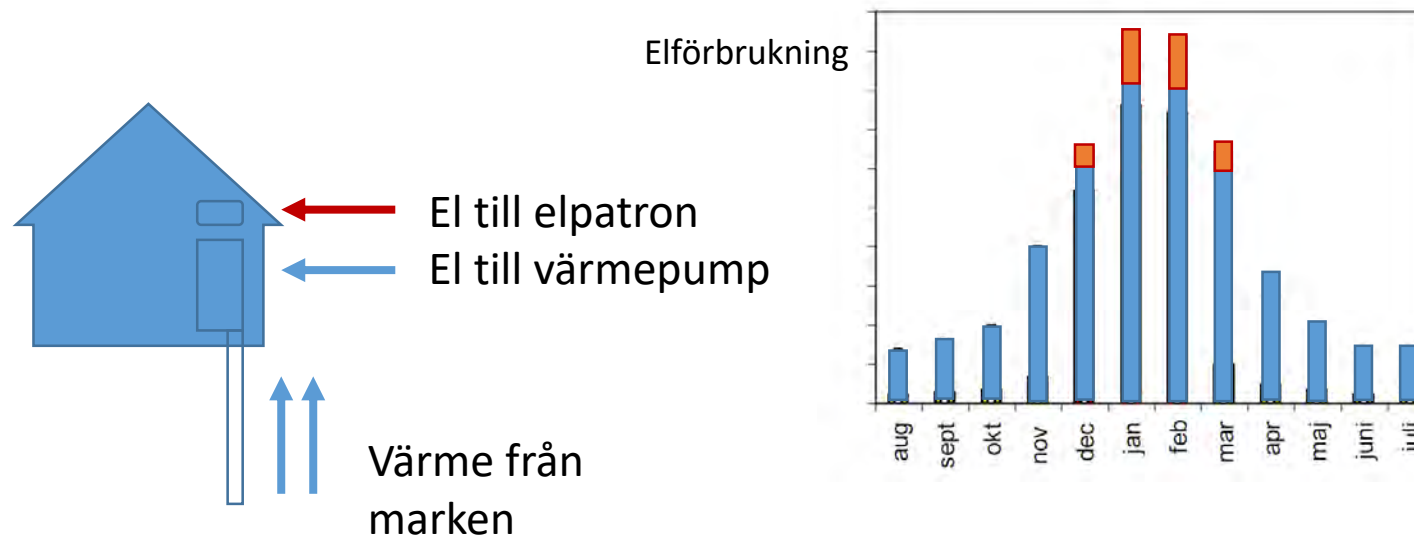
Den 28 februari
sattes systemet på
prov.

Abonnemanget på 60
MW överskreds men
effektstyrningen
flyttade tillräckligt
med konsumtion för
att spara 0,5 Mkr



Värmepumpar har också en "elspets"

- Elpatron sätts in som en extra värmekälla när det är kallt och värmepumpen går på max, t ex vid -15 grader
- Dimensioneringen av värmepumpen avgör vid vilken utomhustemperatur som "elspetsen" går in
- Ger en extra elförbrukning när det blir extra kallt



Vattenfall Eldistribution AB

Östhammar kommun

2020-04-02

Sveriges ledande elnätsföretag – för ett klimatsmartare liv

Vi möjliggör en
klimatsmart utveckling för
kunder och samhälle

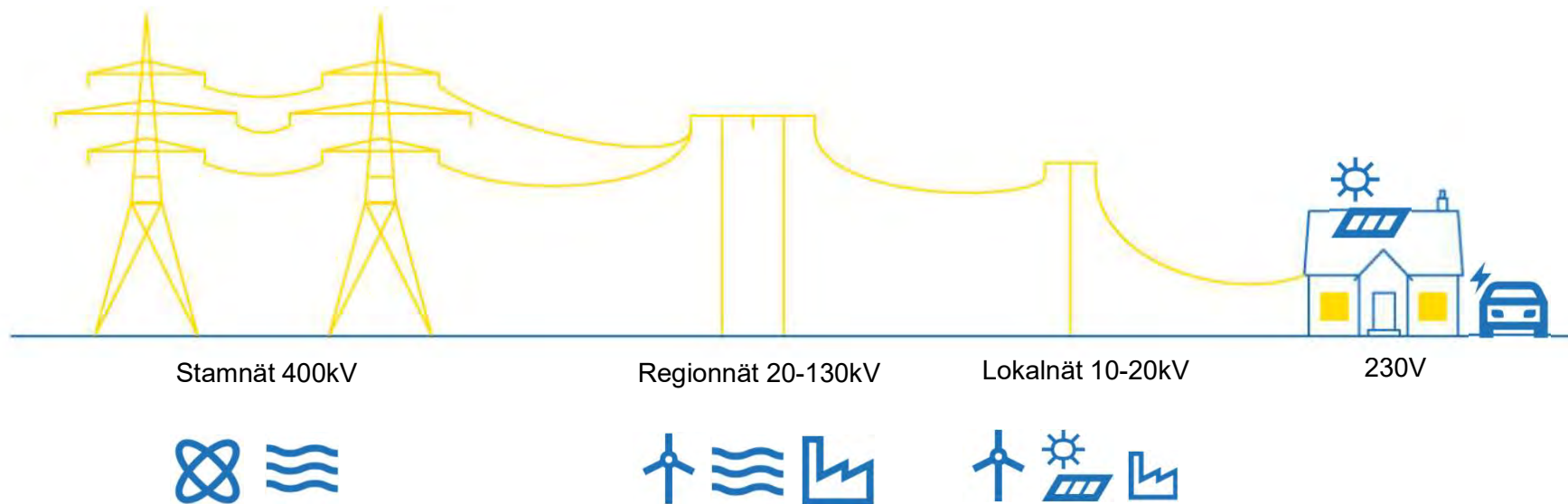
Vi är ett företag
där människor och
samarbeten utvecklas

Vi är effektiva, innovativa
och långsiktigt hållbara



VATTENFALL 

Vi ger samhället energi



Vår roll som elnätsägare

Elnätsverksamhet är ett reglerat monopol

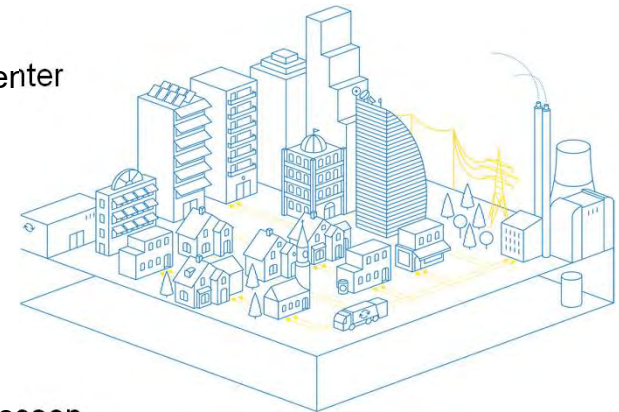
- Övervakas av Energimarknadsinspektionen (Ei)
- Elnät får endast byggas när det finns ett kundbehov
- Ellagen föreskriver likabehandling av kunder, markägare och andra intressenter

Elnätsbolagets uppgift

- Underhålla, driva och vid behov bygga ut ett säkert, tillförlitligt och effektivt ledningsnät till en skälig kostnad
- På lång sikt uppfylla rimliga krav på elöverföring med god kvalitet
- Möjliggöra anslutning av nya kunder inom skälig tid

Nya elledningar kräver tillstånd – koncession

- Slutligt teknikval, utformning och lokalisering förankras under tillståndsprocessen
- Elnätsbolaget ansöker om tillstånd hos Ei



Vårt ansvar: Ett säkert, tillförlitligt och effektivt elnät

Det ställs nya förväntningar på elnäten



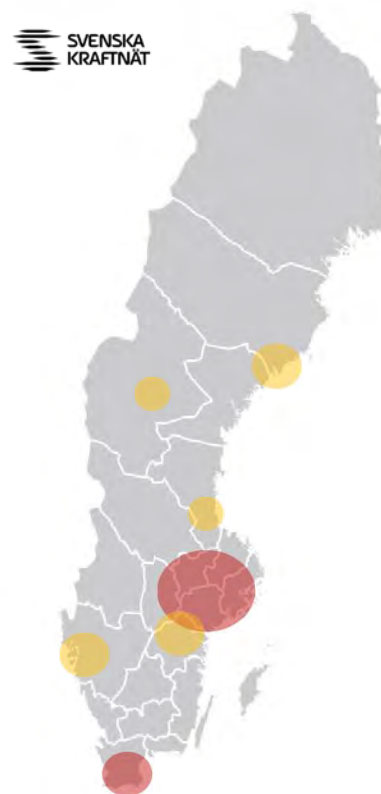
Läget i landet

Hur hamnade vi här?

- Sveriges klimatmål och pågående energiomställning
- Snabb tillväxt, nya aktörer ökar takten ytterligare
- Tillståndsprocesserna för att få bygga elnät är för långa

Olika typer av ”elbrist”

- Energibrist
- Effektbrist
- Nätkapacitetsbrist



Röda: Stockholm, Uppsala, Malmö

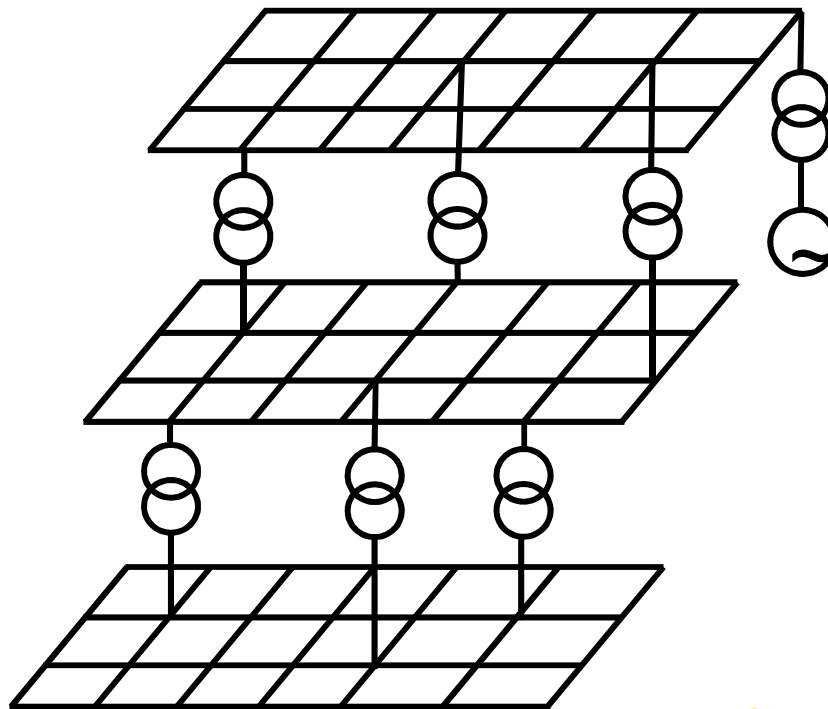
Gula: Västerås, Gävle, Göteborg,

Södermanland/Östergötland, Östersund, Luleå, Skellefteå

Vad måste till för att möjliggöra det fossilfria samhället?



Elkraftsystemets struktur



Transmissionsnät

-
Stamnät
400-220 kV
(Svenska
Kraftnät)

Subtransmissionsnät-
Regionnät
130-40 kV

Distributionsnät-
Lokalnät
20-0,4 kV

VATTENFALL 

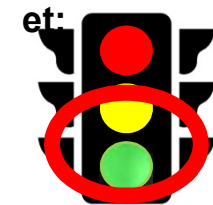
Östhammar

Befintligt regionnät bedöms kunna hantera en normal borgerlig lastökning i Norduppland. Utredningsarbete pågår kring Roslagskusten vilket kan medföra nya ledningar eller förstärkning av befintliga ledningsstrukturer.

Anslutningsmöjlighet av större punktlaster beror på var i nätet anslutning ska ske. Förutsatt att kapacitet finns i stamnätet kan vi ansluta alla, det kan dock variera i tidsåtgång samt för att få en acceptans i samhället (tillståndsprocess).

Det befintliga 70 kV nätet i Norduppland, dvs stationer och luftledning närmar sin tekniska livslängd. Arbete pågår med utbyte av komponenter i nätet som också är en förberedande åtgärd för en framtida spänningskonvertering från dagens 70 kV till 130 kV, som är Vattenfall Eldistributions långsiktiga strategi. I samband med spänningskonverteringen kommer även att kapaciteten i regionnätet att öka. För närvarande finns dock ingen konkret plan för spänningskonverteringen, utan nätet drivs fortsättningsvis i 70 kV.

Regionnät



Projekt stationer

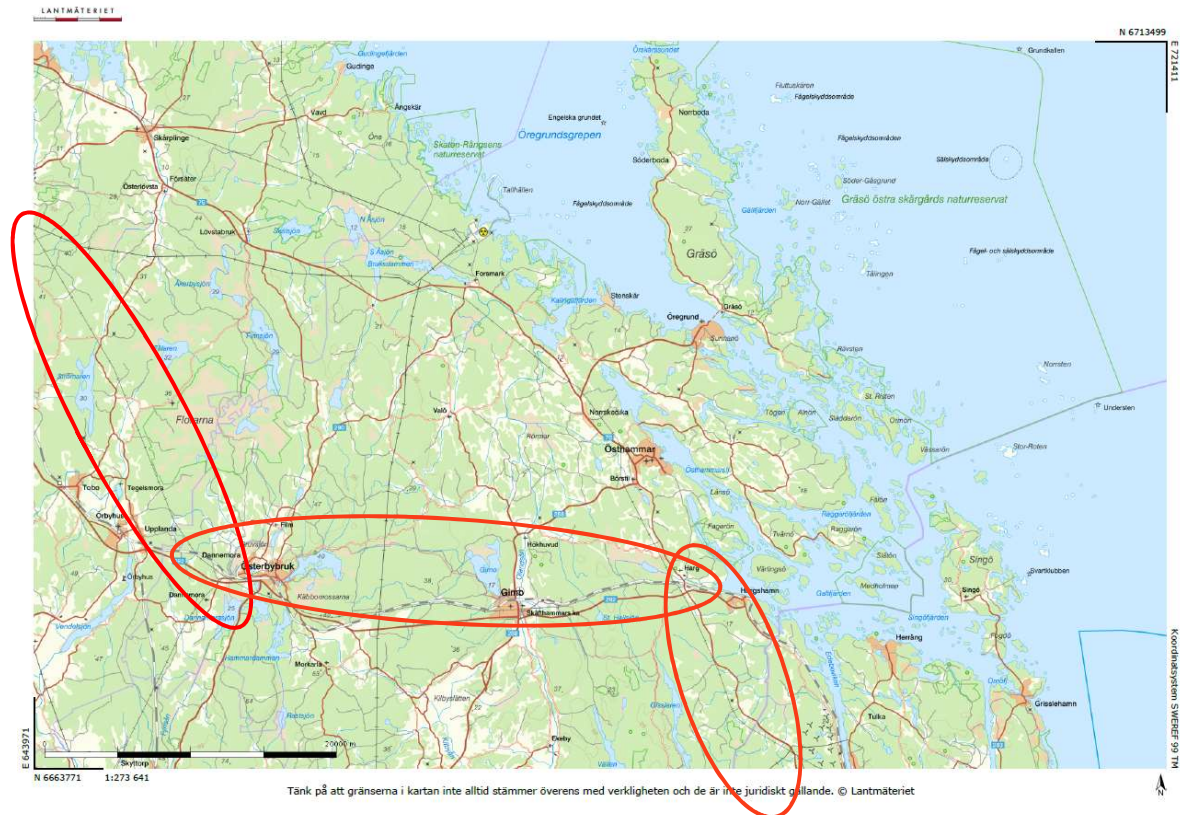
- Gimo – Förstudie förnyelse – ~2022-2025
- Harg – Förstudie förnyels – Mark frågor som påverkar tidplan ~2023-2025
- Östhammar – Förstudie förnyelse – Mark frågor som påverkar tidplan – ~2022-2025



Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och de är inte juridiskt gällande. © Lantmäteriet

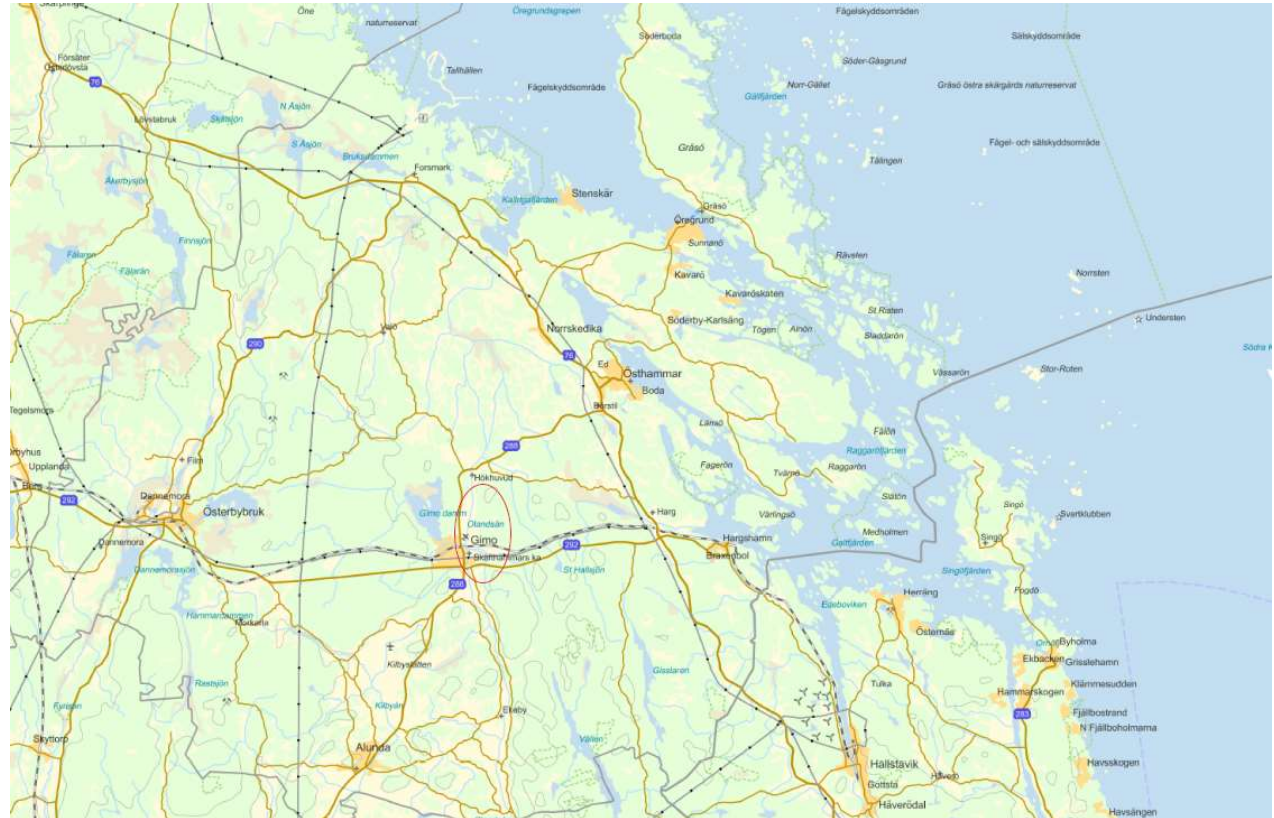
Projekt ledningar

- Älvkarleby – Dannemora Förstudie förnyelse (PL) – Byggnation ~2022-2023
- Dannemora – Gimo Gimo – Harg Förstudie förnyelse (PL) – Byggnation ~2020-2022
- Harg – Gråska Ei samråd - Detaljproj. Och maråtkomst startas först när vi fått koncessionsbeslut (2020?) – Byggnation ~2023-2024



Lokalnät 10kV: pågående projekt

Funktionskravsprojekt runt Gimo
för att åtgärda störningar.
Planerat färdigdatum 2021-Q1)



Elnätet behöver utvecklas i takt med samhället

Elsystemet ställs om och samhället förändras i snabb takt – men elledningar tar lång tid att bygga. Behovet är därför mycket stort av att proaktivt kunna förutse hur överföringsbehovet utvecklas, för att vi ska kunna utveckla elnätet i takt med samhällets behov.

**Bra prognoser är en viktig förutsättning
-vi behöver er hjälp!**

Kommunernas och regionernas planarbete är en viktig källa till information om framtida utveckling.



Vi behöver information om

Tillkommande bostäder

Antal lägenheter i flerbostadshus,
småhus, specialbostäder

Tillkommande verksamheter (typ industri, vattenreningsverk, tåg)

kvm (BTA/BYA)

Vilken typ av verksamhet? (t.ex. kod för
användning av kvartersmark)

Var?

Koordinater/basområde/
nyckelkodsområde

När?

Ungefärligt färdigställandeår

Planskede/status

Kommunens egen bedömning av
planernas osäkerhet

Ytterligare information av intresse

Planer/strategier kring solceller eller laddinfrastruktur?

Vilka typer av näringsverksamhet är intresserade av att etablera sig i kommunen/regionen? Marknadsför sig kommunen/regionen mot specifika branscher?

Sker omvandling av fritidshus till permanentbostäder eller vice versa?

Annat som kan påverka elbehovet?



Goda exempel 1

Huvudetapp, namn	Ingående områden	Antal bostäder	Utbyggnadstid	byggtakt/år	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	
Gottsunda	50-53	2400	12	200	Dp	lor	Utb	Inf													
Sävja-Näntuna	1-3	1470	5	294	Dp	lor	Utb	Inf													
Sunnersta N	33-35	940	5	188	Dp	lor	Utb	Inf													
Sävja S	5-6	1600	10	160	Dp	lor	Utb	Inf													
Bergsbrunna S	26-29	3730	17	219			Dp	lor	Utb	Inf											
Sävja Centrum	4,9,13	2520	11	229				Dp	lor	Utb	Inf										
Bäcklösa	32	900	5	180					Dp	lor	Utb	Inf									
Lunsen 3	17-20	2490	10	249						Dp	lor	Utb	Inf								
Uppsala S	21-25	3900	16	244							Dp	lor	Utb	Inf							
Ultuna Ö	41-42	800	4	200										Dp	lor	Utb					
Lunsen 1	10-12	1500	6	250														Dp			
Ultuna N	36-37	1100	5	220															Dp		
Lunsen 2	14-16	2500	10	250															Dp		
Malma	30-31	35	1	35																	
Sävja 4	7-8	1490	6	248																	
Ultuna N	38-40	1500	6	250																	
Total utbyggnadstakt (antal bostäder, inflyttning varje år)					200	842	842	1061	1061	1291	989	1238	1238	1238	1238	1141					



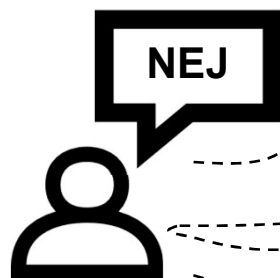
- Tabell med tidplan och antal bostäder för respektive etapp + karta över etapperna
- Kartskikt (shp-filer) över etapperna
- Kompletterande info om typ av bostäder, ev info om uppvärmningstyp

När är det kapacitetsbrist?

Vattenfall Eldistribution har sedan början av 2018 definierat kapacitetsbristsområden som områden ***där nuvarande abonnemang mot ovanliggande nät inte lämnar utrymme att ansluta nya kunder och vi inte får höja (stamnäts)abonnemanget.***

I dessa definierade kapacitetsbristområden använder Vattenfall Eldistribution kapacitetslösningar.

Det började i Uppsala...



Svenska
Kraftnät

2016: Regionnät fick nej på att höja abonnemang för en stamnätsstation

Nya signaler om att **abonnemangen** nått en teknisk gräns

Vi och hela branschen har utgått ifrån att stamnätet delvis varit en obegränsad resurs

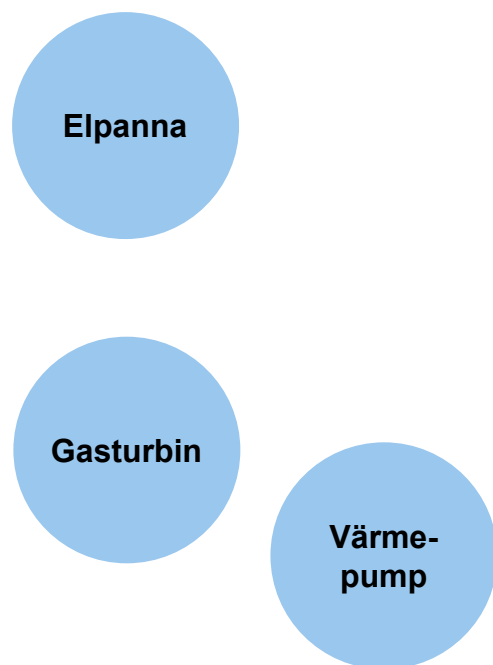
Historiskt: Maxeffekten i regionnätet har inte ökat och befolkningstillväxt har kompenserats av energieffektivisering

Samtidigt: **Nya kundtyper** skapar nya utmaningar – datahallar & batterifabrik

Framtiden?

Har energieffektiviseringen nått en plåtå?
Kommer elefriering för klimatomställning, digitalisering och nyindustrialisering leda till en **historisk ökning av eleffektbehovet?**

Flex i Uppsala

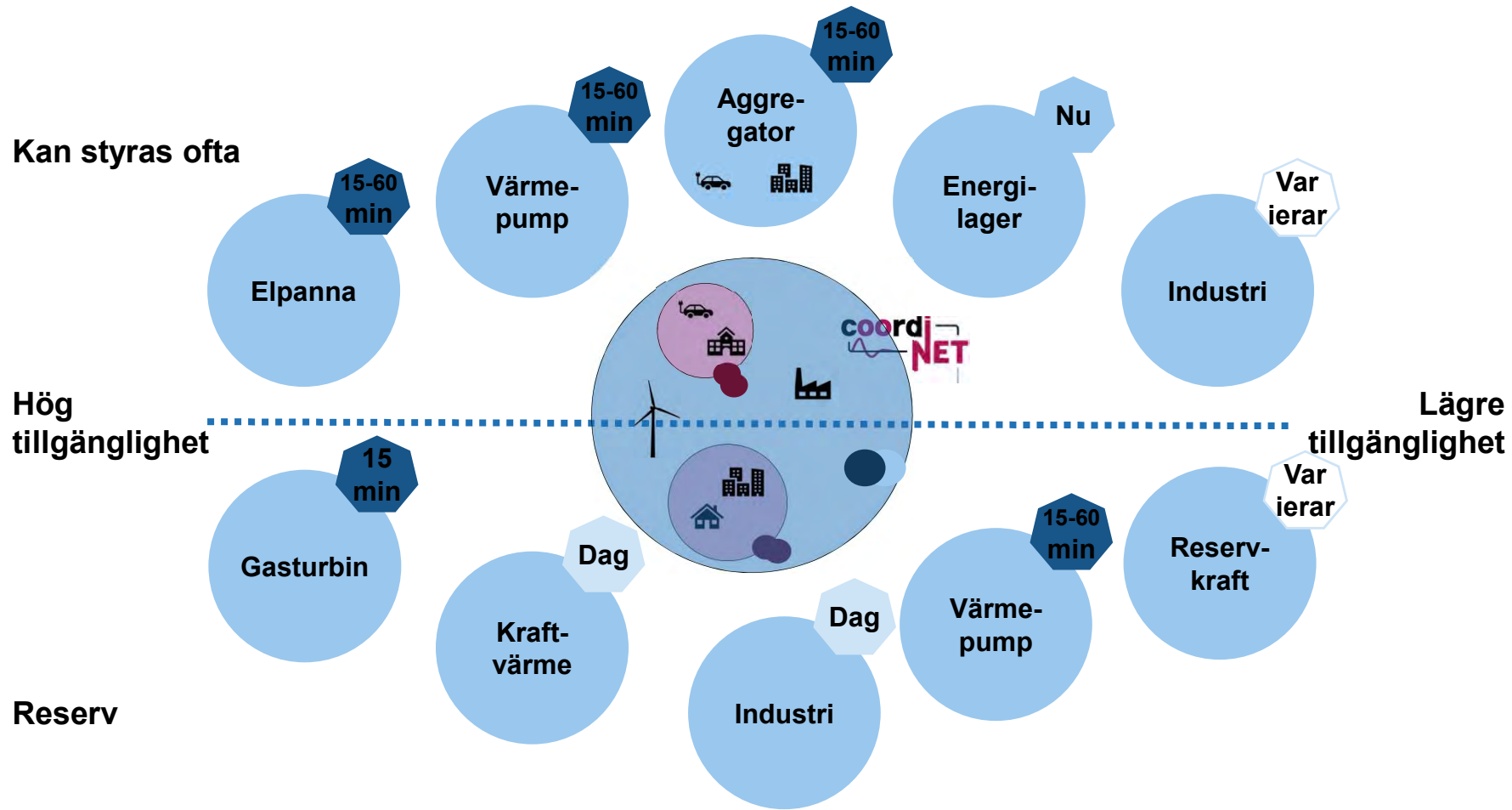


Laststyrningsavtal

Produktionstyrningsavtal

Villkorade avtal

Inmatningstariff regionnät





Elin Löfblad
Chef Företagsrelationer LN och
samhällskontakter

Martin Olsson
Regionnätanslys

Johanna Carnö
Samhällskontakt
Johanna.carno@vattenfall.com
076-104 70 83

Tack!